B203/C/19/4

Library
SPAPER DIV
DIVISION DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 6 SESTDIENA, 1985. GADA 9. FEBRUĀRIS 35. GADS SATURDAY, FEBRUARY 9, 1985.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Uz irstošās imperijas drupām

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Gadījās, ka dažus mēnešus pirms 2. Pasaules kara beigām tā laika sabiedrotie — Lielbritanija, ASV un Pad. savienība — izšķīrās pārrunāt ne tikai tālāko stratēģiju, bet arī principā vienoties par to, kā pasaule varētu izskatīties pēc tam, kad Lielvācija un Japāna būs saņēmušas pelnīto sodu. Un tā 1945. gada 4.februārī Krimā kādā lepnā bijušā cara vasaras pilī pie sarunu galda sēdās Pad. savienības diktātors Jozefs Staļins, ASV prezidents Franklins Rūzvelts un Lielbritanijas premjērs Vinstons Čerčils. Jums būs grūti ticēt, ka pie šīs vēsturiskās triju lielo tikšanās galda atradās arī viens latvietis. Tas bija Čerčila personiskais tulks, britu armijas virsnieks majors Birze. Dažus gadus pēc kara viņš sarakstīja arī nepretenziozu atmiņu grāmatu, kurā diemžēl velti meklēt kādus sensacionālus noklusētus faktus. Kas īsti notika Jaltas konferencē, par to sarakstīts daudz citu grāmatu. Lasītājs tajās atradīs neskaitāmus pretrunīgus apgalvojumus,bet mums latviešiem par Jaltas konferenci nav nekādu aplamu ilūziju — Jalta ievadīja smagāko pārbaudījumu posmu latviešu tautas vēsturē. Šis posms vēl nav beidzies, tāpat nav beidzies mūsu likteņbiedru kaimiņu un daudzu Austrumeiropas tautu ciešanu laiks, kuŗu brīvību, tāpat kā mūsējo, upurēja uz Jaltas saprašanās altāŗa, atļaujot Kremlim aprīt daudzas Eiropas kultūras tautas.

Runājot par Jaltu, mēs vadāmies no domas, ka mūs tur iztirgoja ASV prezidents Franklins Rūzvelts. Varbūt tiešām tuvējās nāves ēnā Rūzvelta asais prāts neaptvēra Staļina viltīgos nolūkus. Varbūt Rūzvelts patiesi to darīja neiedomājamā naīvumā.

Rūzvelts uz Krimu devās divu galveno iemeslu dēļ — vispirms tādēļ, lai piedabūtu Staļinu pieteikt karu Japānai. Rūzvelta padomdevēji bija apgalvojuši, ka kara nobeigšana Tālajos austrumos prasīs vēl simtiem tūkstošus amerikāņu karavīru dzīvību. Atom-

(Turpinājums 20. lp.)

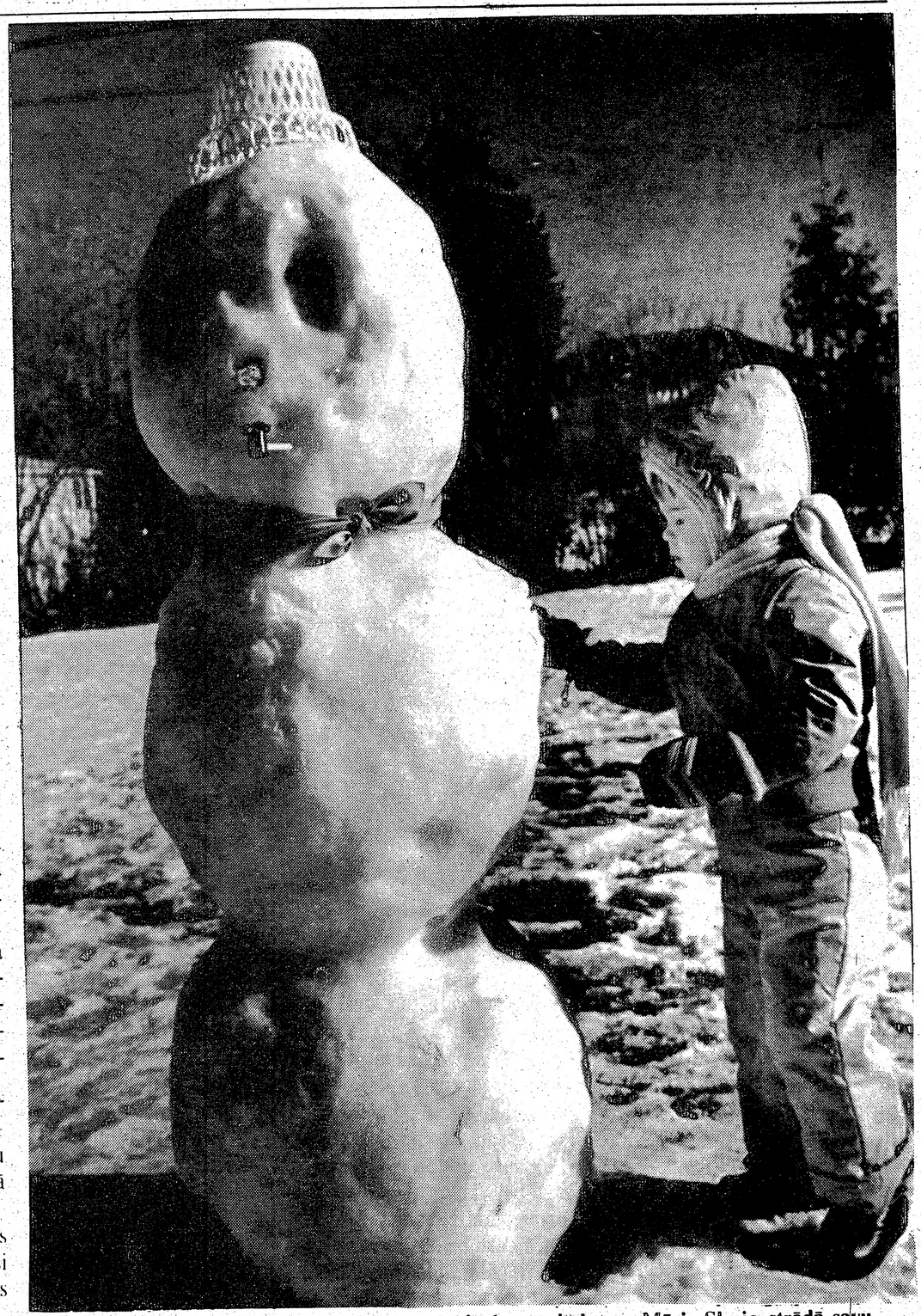

Toronto janvārī pie Grenadieŗu dīķa mazais 6 g.v. skulptors Māris Skuja strādā savu diplomdarbu: Sniega vīrs. Foto J. Liģers.

Nozīmīgs archibīskapa A. Lūša darba posms

Pateicības dievkalpojums, veltīts archibiskapa Arnolda Lūša mācītāja amatā aizvadītajiem piecdesmit gadiem, 27. janvārī notika Sv. Jāņa baznīcā, draudzē, kuŗai archibiskaps kalpojis divdesmit piecus gadus un kuŗas loceklis viņš joprojām skaitās, bieži piedaloties arī šīs draudzes dievkalpojumos.

Svinīgā dievkalpojumā dziedāja draudzes ansamblis diriģentes Brigitas Alkas vadībā. Ērģeļu solo spēlēja Anita Rundāne. Draudze dziedāja archibiskapa sacerētas dziesmas, no kuŗām viena — „Dievs manu dienu vainagā, daudz skaistu ziedu vijis...'' bija veltīta tieši archibiskapa ordinācijas atceres dievkalpojumam.

Dievkalpojuma liturģiju vadīja prāvests J. Turks un mācītājs A. Celms. Lūgšanu teica prāvests A. Voitkus. Spredikoja archibiskaps pats, norādot, ka viņš savā dzīvē ir pieredzējis lielu Dieva žēlastību un ir pateicīgs Kristum, kas viņu atradis par cienīgu kalpošanai.

Dievkalpojumam beidzoties, archibīskaps gāja pie Kristus galda, un viņu svētīja abi prāvesti, kas bija mērojuši tālu ceļu, lai būtu šai dienā kopā ar baznīcas virsganu.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komiteja bija klājusi azaida galdu ap 200 draudzes darbiniekiem un viesiem. Archibiskaps bija izteicis lūgumu, lai nebūtu gaŗas runas, un tādēļ apsveicēju skaits bija ierobežots. Draudzes priekšnieks J. Koncis sveica draudzes vārdā; prāv. A. Voitkus nesa sveicienus no Baznīcas Virsvaldes, prāv. J. Turks no LELBAs pārvaldes un Vidienas apgabala. Dzejniece Biruta Senkēviča atcerējās jaunības dienas un archibīskapa svētrunu pusnakts stundā Doma baznīcā, rakstnieku un žurnālistu saimei atvadoties no Edvarda Virzas. Mācītājs J. Cālītis sveica no Sv. Andreja draudzes, K. Vasarājs no korporācijas Latvia. Dāmu komitejas priekšniece L. Jansone jubilāru iepriecināja ar ziedu velti un lielu kliņģeri, veidotu 50 gadu zīmē. Daudzo rakstisko apsveikumu vidū bija sveicieni no PBLA priekšsēža O.Pavlovska, LELBA pārvaldes priekšnieka prāv. V. Vārsberga, Baznīcas Virsvaldes locekļiem, mācītājiem, sabiedriskiem darbiniekiem u.c. Ar ziediem sveicienus nesa arī svētdienas skolas audzēkņi.

Dziedāj' tauta tālumā...

10. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētku Rīcības lokam Vankuverā 18. janvārī notika 37. darba sēde. Tās vadītājs Alberts Pūpols pastāstīja, ka visiem svētku sarīkojumiem telpas jau aizrunātas. Svētku galvenā mītne būs Hotel Vancouver viesnīcā, kur arī izvietos izstādes un informācijas centru. Turpat arī notiks koŗa mēģinājumi, kabarē un solistu koncerti, svētku balles un organizāciju saieti, kā arī ansambļu un 2x2 koŗa koncerts. Kopkoŗu koncerts un tautas deju lieluzvedums Orpheum koncertzālē. Dievkalpojums un garīgais koncerts Christ Church katedrālē un teātŗa izrāde Robson Square teātrī. Katedrāle un teātris ir tieši pāri ielai no viesnīcas, katra citā pusē, bet Orpheum koncertzāle tikai piecus īsus blokus no viesnīcas.

Dziesmu svētku mūzikālās daļas vadītājas — dziedone Olga Griķe-Pētersone un pianiste Indra Pulciņa jau izkārtojušas iespaidīgu svētku mūzikālo programmu.

Kopkori, kuŗā jau pieteikušies pāri par 400 dziedātāju, vadīs virsdiriģenti A.Purvs, P. Galiņš, F. Matīsa, V. Adamoviča, D. Cilne un B. Ritmane. Solo partijas koŗu koncertā izpildīs soprāns Silvija Augstroze, mecosoprāns Olga Griķe un baritons Andrejs Kurmiņš. Kantātes pavadīs Vankuveras simfoniskais orķestris.

Svētku atklāšanas aktu 3. jūlijā ar dziesmām kuplinās vīru ansamblis Kalvis no Toronto. Kalvis arī piedalīsies ansambļu koncertā tās pašas dienas vakarā.

Vokālais ansamblis Auseklis no Filadelfijas dziedās ansambļu koncertā un garīgajā koncertā 4. jūlijā katedrālē.

Trīs no Pārdaugavas piedalīsies kabarē programmā 4. un 5. jūlijā viesnīcā.

Garīgo koncertu 4. jūlijā vadīs Daira Cilne, un to kuplinās ērģelniece Ruta Āze, soprāns Silvija Augstroze un Artura Jansone violas solo.

Visi minētie solisti piedalīsies atsevišķā solistu koncertā 5. jūlijā viesnīcā. Solistu koncertā klavieŗu pavadījumus veiks Brigita Ritmane.

Par tautas deju lieluzvedumu rūpējas Jānis Zeidaks un par teātŗa izrādēm Arnolds Vēveris.

Ieejas biļešu iepriekšpārdošanu un viesnīcas istabu rezervēšanu izsludinās Latvija Amerikā martā.

Sekojiet sludinājumiem, un uz redzēšanos Dziesmu svētkos Vankuverā 3. jūlijā.

J. Ruško.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1985. GADA 9. FEBRUĀRIS, NR. 6

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

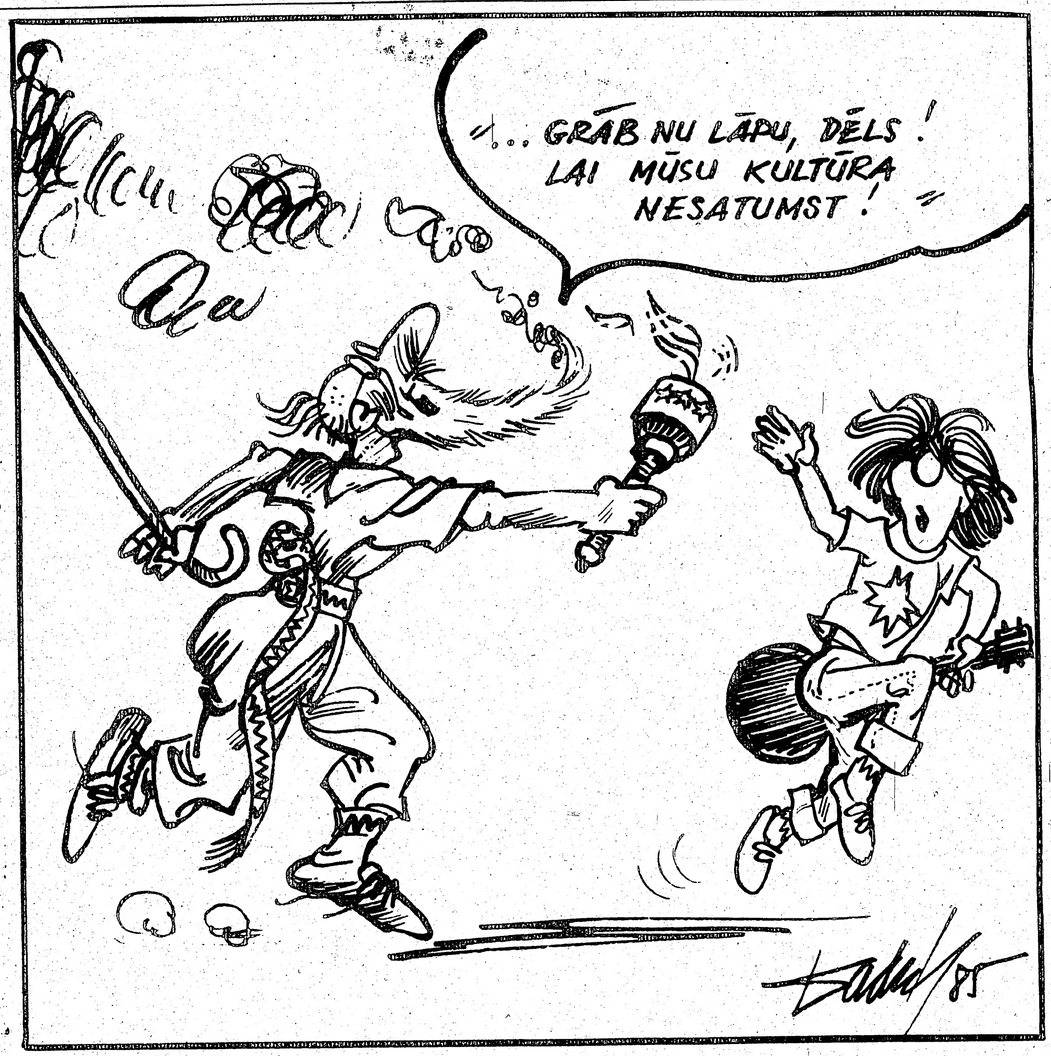

Kultūras saglabāšanas biedrības Santims dibinātāja un valdes priekšsēža Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Par Krievijas demokratizāciju un separātismu

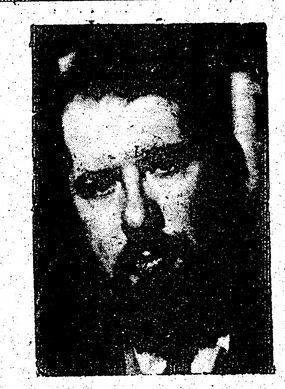

Iztirzājot jautājumu par Padomijas saimniecisko attīstību, mēs bieži runājam par decentrālizācijas nepieciešamību. Jebkuŗa decentrālizācija, kaut nelielā mērā, pastiprina, ja ne demokratizāciju īstā nozīmē, tad veicina dažu liberālāku tendenču attīstību. Galu galā, tas ir izdevīgi valsts saimnieciskai labklājībai. Bet Padomijas vadošais partijas aparāts šādā tendencē saredz reālus draudus savas varas monopolam. Pat ja zināmā mērā partijas aparāts varēs nodrošināt varas monopolu no technokratisko vadītāju puses, kas paši lielā mērā ir saauguši vai iekļuvuši partijas birokratiskajā aparātā, ir skaidrs, ka Padomju savienība nekad nemēģinās ieviest saimnieciskās dzīves un līdz ar to arī citu jomu demokratizāciju kaut nelielā mērā, pat reālu saimniecisko decentrālizāciju, aiz bailēm pazaudēt savas kolonijas, iekaŗotās territorijas un pakļautās tautas.

Tas apstāklis, ka Krievijas kolonijas (šoreiz jārunā par Krieviju, nevis par Padomju savienību, jo visas savienotās republikas patiesībā ir centrālās varas kolonijas, kas sevi identificē ar Krieviju, territoriāli ir sakļautas ar Krieviju un nav aizjūras zemes, mūsu laikmetā nozīmē, ka jebkuŗus, kaut arī pieticīgus, demokratizācijas soļus nevar reālizēt tikai mētropolē, atsevišķi no kolonijām un okupētajām zemēm. Kolonijās jebkuŗa demokratizācija novedīs pie separātisko tendenču pastiprināšanas. Tautas aktīvizēs savus centienus atbrīvoties no krievu varas un izveidot neatkarīgas valstis. Kā ironiski raksta pazīstamais demokratiskās un cilvēku tiesību kustības dalībnieks Valerijs Čalidze (viens no nedaudzajiem, kas saskatīja šo tendenci, liekas tādēļ, ka pēc tautības ir gruzīns, kaut visa viņa opozicionārā darbība līdz izbraukšanai no Padomju savienības bija saistīta ar Maskavas grupām), ,,tautas pat nepateiks paldies krievu valdībai par demokratizāciju."

Protams, var jau būt, ka ne jau visās Padomijas republikās vienā laikā izveidojas spēcīgas kustības par izstāšanos no Padomju savienības. Demokratiskiem elementiem pastiprinoties, tādas augs un pieņemsies spēkā ne vien savienotajās republikās, bet no Maskavas valdības viedokļa arī tādās samērā drošās kā Kazahijā un Ķirgīzijā, kā arī territorijās, kas vēsturiski skaitās tikpat kā krievu resp. Krievijas federācijas autonomas republikas, vismaz tādas kā Tatārija, Burjatija, Jakutija un dažās citās ar attīstīto nacionālo pašapziņu. Tiesa gan, šeit nacionālā separātisma tendences ir stipri ierobežotas ar lielo krievu skaitu. (To pašu var teikt arī par dažām savienotajām republikām, jau minētām Ķirgīziju un Kazahiju. To pašu Maskava ļoti cenšas panākt arī Latvijā un Igaunijā — okupētajās zemēs ar vislielāko atšķirību no Krievijas tradicijās un kultūrālajā ziņā, turklāt ar atšķirīgu starptautisko juridisko stāvokli).

Pilnīgi saprotams, ka tādā situācijā krievu armija aizstāvēs Krievijas territoriju no sabrukuma: Te jau mēs redzam, ka pat krievu emigranti antikomūnisti, kas īpaši pēdējā laikā skaļi pieprasa neidentificēt Padomju savienību ar Krieviju, tiklīdz lieta nonāk līdz Padomju savienības sabrukšanai un neatkarīgo valstu izveidošanai, tūlīt brēc par Krievijas sadalīšanu. Krievu tautas mentālitātē arī izveidota un iesakņojusies imperiālistiskā doma par Krievijas nedalāmību. Šāda reālitāte ir stingri jāņem vērā visiem nacionālo kustību dalībniekiem.

Tātad ar tīri saimnieciskiem jautājumiem tādā daudznacionālā imperijā kā Padomju savienība, var arī teikt Krievija, ir cieši saistīti pēc pirmā iespaida tik atšķirīgi jautājumi kā nacionālās attiecības. tieši tās izrādās par vienu no galvenajiem šķēršļiem padomju saimniecības modernizēšanai. Un tie var arī novest pie Padomijas saimnieciskā sabrukuma. Tādēļ arī Maskavas valdība tik forsēti mēģina integrēt šai valstij svešākus elementus, vispirms Baltijā. Te arī meklējamas pastiprinātās pārkrievināšanas saknes.

Lasītāju vēstules

BRĀĻI UN MĀSAS CEĻO PA PASAULI

Edmontonas latviešu rosība nav liela. Šeit pie tam ir vecākā latviešu biedrība Imanta. Pašā sākumā nama fonds bija biedrībai un arī draudzei, bet samaksājuši paši savas obligācijas, tautaš māsas un brāļi grib paceļot pa pasauli. Vairs pat nedomā par būvēm. Labāk ziedot. Tā rēgulāri katru gadu, nosūta ziedojumus Minsterei, Gaŗezeram, Latviešu Sarkanajam Krustam. Imanta ziedo arī Patiesības fondam, Brīvības fondam, pa reizei arī palīdzībai caur Zviedriju.

Ceļojumi daudz maksā, tāpat biežie braucieni uz dzimteni. Savi tūkstoši 3, seši vai vairāk. Pēc šiem apmeklējumiem arī nav diez cik ērti uz kaut ko sparoties. Pietiek ar noturēšanos grožos. Tos arī nav tik droši no rokām izlaist. Paši ziņām, cik sīksti jātaupa sabiedrības ,,groži". Jaunajiem grūti uzticēties. Ir tiesa, ka imantieši labprāt atbalstītu jaunos, kam latviešu mēle būtu un latvieša sirds! Bet kad ,,pie lielā zvana" reiz bija piekārts, ka Edmontonā tikai piecas ģimenes runājot vairs latviski, tad — ko te lielu vairs iesākt?

Sandris Murdēns,
Edmontonā.

KĀPĒC TIEŠI KRIEVU?

Palasot LA 15. oktobŗa 41. nr. vēstuli, aizrāvās elpa — Latviešu ģimnazija Minsterē meklē krievu valodas skolotāju. Vai tas palīdzēs saglabāt latvietību?

E. T. Toronto.

PAŠI VĒLĒ

Pagājušās LNAK padomes vēlēšanās no četriem vēlēšanu komisijas locekļiem trīs kandidēja uz LNAK padomi un tika ievēlēti. Lai nerastos pārpratumi, jau pašā sākumā gribu norādīt, ka šīs rindiņas nav rakstītas, lai mestu kaut vai vismazāko ēnu uz šo cilvēku godīgumu. Runa var būt tikai par vēlēšanu procesa legālo aspektu. R. Norītis, atbildot I. Zīlānam (LA 26. janv. numurā), autoritātīvā veidā ieteic pārbaudīt faktus. Šinī lietā R. Norītim pašam derēja pārbaudīt faktus, pirms viņš ķērās pie rakstīšanas. Katras demokratiskas sistēmas vēlēšanu procesa fundamentālais noteikums ir, ka kandidāti uz individuālu vai kollektīvu amatu nedrīkst būt vēlēšanu komisijas locekļi. R. Norītis runā par balsu skaitītājiem. Balsu skaitītāji var jau skaitīt, bet par rezultātu ir atbildīga vēlēšanu komisija. Vēlēšanu process nav tikai balsu skaitīšana. Vēlēšanu komisija ir atbildīga par balsošanas materiālu sadali, izsūtīšanu, balsu saņemšanu un izvērtēšanu.

Šinī gadījumā vēlēšanu komisija atvēra lielo aploksni. Līdz ar to komisijas locekļi zināja, no kā attiecīgā balss ir ienākusi. Tie vērtēja balsotāja tiesības balsot un balss derīgumu. Te pavērās durvis teorētiskām iespējām. Man nav nekādu šaubu par vēlēšanas komisijas locekļu godīgumu, ticu arī godīgam techniskam darbam pagājušajās LNAK padomes vēlšanās, bet likumīgā puse ir citāda. Labāk būtu bijis, ja R. Norītis savu vēstuli nebūtu rakstījis.

P. Broks

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Uzticīgi savai tautai

KADETS Nr. 13, 1984. 76 lp.

Latviešu virsnieku apvienības prezidija izdevuma Kadets 13. numurā ievietoti zīmīgi raksti un vēsturiski militāri uzņēmumi. Priekšlapas labajā augšējā stūrī atrodas norādījums: Mēs ticam Latvijas neatkarības atjaunošanai un uzticīgi kalposim savai tautai un tēvzemei. Tie ir vārdi, kas pēdējā laikā daudziem aizmirsušies un kas par to vairs negrib domāt.

Izdevumā ievietots Lāčplēša kara ordenis krāsās. Ordenis nodibināts pirms 65 gadiem. Ar pirmo šķiru apbalvoti divi Latvijas armijas karavīri, diviem tas piešķirts pēc nāves, bez tam vēl apbalvoti 7 ārzemnieki. Ar otro šķiru apbalvoti 18 latvieši un 43 ārzemnieki, ar trešo šķiru 2073 apbalvojumi.

Alberts Ameriks turpina Valmieras pulka gaitu aprakstu, notēlojot kaujas Latgalē, dodot arī savu vērtējumu. Interesants ir Eižena Skurupija raksts par militāro stāvokli kara priekšvakarā un cīņām Latvijas territorijā 1941. gada jūnijā un jūlijā. Raksta sākumā apskatīta krievu okupācija Latvijā, izvērtēta padomju karaspēka novietojums un stratēģija. Plašāk aprakstīta kara pirmā diena. Vācieši smagākus zaudējumus cietuši Liepāju ieņemšot, kur cīņas ilga piecas dienas. Rīgu un Daugavpili ieņēma samērā viegli. Kaut padomju zaudējumi bija milzīgi, tie spēja radīt zaudējumus arī vācu rindās pie Kārsavas pie Daugavas__ Raksta nobeigumā autors analizē krievu zaudējumu iemeslus.

Konrāds Kārkliņš apraksta Latvijas sacīkšu jātniekus un zirgus, dodot arī īsu pārskatu par kaimiņu zemju zirgu sportu. Latviešu jātnieki guva labus panākumus ne tikai savā zemē, bet arī starptautiskos turniros, gūstot ievērojamas godalgas. Rakstam četras ilustrācijas.

Latvijas Kara skola pieminēta ar cieņu un pateicību. 22 brīvības gados tā palīdzējusi tautu izaudzināt par latviešiem un varoņiem. Skolai un kadetiem veltīts pa dzejolim, izdevumā ievietoti deviņu Kara skolas priekšnieku attēli, skolas karoga attēls no abaām pusēm, kā arī trīs parāžu un viens izlaiduma attēls. Arī Valmieras pulka kauju gaitām pievienoti vēsturiski uzņēmumi.

Nozīmīgajām pārmaiņām 1934. gada 15. maijā veltīta viena lappuse ar ģen. J. Baloža, ministra A. Bērziņa un prezidenta K. Ulmaņa kopēju attēlu un K. Ulmaņa teicienu par šo notikumu.

Īsāki raksti veltīti norādījumiem, kā var kļūt par virsnieku ASV armijā, par ASV militārām rezervēm un atomieročiem.

V. Baumaņa raksts par aizmirsto pulkvedi Arvīdu Krīpenu liek atcerēties karavīra cīņu gaitas un nelokāmo stāju Latvijas lēģionā, Latvijas neatkarības laikā un gūstā. Mēģinot izdarīt pašnāvību gūstā, viņš paglāba daudzus no aizvešanas uz Padomiju. Cīņās pie Jāņkalniņa Opočkas frontē viņš labāk atlūzās no saviem pienākumiem vadīt pulku, nekā izpilda vācu divizijas komandiera neprātīgo prasību ar maziem spēkiem ieņemt šo zaudēto poziciju. Atceres raksti ievietoti mirušajam pulkvedim A. Plensneram, majoram Eduardam Stīpniekam un kapteiņim Ēvaldam Vērsānam. Seši uzņēmumi un raksts veltīts smagajam artilerijas pulkam.

Kadets iespiests uz laba papīra, rūpīgā apdarē un iespiedumā. Foto attēli nākuši no Ērika Priedīša archīva.

V. Irbe

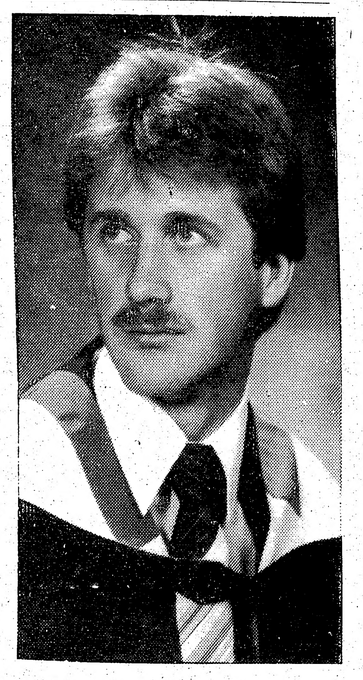

Andris Edmunds Pulciņš beidzis Makmastera universitāti Hamiltonā ar Bachelor of Commerce gradu. Strādā Ontario provinces valdības Nodokļu departamentā Hamiltonā.

Ingridas Vīksnas sasauciens

„NEVIENS MŪS NEDZIRD", DZEJOĻI, 77 LPP. IZDEVIS VALTERS ZIEDIŅŠ, 1984, TORONTO. KĀRĻA KRONBERGA VĀKS UN ZĪMĒJUMI.

Mūsu Rīgā toreiz skanēja jūnijs. Brīvības un Raiņa bulvāri ziedēja liepas. Bija sākusies 1938. gada vasara. Ar Andreju Eglīti gājām ciemos pie mūsu krusttēva rakstos Jāņa Lapiņa stundā, kā viņš nolicis. Toreiz viņš bija žurnāla „Sējējs" redaktors un reizē arī Rīgas pilsētas 1. ģimnazijas direktors. Dzīvoja blakus savai skolai Raiņa bulvārī. Bez mums abiem Jānim Lapiņam bija vēl divi krustdēli — Jānis Andrups un Alberts Sprūdžs. Kad vērām durvis, krusttēva dzīvoklī jau bija viešņa — slaida meitene, gaišiem matiem, saules iebrūninātu seju.

„Iepazīstieties!" skanīgā balsī un ar plašu rokas vēzienu uz meitenes pusi vēstīja mūsu krusttēvs. „Mūsu jaunā dzejniece Ingrida Vīksna!" Bijām kādus rakstus ar Ingridas Vīksnas vārdu jau lasījuši. Viņa bija tāda pati iesācēja rakstos kā mēs abi un daudzi citi tanīs Latvijas brīvā gara ziedu laikos. Mēs visi tad dzirdējām visu mūsu Latviju, arī viens otru. Latvija dzirdēja mūs. Un Latviju dzirdēja visa pasaule, jo latviešu zeme bija — valsts. Tauta bija īstā pati sevis valdītāja. Šodien atskatoties... Jānis Lapiņš, Baigajā gadā vajāts, apgūlās kapsētā jau 1941. gada ziemā. Albertu Sprūdžu nonāvēja krievu terrora lidmašīnu uzbrukumā Rēzeknei 1944. gada Lieldienās. Tad Lielā Izklīšanā: Jānis Andrups dzīvo Anglijā. Andrejs Eglītis — Zviedrijā. Ingrida Vīksna — Kanadā. Es pats — Klusā okeana krastā ASV.

Šodien klausāmies Ingridas Vīksnas dzejas balsi viņas jaunajā grāmatā — *Neviens mūs nedzird.*

Aizcērt durvis visam tālam,
visam svešam, visam bargam,
aizcērt durvis vējam skārņam—
tava vien šī diena ceļas, —
tava lielā diena ceļas —
— atver sirdi!
— Raudi, dziedi māsiņa
tālajā krastā,
raudi, dziedi māsiņa,
šīspuses vējos..."
(45)

Šīs dzejoļa Dziesmu svētki Visbijā: Anno 1979 rindas apglāsta ar mīlestību, sauc ar sāpi un izkliedz protestu reizē, kad latviešu pulki Zviedrijas krastā, pretējā Baltijas jūras krastā, iepretī Rīgai, dzied skumjos, ilgainos dziesmu svētkus, verdzināto tautu Latvijā sveicinādami. Un dzird *no turienes:*... „Vējā skan gana stabule klusa — " Noskaņas un vārdi atgādina, atsauc tās pašas jūtas, kas uzbangoja pirms gadiem lasot Ingridas Vīksnas darbu Mums jābrien jūrā.

Ingrida Vīksna ir runājusies ar latviešu lasītājiem gan kā proziste, gan dzejas autore jau kopš 1938. gada, kad parādījās viņas novele Puķu pods avīzē Tēvijas Sargs, kad viņai bija 18 gadu. Arī no viņas pirmā dzejoļu krājuma Rūgtais prieks (1943) ir pagājuši četri gadu desmiti. Līdz šodienai viņas dzeja izaugusi daudzkārtaina kā dvēseliskajā, tā arī intelektuālajā saturā. Skatījums nepaliek tikai izjūtu zīmējumā un skaņā, bet sniedzas dziļāk un tālāk, cilvēka esības kodolā un visas tautas liktenī. Jau pats grāmatas nosaukums — Mūs Neviens Nedzird — to apliecina. Tad — ieiešana esībā:

„Nāciet tik iekšā,
un redzēsit visi,
cik daudz un dīvainu telpu
slīpjas šai namā —
namā bez sienu".
(13)

Šis Dieva, velna un elles nams esam mēs katrs, mūsu dvēsele, esme, psīche, mūsu mīlestība, naids, sadzīve, mūsu mūžs un nāve. „Atbildes nav nevienam — mēs visi esam mīklas". (19) Bars mūs gurdina, bet dvēseles vientulība kliedz ar sāpi. „Lēnām visas lietas izgaist un pazūd..." (21) „Varbūt mēs visi slīkstam kādas bezgalības gaidās". (22) It viss tas ir mūsu „namā".

Neaizmirstamas „Elēģijas" veltītas pirms pāris gadiem mirušā Andreja Johansona piemiņai. Savos rakstos viņš ir dāvājis vienreizējus pētījumus un esejas mūsu Rīgai.

„Visi Rīgas nami nu skan
pelēkā zvanu dunā —
tur tava sirds, mirusī sirds,
dzīvības vārdus runā".
(24)

Ingridas Vīksnas grāmatā intīmā un pārdomu dzeja sasaistās ar tautas likteņa drāmu. Viņas lirikas varonis nerunā tikai kāda indivīda balsī, bet reizē arī visas savas tautas un tās likteņa sāpē, iekliedzienā un protestā. Ar lielu spēku tas izskan Pētera gaiļa dziesmā (37) un dzejoļu ciklā Mūs neviens nedzird, kur aizkustinoši aizsāp trīs dziesmu svētki — Ņujorkā, Toronto un Visbijā. (40—45) Miniāturās (28—31) pa spilgtu jūtu uzliesmojuma taku dzejniece satiekas ar sevi un savu mīlestību. Tā pati sasaukšanās daudzos citos dzejoļos krājumā. Rūpēs vien un ar trimdinieka emocionālo šauteni tādā kā sardzē mēs neviens visu mūžu nespējam nostāvēt. To nedara arī Ingrida Vīksna. Ar mīlīgu humoru pasmaida dabai un bērniem veltītie dzejoļi — Oda govij. Pavasara motivs, Par zirgiem, Vakara jampadracis, Spēka vīra dziesma, No Jūlijas dienas grāmatas (62—70).

Dvēseliško loku savā grāmatā Ingrida Vīksna nobeidz ar balsīm no 1944. un 1945. gada, kad mūsu tautai degošajā Kurzemē jābrien jūrā...

...„lai pārnestu bēdas,
pārnestu bēdas un sirdis, pilnas rūpēm un raizēm.
tālās brīvības krastos. —
Laivu ļaudis, bēdu ļaudis
brīvā ceļa meklētāji.
Laivu ļaudis, — sāļās jūras
izglābs jūsu dvēselītes..."
(76)

Latviešu un viņu dvēseļu izklīšanas putenis bija sācies. Ingridas Vīksnas dzejas balss rauga tās sasaukt un paturēt apziņas saimē. Grāmata izdota lielā formātā, uz laba papīra un glītā salikumā. Var manīt, ka izdevējs Valters Ziediņš spēj un prot parādīt cieņu grāmatas kultūrai. Mākslinieks Kārlis Kronbergs ar brūno putnu vai lidmašīnu, kas izveidē varētu būt domāta arī kā krusta zīme, grāmatas vākam devis izteiksmīgu mūsu likteņa simbolu.

Jānis Klīdzējs

Daugavas Vanagu grāmatnīcās Toronto var iegādāties mūsu izcilāko daiļamatnieku darbus.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Vilis Skultāns

Latvijas vienpadsmitā stunda

Brīvās Latvijas pēdējais gads vēstures dokumentos.

(Nobeigums)

Runādams it kā latviešu tautas vairākuma vārdā, Cielēns protestēja pret Latvijas valdības politiku un pieprasīja Baltijas valstīm piešķirt starptautiskas garantijas.

Latvijas sūtnis Beļģijā — politiķis un rakstnieks Miķelis Valters, savukārt bija orientējies rietumu demokrātiju virzienā un brīdināja prezidentu un ārlietu ministru neattālināties no tām. Savus uzskatus viņš pauda arī angļu vēstniekam Briselē Klaivam, ieteikdams angļu valdībai akceptēt padomju priekšlikumus par garantijām Latvijas neatkarībai. Līdzīgas tendences bija manāmas arī igauņu opozicionāro aprindās.

Latvijas sūtnis Maskavā Fricis Kociņš rūpīgi atstāstīja savos ziņojumos uz Rīgu, ko dzirdējis no franču kolēģām. Vairākkārt tie mēģinājuši viņu pārliecināt, ka ja rietumvalstīm izdotos vienoties ar Pad. savienību par garantijām, tad Vācija būtu savaldīta un kara nebūtu. Tātad Baltijas valstu interesēs esot šādas garantijas pieņemt.

Angļu konservātīvās partijas politiķis un kara laika informācijas ministrs Defs Kupers Evening Standard slejās salīdzināja Baltijas zemes ar trusīšiem. Žņaudzējčūskas — Vācijas — priekšā, kas solījusies tās neaprīt, viņas vājā balstiņā stāstot, ka tās jūtoties drošas un ka tām nekādas garantijas neesot vajadzīgas.

Cik liela patiesība ir nupat citētajiem padomiem, secinājumiem un ieteikumiem?

Vispirms — ja arī Latvija viena pati vai pat kopā ar savām likteņa biedrēm būtu pieņēmusi lielo palīdzētāju piedāvājumus, arī tad Polija un Somija būtu tam pretī. Šī lielā aversija pret Pad. savienību šajās valstīs bija tik liela, ka nekāda pasaules vara, nekādi argumenti tās nebūtu varējuši pārliecināt. Iepazīšanās ar boļševistisko varu un tās metodēm atbrīvošanas cīņu laikā bija pārāk labi atmiņā, jo no tā laika bija taču pagājuši tikai divi gadu desmiti.

Ja arī Baltijas valstis būtu uzspiestās garantijas pieņēmušas un Anglija būtu atkāpusies no pēdējās pozicijas, vai tas būtu kaut ko notikumu gaitā grozījis? Šeit vieta spekulātīvām pārdomām, kas paliks spekulātīvas tik ilgi, kamēr padomju archīvi būs mums slēgti. Bet vai ir kāds, kas pilnīgi droši varētu apgalvot, ka tādā gadījumā karš būtu novērsts? Un vai tieši tādā gadījumā — ar angļu un baltiešu piekrišanu kabatā — Staļins nebūtu no Hitlera iztirgojis vēl labāk to pašu, ko viņš dabūja, angļiem un baltiešiem pretojoties? Staļina kaulēšanās pozicija šādā hipotētiski pieņemtā gadījumā taču būtu ievērojami labāka.

Un līdz ar to esam nonākuši pie kāda noslēpuma dokumenta, kas stāsta par Staļina runu polītbirojā 1939. gada 19. augustā — dienā, kad tika galīgi izšķirts jautājums par tūlītēju paktu ar Vāciju, citiem vārdiem — par pāriešanu no projektētās pretatgresijas koalicijas — agresora nometnē. Informācijai par Staļina sīko argumentāciju ir gaļa priekšvēsture.

Kaut kad 1939. gada novembrī franču ziņu aģentūra Havass bija nākusi klajā ar gaļu ziņu par šo 19. augusta runu, ko arī novembrī publicēja Ženēvas žurnāls „Revue de droit international". Staļins starp citu teicis:

„Ja Pad. savienība nolīgtu alianses līgumu ar Franciju un Angliju, tad Vācija būtu spiesta atteikties no savām prasībām pret Poliju un meklēt izlīdzinājumu ar rietumu valstīm. Lai gan varētu novērst kara, bet notikumu tālākā gaita būtu mums bīstama. Ja mēs pieņemtu Vācijas līguma piedāvājumu, tad noteikti sekotu Vācijas karš ar Poliju, pie kam Anglijas un Francijas iejaukšanās kļūtu nenovēršama. Rietumeiropai tad veltos pāri postījumu vilnis. Mums turpretī būtu lielas izredzes palikt ārpus konflikta, un mēs varētu nogaidīt brīdi, kas mums izdevīgs. Mūsu intereses prasa, lai izceltos karš starp Vāciju un angļu - franču bloku. Mums ir nepieciešams pastiprināt komūnistisko darbību karotājās zemēs, lai mēs būtu gatavi tad, kad karš tuvosies savām beigām." Citāta beigas.

Šī Havasa ziņa figurēja Nirnbergas militārā tribunāla galveno kara noziedznieku prāvā kā Dokuments Ribentrop 286, un to bija cēlis priekšā Ribentropa aizstāvis vācu advokāts Horns.

Katrā gadījumā daudz kas liecina, ka tomēr šeit darīšana ar viltojumu. Jo — 1939. gada novembrī Havasa aģentūras Staļinam pierakstītie nodomi bija jau pa lielākai daļai īstenojušies. Tātad nemaz nevajadzēja būt pārāk gudram, lai konstruētu Staļina 19. augusta runu polītbirojā.

Svarīgākais šinī lietā nav Havasa un mazā un neievērojamā Ženēvas žurnāla informācija, bet gan Staļina reakcija uz to 1939. gada 30. novembrī — ļoti drīz pēc citētā raksta parādīšanās Revue de droit international slejās — Pravda ievietoja Staļina interviju, kas bija ārkārtīgi rets gadījums. Viņš nosauc šo ziņu pat meliem un paskaidro, lai to visa pasaule ziņātu: Tā nebija Vācija, kas uzbruka Francijai un Anglijai, bet gan Francija un Anglija, kas uzbruka Vācijai un ar to kļuva par pašreizējā kara vaininiecēm.

Pret Dokument Ribbentrop 286 Nirnbergas tribunāla prokurātūrā nikni protestēja padomju pārstāvis — pulkvedis Prokovskijs. Viņam bija iemesls to darīt. Jo — Staļina dementī Pravdā arī tad nāktu klajā.

Sevišķi pēc Vācijas iebrukuma Pad. savienībā 1941. gadā šo Staļina šķietamo runu atkal cēla ārā no aizmirstības un dažādās variācijās par jaunu servēja. Visam tam ar lielu rūpību un cītību izsekojis rietumvācu vēsturnieks Jekels, lai nokļūtu pie skaidrības. 1969. gadā viņš veltījis šim jautājumam gaļu eseju. Taču angļu un daļa āmerikāņu dokumentu par šo laiku toreiz vēl nebija pieejami.

Man gadījās, Vašingtonā un Londonā meklējot visu iespējamo par Latviju, uzdurties uz diviem gandrīz pilnīgi identiskiem ziņojumiem, no kuriem vienu rakstījis amerikāņu militāratašejs Rīgā majors Huthsteiners, bet otru — angļu militārais pārstāvis Rīgā pulkvežleitnents Vels (Vale). Arī tur ir atreferēts Staļina 19. augusta runa polītbirojā. Angļu ziņojums datēts ar 7. septembri, bet amerikāņu — ar 8, tātad kara pirmajā nedēļā. Saturs ļoti līdzīgs Ženēvas publicējumam novembrī, tikai akcentējums mazliet citāds. Abi dokumenti rakstīti polītbiroja sēdes protokola veidā. Staļins, kā tas viņam bija ļoti parasts, nāk klajā ar jautājumu un tūliņ sniedz atbildi. Citēšu dažus no tiem:

Kādi ir revolūcijas dabiskie priekšnosacījumi? Ilgstošs karš, kā tas izskaidrots Marksa, Ļeņina un Engelsa darbos.

Vai Eiropas karš ir komūnistiskās internacionāles interesēs? Jā! Tas tuvinās brīdi, kad masu pacietības mērs būs pilns.

Seko atbildes par to, ka Pad. savienības interesēs ir sabiedroties ar Vāciju. Beidzamais jautājums: Kādai jābūt Pad. savienības nostājai, lai pasteidzinātu pasaules revolūciju? Palīdzēt Vācijai pietiekami, lai tā sāktu karu, un pēc tam darīt visu, lai šis karš ieilgtu.

Atašejiem pie rokas bija šķietamā vai īstā Staļina runa tātad vismaz divus mēnešus pirms franču Havasa sniegtās informācijas. Atašeju ziņojumi nākuši no Rīgas un atrodas starp citiem Baltijas dokumentiem. Varbūt tāpēc līdz šim tie nav ievēroti.

Jau runājot par Havasa versiju, vēsturnieki, vienalga, ticētāji vai arī apšaubītāji, bija vienis prātis par to, ka Staļina polītika te visai labi apgaismota un parādīta. Jaunatradumu lasot, jāsecina, ka atašeji, vai vismaz viens no viņiem, bijuši sava amata meistari, vienalga, vai atradums īsts, vai viltots.

Latvijai, Igaunijai un Lietuvai Staļina 19. augusta lēmums bija posta un gala sākums. Latviju varēja glābt tikai miers. Bet abi lielie Baltijas valstu kaimiņi bija izšķīrušies par karu.

Arī Ribentropam lidojot uz Maskavu 23. augustā, bija līdz Latvijas dalīšanas plāns gar Daugavu, kas neīstenojās, jo Staļina vēlēšanās bija paņemt arī Liepāju un Ventspili.

Un tikai pusotru mēnesi vēlāk Latvija jau bija kļuvusi par draudīgu un strīdīgu svešu ļaužu ceļa mērķi. Nāca Berlīnes amatvīri, lai organizētu baltvācu aizceļošanu un izspiestu no Latvijas, cik vien vēl iespējams. Nāca Maskavas karagi kungi, kas savukārt savā rīcībā pārņēma labu Latvijas lauksaimniecības zemi 14.500 hektaru kopplatībā; viņiem bija uzdevums uzbūvēt 35

(Turpinājums 19 lp.)

Pilsēta pēc atombumbas uzbrukuma? Nē! — Toronto pēc lielā ugunsgrēka 1904. gadā.

DV KANADĀ 35

PIEDALĪSIMIES PAVEIKTĀ DARBA ATCERĒ

Līdz ar pirmo latviešu pēckaŗa emigrantu ierašanos Kanadā jau 1948. gadā atskanēja aicinājums sasaukties Daugavas vanagu saimes locekļiem. Lielās izkliedes un pirmo emigrācijas gadu grūtību dēļ organizēšanās priekšdarbi beidzās tikai 1950. gada 30. jūnijā, kad DV varēja parakstīt oficiālos dokumentus organizācijas darbības uzsākšanai. Šogad aprit 35 gadi kopš DV darbības sākuma Kanadā. No nelielas darba sācēju saujiņas tagad DV locekļu skaits pārsniedz jau 1000, un atsevišķas vienības darbojas no Atlantijas līdz Klusajam Okeanam — no Halifaksas līdz Vankuverai.

DV darbs kā aprūpes, tā arī kultūras, jaunatnes un veco ļaužu atbalsta laukā visiem zināms. Ļoti bieži Daugavas vanagi nav atturējušies īstenot vai atbalstīt arī daudzus nacionālpolītiskus un kultūras pasākumus, kuŗiem līdzekļu vai darba roku trūkuma dēļ nav bijis iespējams nodrošināt citu sabiedrisko organizāciju atbalstu.

DV svētīgo darbu pareizi novērtējusi visa trimdas latviešu saime. Lielā uzticībā ar devīgu roku tā sekmējusi DV aktīvitātes un pasākumus aizvadītajos 35 gados. Pieminot šo sekmīgi aizvadīto darba posmu, DV paredzējuši šogad no 26. aprīļa līdz 5. maijam pulcēties Toronto. Jubilejas rīcības komiteja šajā laikā izplānojusi vairākas sanāksmes un sarīkojumus.

Atceres svinības ievadīs ar dievkalpojumu. Paredzēta ziedu nolikšana pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.

Bez DV delegātu sapulces notiks arī DV centrālās valdes sēde, Nākotnes seminārs un citas sanāksmes. Tāpat paredzēts koncerts ar svinīgo aktu, Rakstnieku cēliens, kā arī DV vīru koŗa izkārtojumā spraigu izdarību pilnais Kanaku vakars. Deju kopa Daugaviņa savu sniegumu rādīs atsevišķā vakarā. Skatītāji varēs iepazīties ar gleznu, daiļamatnieku un filatēlijas izstādēm. Paredzēts arī draudzības vakars un balle.

DV saime Kanadā aicina visus tautiešus būt klāt jubilejas sarīkojumos, dalīties paveiktā darba atceres cēlienā.

Jūsu uzticību un atbalstu esam pilnībā novērtējuši. Paldies par to. Mēs ticam, ka neliegsit to arī nākotnē.

Neaizmirsīsim, ka mūsu lielākais pienākums ir cīnīties par brīvības atgūšanu mūsu tautai un valstij.

Mēs draudzībā sniedzam roku ikvienam latvietim, lai kopsolī sekotu Mātes Latvijas aicinājumam un mums uzticētai sūtībai.

Apliecināsim to visi kopā DV Kanadas saimes 35 gadu jubilejas zīmē un laikā.

Alberts Šterns,
Rīcības komitejas priekšsēdis.

RADIO VATIKĀNA latviešu programma

Da sinistra a destra: P. Becs, SJ (iniziatore del Programma il 2-9-1948 e collaboratore occasionale). La Redazione attuale: St. Kucinskis, SJ, Dr. A. Brumanis, Vaiva Pukite-Semion, St. Bondars, PIJ.

La Redazione precedente: Prof. Dr. Marta Rasupe, Maria Grizans (una ospite), Dr. A. Brumanis, St. Bondars, PIJ, St. Kucinskis, SJ.

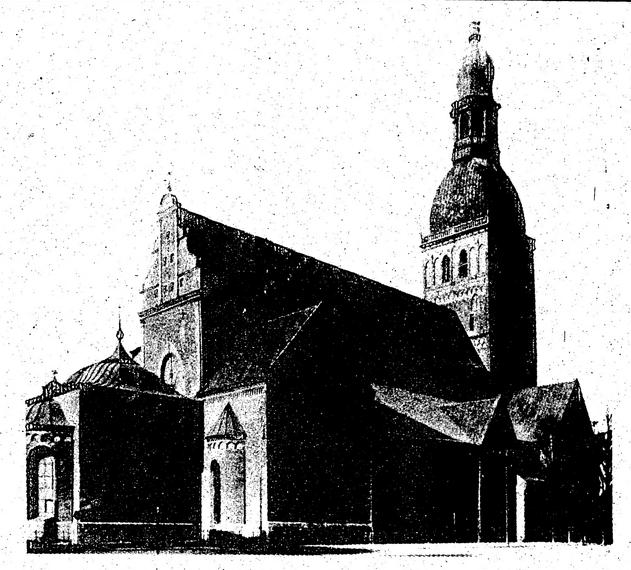

La Cattedrale di Riga (ora sala di concerti), antica chiesa metropolitana della Livonia (Lettonia ed Estonia) e della Prussia. È la chiesa che ha dato sepoltura al primo vescovo della Lettonia Meinards (Meinhard), consacrato quasi 800 anni fa (1186).

Iepazīstina klausītājus ar:

— aktualitāti no Vatikāna un visas pasaules,
— latviešu darbiem, notikumiem un pasākumiem,
— Latvijas un kaimiņtautu vēsturi,
— Svētajiem rakstiem un katechismu,
— svarīgām atcerēm.

Svētdienās un svētku dienās ir Dieva vārda dievkalpojums un sestdienas raidījuma beigās meditācija.
Nākotnē paredz plašāk pievērsties Cēsu bīskapijas dibināšanas 400 gadu atcerei 1985.gadā un bīskapa Meinarda iesvētes 800 gadu atcerei 1986.gadā.

Latviešu raidījumi notiek katru dienu, pulkstens 18.30 pēc Viduseiropas jeb 20.30 pēc Latvijas laika uz īsviļņiem 25,61 m (11715 kHz), 30,75 m (9755 kHz) un 48,50 m (6185 kHz). Romas apkaimei uz vidējiem viļņiem 186 m (1611 kHz).
Vakara raidījumi tiek atkārtoti nākošā rītā pulkstens 6.00 pēc Viduseiropas jeb 8.00 pec Latvijas laika uz īsviļņiem 25,55 m (11740 kHz), 30,75 m (9755 kHz) un 41,38 m (7250 kHz).
Katrs raidījums ilgst 15 minūtes.

L.N.A.K.

KULTŪRAS DIENAS 1985

Piektdien, 22. februārī, pl. 19.30 Sv. Jāņa bazn. telpās

Mākslinieku vienības Latvis 30 gadu jubilejas izstāde

Sestdien, 23. februārī, Krišjāņa Barona zīmē — Latviešu Namā

Pl. 13 Annas Graudiņas izstādes atklāšana.
Pl. 14 — 1. Latviešu kultūras dārgakmeņi — *Leontīne Lukste*
2. Vēstule no Krišjāņa Barona — *Inta Purva*
3. Tautas dziesmu tilts uz moderno dzeju — *Indra Gubiņa*

AZAIDA PĀRTRAUKUMS

Pl. 18 No senatnes līdz šodienai — *Anna Graudiņa.*
Slīdrāši ilustrācijas no žurnāla Latvju Māksla kollekcijas.
Pēc referāta vakarēšana ar dziesmām un pārrunām Jāņa Vandeļa vadībā.

Svētdien, 24. februārī — Tā zeme ir mūsu — Latviešu Centrā

Pl. 13 — 1. Tā zeme ir mūsu — *Gunārs Šubiņš*
2. Tā zeme ir mūsu ilustrācijas dzejā — *Hugo Mikelsons*

AZAIDA PĀRTRAUKUMS

3. Uz ežiņas galvu liku — *Oskars Perro*
4. Mans kaktiņš, mans stūrītis zemes — *Arveds Celms*

Pl. 18 Dziesmu Daugava (prologs) — *Arveds Celms*
Baritona Jāņa Kļaviņa koncerts. Pēteŗa Zariņa pavadījums.

Sestdien, 2. martā vīru koŗa Viesturs 30 g. jubilejas koncerts

Ieeja: 15 dol. 2 dienām; 10 dol. 1 dienai; 5 dol. atsevišķām daļām; skolu jaunatnei ieeja brīva.

Anšlāvs Eglītis

ZELTA GLOBI ČETRDESMITO REIZI

Gada pirmajos mēnešos viens otram seko sarīkojumi, kuŗos godalgo aizgājušā gada ievērojamākās izrādes. Šo virkni palaikam ievada (šogad 26. janvārī) Holivudas Ārzemju Preses Apvienība, kuŗā pulcējas žurnālisti no apm. 80 valstīm un kuŗu vidū kopš 1954. g. darbojas arī Austrālijas Latviešu korespondents Zelta Globs ir pēc Filmu Akadēmijas Oskara otra svarīgākā godalga, un līdz šim tās ar nedaudz izņēmumiem ir sakritušas — kas saņem Globu, parasti iegūst arī ,,Oskaru''. Globu bankets bauda plašu popularitāti, un šogad starp apm. 1000 lūgtajiem viesiem varēja redzēt vairāk par simtu patlaban aktīvāko un iecienīgāko filmu un televīzijas aktieŗu un aktrišu.

Kā pagājušā gada izcilākā filma, globu saņēma ,,Amadeus'' — stāsts par Mocarta dzīvi un nāvi. Par gada izcilāko drāmatiska aktieŗa sniegumu atzina F. Nureja Abrama (Abraham) Mocarta ienaidnieku Saljeri. Globus saņēma arī angļu drāmatiķis Pēters Šafers (Shaffer) par Amadeus scenāriju un Miloš Formans par režiju. Dzimis Čechoslovakijā, Formans izvirzījās jau daudzinātā ,,atkušņa'' laikā, kad čechu premjērs Dubčeks mēģināja piešķirt komūnismam ,,cilvēcīgus vaibstus''. Kā zināms, brutālā krievu okupācija šo sapni iznīcināja. Atgriezdamies Francijā, Formans vairs dzimtenē neatgriezās, bet pārcēlās uz ASV, Holivudu, kur darināja veselu rindu visai sekmīgu filmu. Amadeus ir viņa lielākais un sarežģītākais pasākums. Kā izcilāko drāmatisko aktrisi apbalvoja Salliju Fīldu, kas filmā Places in the Heart tēloja kādas farmas īpašnieces likstas un cīņu par eksistenci. Globu par izcilāko sniegumu blakus lomā saņēma daudzinātā un titulētā angļu Aktrise, Dāma Pegija Aškrofte, kas darbojas filmā jau no 1933. gada un pag. gadā angļu darinājumā A Passage To India, tēloja tipisku ,,veco laiku'' angļu lediju. Pieminēto filmu vēl godalgoja kā gada labāko ārzemju filmu un piešķīra globu par Morisa Žarē (Jarre) pavadmūziku. Par drāmatisku tēlojumu palīglomā godalgoja bēgli no komūnistu Kambodžas, dr. Haingu S. Ngoru. Viņam ir plaša loma filmā ,,The Killing Fields'', kas vēstī par Kambodžas traģēdiju mežonīgā komūnistu režīma varā. Ngors nekad nav pat domājis kļūt par aktieri, bet personīgi pārcietis savas dzimtenes komūnizēšanu, pieredzējis nebeidzamas mocības koncentrācijas un spaidu darbu nometnēs, kuŗās gājuši bojā gandrīz trešā daļa Kambodžas iedzīvotāju, viņš pārdzīvo un tēlo savu lomu ar neaizmirstamu reālismu.

Par labāko komēdiju atzina zobgalīgo eksotisko fantāziju ,,Romancing the Stone'', par brīnumaina dārgakmeņa meklēšanu tropiskos džungļos. Globu saņēma arī galvenās lomas tēlotāja Katline Turnera . Par veiksmīgāko pag. gada komiķi atzina virtuozo un vispusīgo (aktieris, komponists, dziedonis, pianists) angli Dadliju Muru (Moore), kas tēloja komisku bigamistu filmā ,,Micki & Nude''. Kā izcilāko filmu dziesmu apbalvoja aklā nēģeŗu dziedoņa, Stīvija Vondera sacerētu dziesmu (mūzika un vārdi) ,,I Just Called To Say I Love You'', ko efektīgi nodziedāja Engelberts Humperdinks un lietuviete Ann Džiliāna (Jillian).

Bagātīgu globu birumu saņēma televīzija. Par ievērojamāko drāmatisko rēriju atzina nesen iesākto ,,anglisko'' detektīvu sēriju Murder She Wrote. Globu saņēma arī sērijas galvenā aktrise, angliete Andžela Lansberija (Lansbury), kas tēlo kriminālromānu sacerētāju, kas allaž tiek iejaukta noslēpumainos noziegumos un tos, pateicoties savam rakstnieces instinktam — atrisina. Šai sērijai piemīt zināms piemalums satīras un ironijas, kas dara jau pārāk nolietoto kriminālistiku daudzmaz baudāmu. Globu saņemdama, Lansberija atcerējās, ka pirms 40 gadiem viņai piešķirts globs kā sološai iesācējai un viņa jūtoties gandarīta, ka neesot savus godalgotājus pievīlusi. Kā izcilāko drāmatisko televīzijas aktieri apbalvoja Tomu Seleku (Selleck), kas tēlo privātdeketktīvu sērijā ,,Magnum P. I.'' Samērā īsā laikā Selleks izvirzījies no sīklomu tēloja maznozīmīgās ,,ziepju operas'' par visai populāru un iecienītu premjēru.

Komēdiju jomā globu saņēma nesen iesākta komiska serija ,,The Bill Cosby Show'', piešķiŗot globu arī galvenās lomas tēlotājam Bilam Kosbijam (Cosby). Sērija vēstī par jocīgiem notikumiem nēģeŗu ārsta daudzbērnu ģimenē. Par labāko aktrises sniegumu televīzijas komēdijās, atzina Šelliju Longu epizodi virknē Cheers.

Īpatnēju kategoriju veido filmas, kas darinātas televīzijai. Tās pa laikam ir 2—3 reizes gaŗākas nekā ekrāna filmas, to izrādīšana aizņem vairākus vakarus un tās sauc arī par minisērijām. Šinī nozarē godalgoja Something about Amelia, apbalvoja arī galvenās lomas tēlotāju Tedi Dansonu. Ann Margreta saņēma globu par tēlojumu populārajā Tenesi Viljama lugā A Street Car Named Desire, bet Fedija Danvija (Dunaway) par lomu minisērijā Ellis Island, kas vēstī par imigrantu likstām, iesākot dzīvi Amerikā.

Selija de Milla gadskārtējo godalgu par mūža sniegumu filmu mākslā šogad piešķira sen par superzvaigzni izdaudzinātajai Elizabetei Tēlorai. Tēlora daudzas reizes kandidējusi gan uz Globiem, gan Oskariem (tos divas reizes arī saņēmusi) un vismaz tikpat lielu slavu un popularitāti ieguvusi ar savām septiņām plaši publicētām laulībām. Pēdējos gados, laikraksti viņu bieži ,,knābāja'', ievietodami attēlus, kuŗos tā izskatījās kā pārāk uzbarojusies ,,tauklodīte'', rakstīdami par viņas ārstēšanos no alkoholisma u.c., liekot noprast, ka ar saviem 53 gadiem viņai jāsāk domāt par karjēras izbeigšanu. Bet šoreiz Tēlore sagādāja pārsteigumu, parādīdamās atbrīvojusies no liekā svara, slaida un vingra un savu pateicības runu teica dzidrā aktrises balsī, ar perfektu dikciju un meistarīgām intonācijām. Izskatīdamās 15 gadus jaunāka par saviem gadiem, viņa šķita gatava nākošai lomai. Jāatzīmē, ka mūsu dienās aktrises turas savu spēju un panākumu augstumos daudz ilgāk, nekā senākos laikos. Visā pasaulē populāro televīzijas sēriju ,,Dynasty,,, ,,Dallas'', ,,Knots Landing'', u. c. vadošās aktrises ir jau labi četrdesmitajos gados, bet dinastijas galvenai intrigantei un karstākajai mīlētājai jau 51.

Eduards Tiltiņš jubilārs

Astoņdesmitgadnieku saimei 2. februārī pievienojās būvtechniķis Eduards Tiltiņš Toronto, dzimis 1905. gadā Rīgā, kur beidzis Valsts technikumu ar būvtechniķa gradu. Darbojies Rīgas amatnieku biedrībā, bet, izveidojoties Latvijas kameru sistēmai, bijis komisijas loceklis mūrniekamata meistaru un zeļļu pārbaudēs. Vēlāk darbojies par tiesu ekspertu būvniecības jautājumos. Strādājis vairākās būvniecības firmās Rīgā un provincē. Pēdējos Latvijas patstāvības gados sācis pats savu uzņēmumu, ko pārtraucis sarkanarmijas iebrukums un Latvijas okupācija. Otrā pasaules kaŗa bēgļu gaitās nokļuvis Vācijā, kur sagaidījis kaŗa beigas. Kad bēgļu aprūpi pārņēmusi UNRRA un vēlāk IRO, strādājis abu šo straptautisko organizāciju atbildīgā dienestā Vestfālē līdz izceļošanai uz Kanadu. Toronto strādājis savā specilitātē, ilgus gadus gatavodams aplēses un vadīdams būvdarbus, kādā būvniecības uzņēmumā nepārtraukti nostrādādams 12 gadus. Vēlākos gados uzsācis patstāvīgu darbu savā nozarē. Rosīgi darbojas latviešu sabiedriskā dzīvē, it sevišķi savos pensionāra gados: Latviešu pemsionāru apvienībā, Toronto Latviešu biedrībā, šīs biedrības inženieŗu un techniķu kopā, Daugavas Vanagos u.c. Ģimenē ar dzīvesbiedri Katrīnu, kas pirms dažiem gadiem mirusi, uzaudzināti divi dēli — Vilnis un Ģirts. Pēdējais ir gleznotājs un ar saviem darbiem piedalījies izstādēs, bet Ģirts strādā techniskā laukā. Arī jubilāram ir tuva gleznieciba. Viņa zīmējumi kuplinājuši Latviešu pensionāru apvienības regulāro izdevumu Pensionārs. Eduardam Tiltiņam ir arī laba humora izjūta, kas izpaudusies viņa sacerējumos, kuŗi lasīti un skandēti pa laikam sanāksmēs. Viņš rakstījis arī Latvija Amerikā. Savu veselību un jaunību kopj ar sportošanu un makšķerēšanu. V.S.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Laiza Minelli, Roks Hadzons un Elizabete Teilere.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 162

Kauna diena janvārī: 1946. g. 25. janvārī Zviedrijā, Treleborgas ostā, pl. 18.15 zviedru policija un armija ar varu nogādāja uz padomju kuģa ,,Beloostrov'' Zviedrijā patvērumu meklētājus 146 latviešu leģionārus (arī 17 igauņu un lietuvju karavīrus), malā atstājot pašnāvnieku ltn. P. Vabuli un tos, kas sevi pēc bada streika bija sakropļojuši. Veltīga bija zviedru karaļa Gustava V personiskā iestāšanās par patvēruma tiesībām mūsu leģionāriem. Kremļa varmākas pieprasīja Zviedrijas valdībai izpildīt savu solījumu... ,,Du gamla,du fria!'' — Zviedrijas karaļvalsts himna — ,,Tu sencīgā, Tu brīvā!'' Brīvā Zviedrija šodien jau notrūkusies no Kremļa okšķeriem...

* * *

Kāp iekšā, Tava vieta Tevi gaida! ,,Ja arī mūsu pestīšanas laiva liekas maza un nestabila, tā tomēr mums ir vienīgā!

Ar Dieva palīgu, visiem kopīgi lūdzot un strādājot, mēs to varam padarīt lielāku un drošāku, lai stūrētu uz tēvzemes krastu! Kāp arī Tu mūsu laivā; nekādus brīnumus negaidi, bet kāp iekšā!'' (prāvests Vilis Vārsbergs). Kāp iekšā, mums vajag arī Tavu patriotisko sirdspukstu spēka, Tavas pašaizliedzīgās līdzdalības un arī Tavas saucēja balss, lai Latvija mūs dzird un pasaule klausās!...

* * *

Jaunsgads tam labi nāks, kas to labi sāks! Maskavieši to iesāka tik labi, ka pašreiz Amerikas deguna priekšā, 150 jūdzes no dienvidaustrumu Florīdas, plunčojas Padomijas kaŗa flotīle, kas Karaibu jūrā paliek visu janvāri kopīgām militārām apmācībām ar Kubas jūras spēkiem! Kuba ņirdz zobus, kamēr mūsu senātori un tautas vietnieki kasa pakaušus, cik tālu viņi jau nolaiduši Amerikas drošību...

* * *

Arvien vairāk mūsu cīņas frontē atskan balsis, ka mums cīņā pret savas tautas apspiedējiem vajadzētu ,,drošākas un skaļākas uzstāšanās'' taktikas. Mūsu labestības iedabu jau ,,vecos laikos'' kritizēja Kārlis Skalbe: ,,Kamdēļ mēs mīdāmies uz vietas, kad mums priekšā ceļš? Mēs neesam tauta, bet bars, kur katrs brauc uz savu pusi!''

Pirms pussimts gadiem, 1935.g., mūsu sūtnis J. Feldmanis Ženēvā rakstīja uz Rīgu: ,,Mums nepieciešama drošāka, reizēm, teiksim, pat skaļāka uzstāšanās. Mēs esam bijuši par daudz atturīgi. Reizēm pat asins sakāpj galvā, kad redzam, ka kādas maz civilizētākas valstis tiek daudz vairāk ievērotas nekā mēs, kas kultūras ziņā var sacensties gandrīz ar jebkuŗu Eiropas valsti!''

Šodien ļaunums uzvar pasaulē tikai tādēļ, ka labie ļaudis to neapkaŗo. Ak, kaut mums tūkstoš mēles būtu... Ko esi darījis, lai pasaule mūs sadzirdētu? Komūnisti Rīgā un Maskavā baidās no mūsu drošākas un skaļākas uzstāšanās. Mums nav ne no kā jābaidās kā vienīgi pašiem no sevis, savas neuzņēmības, nedrošības un mazdūšības...

* * *

380 milj. ļaužu aiz Dzelzs aizkara nogriezti no brīvās pasaules. Brīvības, Amerikas Balss un Brīvās Eiropas raidītāji 7 dienas nedēļā, 24 stundas dienā, ielaužas tur ar ziņām 21 valodā, kas drupina komūnistu totālitāro varu, kuŗa dara visu, lai šos raidījumus traucētu ar trokšņu signāliem (Helsinku ,,grozi'' to aizliedz; maskaviešu raidījumus neviens šajā pusē netraucē!).

Pēc aptuveniem skaitļiem no 70.5 milj. pieaugušiem Austrumeiropas iedzīvotājiem 40.3 milj. vismaz reizi nedēļā klausās Brīvās Eiropas raidījumus (te ietelp arī vēstis latviešu valodā), kas ir avots pagrīdes rosmēm, uztur brīvības garu un apspiesto apziņā iepotē alkas pēc brīvības. Kādreiz šīs alkas ar varenu spēku saraus krievu tanku un durkļu apsargātās čekas važas!

Vēl arvien trimdas presē trūkst izvērtējumu par Baltijas valstīm atvēlēto raidījumu programmas nacionālpolitisko saturu, ja tāds tur vispār pavīd. Vai arī tajā trūkst ,,drošākas uzstāšanās'' un brīvības gara dzirksts? Mums nav izdevies tās uztvert.

* * *

ASV stingrās stājas līderis Ziemeļkarolainas senātors Džesi Helms ar Nacionālās konservātīvo politisko akciju komitejas atbalstu organizē fondu, lai nopirktu ievērojamā saziņdienesta CBS akciju vairākumu un tādējādi izbeigtu CBS liberālo ietekmi uz sabiedrību. CBS notrūkusies komentē Helma akciju kā ,,draudu brīvajai ASV presei''!

Skautu nodarbībās jaunā audze Kanadā mācās latvisko kultūru un dzīves ziņu. Foto J. Liģers.

DV 35 gadu rīcības komiteja sekmīgi veic priekšdarbus jubilejas sarīkojumiem. Foto V. Cinis.

Arī viņi gatavojas Latviešu dziesmu dienām Vankuverā. Foto J. Liģers.

Par presi runājot, jākomentē J. Bībelnieka rediģētā saziņdienesta informācijas biļetena Latvian News Digest panākumi: tas atzinīgi citēts un izmantots 2 milj. metiena lielajā pasaules dižavīzē ,,Wall Street Journal 19. dec. rakstā par okupēto Latviju. LND raksti pārspiesti NY City Tribune, Mančesteras, Broktonas, Denveras u.d.c. amerikāņu laikrakstos.

Ikviens lūgts iesaistīties šinī pretkomūnisma propagandas darbā — abonējiet LND un to eksemplārus piesūtait savas pilsētas radio stacijas ,,News service'', sava apriņķa laikraksta redakcijai, viņi teiks jums paldies! Šogad mums vajadzīgs vairāk nekā jebkad mutuļojošs paisuma vilnis propagandas ūdeņos. Negaidait viens uz otru, bet darait paši, sekmes arī būs.

Tikai 100 dālderu maksā pasaules brīvo latviešu Minsteres dziesmu svētku krāsaina 3 stundu (!) gara dokumentāra skaņu-video filmas kasete. Tas, ko redzēsit un dzirdēsit, izraisīs latvisku prieku un pārdzīvojumu. Nodibinait ,,kooperātīvu'' filmas kasetes kopējai iegādei! Čeks rakstāms Minsteres dziesmu svētku komitejai, Postfach 6328-D, 4400 Muenster, West Germany. Ar video lenti varēsit iepriecināt arī amerikāņu skolas un izglītības biedrības, uzskatāmi parādot, kas īsti ir ,,Latvian''.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

TORONTO ZIŅAS

● Toronto Korporāciju Kopā 20. janvārī rotācijas kārtībā mainījās prezidija sastāvs. 1985.g. tas darbosies šādā sastāvā: seniors — Jāzeps Grodnis, Lacuania; viceseniors — Arvīds Bernšteins, Fr. Imantica, un sekretārs — Modris Lorbergs, Fr. Cursica. Kopā pašreiz 266 locekļi no 21 korporācijas.

● Plkv. Kalpaka un kritušo brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums Toronto Korporāciju Kopas izkārtojumā notiks svētdien, 3. martā, pl. 18 Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojuma norisi šogad vadīs māc. A. Celms.

● Plkv. Kalpaka atceres sarīkojums šogad noritēs sestdien, 9. martā, Inn on the Park viesnīcas telpās. Ielūgumi pieprasāmi atsevišķo korporāciju prezidijiem vai T!K!K! locekļiem. Pieteikšanās vēlākais līdz 5. martam pie viceseniora A. Bernšteina, 722-6444.

● Torondo Draudzības kausa izcīņas turnīrs volejbolā būs sestdien, 16. februārī, Toronto universitātes Skarboro daļas telpās, Military Trail un Ellesmere ielu krustojumā. Sacensības sāksies pl. 9.00 no rīta un tajās piedalīsies vīriešu un sieviešu volejbola komandas no ASV un Kanadas. Šis ir jau 9. turpinājums šī kausa izcīņā.

Toronto Draudzības kausa izcīņas noslēguma balle būs sestdien, 16. februārī pl. 20 Holiday Inn telpās, Warden avenijas un 401. ceļa tuvumā. Spēlēs deju kapella. Ieeja $5.- no personas.

● **Kanadas skautu jendas vadītāju apspriedē 13. janvārī pārrunāja par jendas tuvākās nākotnes darbību.**

Pašreiz pie jendas darbojas desmit jauni vadītāju vietnieki un ir paredzēts, ka viņi piedalīsies vadītāju sagatavošanas kursos, kuŗi notiks divās nedēļu nogalēs: 8. 9. 10. martā un 15. 16. 17. martā Latviešu Centrā.

Svētā Juŗa dienas svinības notiks Sidrabenē 28. aprīlī un, kā parasts, ir aicināta piedalīties Kanadas gaidu jenda. Paredzētas kopējas nodarbības.

Kanadas Latviešu gaidu un skautu jendu vasaras nometne notiks no 29. jūnija līdz 3. jūlijam. Vieta vēl nav nolemta.

Kanadas skautu džamboreja notiks no 3. līdz 12. jūlijam (Gvelfā), Ontario. Vēl nav zināms, cik skauti no latviešu skautu jendas piedalīsies. R.G.

● **TLB sestdienas skolas Draudzīgā aicinājuma atceres aktā runāja dzejnieks Modris Lorbergs, pēc tam visiem kopīgi nodziedot Dievs, svētī Latviju! Pie klavierēm bija skolotāja Dace Cielava. M. Lorbergs izdalīja LPB Kanadas kopas veltes labāko rakstu autoriem par skolas žurnāla Auseklītis 19. n-rā ievietotiem darbiem. Tos bija izvērtējušas dzejnieces Ingrīda Vīksna un Indra Gubiņa. Grāmatu veltes saņēma Moira Kempbella, Kristina Soutara, Jans Kempbells, Māra Tērauda, Daina Eislere un Larisa Enzeliņa. Atzinības rakstu saņēma Michaels Rundāns un Mārtiņš Šmits. Skolas bibliotēkāre Amanda Sebre savukārt pasniedza balvas čaklākajiem grāmatu lasītājiem Mārtiņam Šmitam, Dēvisam Reinholdam un Margrietai Langīnai. Edmunda Ozola vadītā filtelistu pulciņa čaklākie krājēji Velta Ozola un Moira Kampbella saņēms Latviešu filatelistu apvienības diplomu par centību krāšanā, bet visi seši pulciņa dalībnieki katrs Edmunda Ozola aploksni ar neatkarīgās Latvijas laika pastmarkām. Akts sākās ar mācītāja J. Cālīša vadītu svētbrīdi un tajā piedalījās pāri par 170 skolēnu un vecāku. Norisi vadīja skolotāja E. Pētersone. Skolu sveica LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un pasniedza skolas pārzinei M. Matīsai no jaunā LNAK izglītības un kultūras fonda čeku par 1000 dolariem skolas atbalstam. Skolu sveica 8 organizācijas un 9 atsevišķi sveicēji. Pēc balvu izdalīšanas 1. un 7. klases skolēni deklamēja un 2., 3. un 4. klase sniedza koŗa dziesmas. Akta nobeigumā visi nodziedāja skolas himnu — J. Raiņa Jaunatnei. Pēc tam skolēni devās savās klasēs, kur saņēma liecības par pirmo pusgadu. Klasēs viesojās arī bērnu vecāki.**

● Latviešu centrā Draudzīgā aicinājuma atceri 27. janvārī atzīmēja ar Grāmatu svētdienu. Viešņa dzejniece un profesore Valda Dreimane-Melngaile nolasīja referātu, veltītu Krišjānim Baronam un latvju dainām. Ar referenti klausītājus iepazīstināja Solveiga Miezīte. Valda Dreimane-Melngaile ir mācībspēks Bostonas kolledžā. Viņa piedalās arī Tautiskā mantojuma kopēju Bostonas piektvakaru pudurā. Dzejniecei izdoti divi dzejoļu krājumi un 1978. gadā viņa ieguvusi Zinaidas Lazdas fonda balvu par darbu Kad bēg putni. Viņa darbojusies arī par lektori jauniešu Divreiz divi nometnēs ASV un bijusi stāstījumu un lasījumu autore PBLA Minsteres dziesmu dienu lielajā koncertā. Sarīkojumu Grāmatu svētdienā atklāja Centra bibliotēkas vadītāja Rasma Rugele. Bibliotēkas grāmatu galdā bija izstādīti Krišjāņa Barona dainu krājumi, izdoti brīvajā Latvijā un trimdā. Bija arī pāris Kr. Barona Latvju dainu pirmiespiedumi, izdoti ap gadsimtu maiņu. Pirmais izdevums iznācis Pēterburgā, Ķeizariskās zinību akadēmijas izdevumā.

● DV kluba svētdienu pēcpusdienu referātu ciklā 27. janvārī runāja Kanadas vanadžu priekšniece Nora Pulciņa no Hamiltonas. Viņa ir arī gaidu vadītāja, DV Hamiltonas nodaļas valdes locekle un aktīva turienes latviešu Kristus draudzes darbiniece. Referāta temats bija par latviešu sievietes nozīmi un darbību DV organizācijā. Referente pastāstīja, ka sākuma gados sievietes darbojušās kā DV saimnieciskās vienības, līdzīgi dāmu komitejām, kas vēlākajos gados kļuvušas par vanadžu kopām, darbojoties arī politiskā laukā. Ar referenti klausītājus iepazīstināja DV Toronto nodaļas valdes sekretāre Mirdza Lejiņa. Nākošā referātu pēcpusdiena 10. februārī ar Hugo Miķelsona veiklības un atjautības priekšnesumiem, bet 17. februārī LNAK valdes viceprieksšēdis un politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss, kas ir arī PBLA priekšsēža vietnieks, runās par PBLA politisko darbu.

● Pensionāru apvienības sanāksmē 24. janvārī Latviešu namā apvienības teātŗa kopa izrādīja saīsinātu R. Blaumaņa komēdiju No saldenās pudeles Birutas Komarovskas iestudējumā, pašai tēlojot līdz. Pārējie bija Anete Bencone, Elza Volmere, Nikolajs Zelčs un Arturs Ziediņš; suflētāja Valentīna Šimiņa. Vilma Aleksandera pēc izrādes pasniedza tēlotājiem pa rozes ziedam. Par Draudzīgo aicinājumu stāstīja Biruta Senkēviča, visiem kopīgi nodziedot Tev mūžam dzīvot, Latvija! Arī referente saņēma ziedus, tāpat sarīkojumu daļas vadītājs Kārlis Tannis savā vārda dienā. 7. februāra saietā kultūras filmas izrāde.

● Raimonda Šteinberga slīdīšu izrāde par dziesmu dienām Minsterē un Vācijas ceļojumu 10. februārī pēc rīta dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcas zālē. Ieeja pret ziedojumiem par labu Saulainei.

● Gaujas (14.) gaidu vienība rīko 24. martā, pl. 12:30 Sv. Andreja baznīcas zālē īpašu sarīkojumu bērniem — Lieldienas brauc — ar dažādām Lieldienu izdarībām un vecāku rīkotu kafijas galdu.

● Toronto savā dzīvoklī 22. janvārī atrasts miris Jānis Trops, dzimis 1911. gada 1. jūlijā Bārkavas pagastā. Pieņem, ka viņš miris Ziemsvētku laikā ar sirdstrieku. Viņu mirušu atradis mājas pārvaldnieks. J. Trops bija vienīnieks, Latvijas laikā strādājis par skolotāju Varaklāņu ģimnazijā. Studējis filozofiju Beļģijā un iesācis teoloģijas studijas Anglijā, ko pārtraucis vājas veselības dēļ. No Anglijas izceļojis uz Kanadu, kur strādājis Ontario valdības dienestā. Piederējis pie Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Kanadas vienības. Aizgājēju 29. janvārī no St. Joan de Arc baznīcas uz Holy Cross kapsētu izvadīja kanadiešu priesteris. Dienu iepriekš, 28. janvārī, notika aizlūgums Rosara bēŗu mājā. Atvadvārdus no Kanadas latviešu katoļu apvienības un studentu vienības Dzintars teica S. Gabrāns.

● Latviešu centra svētdienas referātu ciklā 20. janvārī viesis Imants Steprāns no Montrealas runāja par tematu Mūsu nacionālās krizes, apskatot pretešķības un konfliktus sabiedrības pasaulē no senās filozofijas un vēsturiskiem materiāliem, salīdzinājumā ar tagadējo laiku. Ap 50 klausītājus ar referentu iepazīstināja Kārlis Lapiņš. 10. februārī Centra vidējā zālē pl. 14 Dr. Māris Lūsis referēs par gaisa un vides piesārņošanu un ,,kā mēs varam palīdzēt šo problēmu atrisināt''.

,,Melns darbs — balta maize'', saka Uldis Kinstlers, kas Laimoņa auto labošanas uzņēmumā nostrādājis 25 gadus. Nav brīnums, ka latvieši Toronto iecienījuši Laimoņa garāžu. Labs mēchaniķis ir tāpat kā labs ārsts. Mašīnas mūža pagarināšanai Laimonis ieteic mainīt eļļu divreiz biežāk nekā fabrika ieteikusi. Tās ir lētākās un labākās zāles.

● Pārsniedzis 89 gadu vecumu 23. janvārī miris liepājnieks Kārlis Hermanis Taure. Pirmā pasaules kaŗā bijis ,,civīlais gūsteknis'' Vācijā, bet, atgriezies Latvijā, piedalījies atbrīvošanas cīņas kapt. Zolta kaujas rotā. Liepājā strādājis par laivu meistaru un Otrā pasaules kaŗā izbēdzis uz Zviedriju. Pēc 7 gadiem iecelojis Toronto, kur strādājis uz būvēm līdz 73 gadu vecumam. Aizgājēju 26. janvārī no Rosar apbēdīšanas mājas uz Jorkas kapsētas ģimenes kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaika sieva Anna mirusi 1974. gadā, bet 1965. gadā — dēls Alberts 39 gadu vecumā. Nelaikis atstāj dēlu Kārli, vedeklu Irenu un mazmeitu Taņu Losandželosā un meitu Edīti Knosu, znotu Pēteri, divus mazdēlus, Gunāru un Miķeli, Zviedrijā.

Glabā skaidru sirdi un dzenies pēc taisnības, jo miera cilvēkam beidzot labi klāsies. (Ps. 37:37).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Laimonis

labo

automašīnas

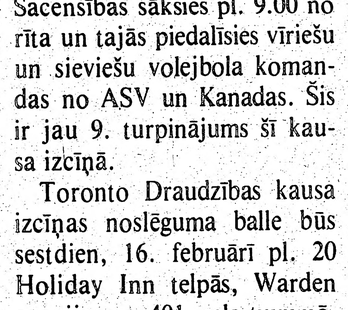

labāk

lētāk

ātrāk

jau 30 gadus

Tālr. 466—0540

603 Gerrard St. E.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Akmens malti **RUDZU MILTI**

Smalkie — 40 kg sainī — $30.00

Rupjie (neiesaiņoti) $0.88 kg; zem 10 kg $1.00 kg.

Tel. (705) 456-3628

Sirsnīgs paldies

māc. A. Briedim par izjustiem atvadu vārdiem un ērģelniecei R. Timermanei par skaisto ērģeļu mūziku

Bertas Mīkalis

izvadīšanā pēdējā ceļā. Paldies Bērziņa, Briediņa, Raņka un Tontegodes kundzēm, Dr. A. Laukai, Agnesei un Francim par daudzkārtējiem aizgājējas apmeklējumiem slimošanas laikā. Paldies Pensionāru apvienībai un Sv. Andreja draudzes dāmu komitejai par atcerēšanos visos Ziemsvētkos, visiem draugiem, Bertas Mikalis bij. Latvijas laika darba kollēgām un Austrumu draudzes dāmu komitejai par ziediem un rasto iespēju no viņas atvadīties 1985. g. 19. janvārī Sv. James krematorijā. **Benita Eversons.**

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(74. turpinājums)

Uzmanīgi izstiepju roku pēc zilā zieda un — man plaukstā kustas zivs. Īsta zivs, apmēram divdesmit centimetrus gara, apaļa strupa, ar baltu laukumiņu pavēderē. To ir daudz un visādās krāsās — spilgti sarkanas, zaļas ar oranžu, dzeltenas ar zilu. Zivis piesūkušās akmeņiem un nemaz nedomā bēgt. Vienu ieliku spainī un aizvedu muitas priekšniekam — vai arī to gribēsit nomuitot kā ārzemnieci? Bet muitas likumos par tādām zivīm nekas nav rakstīts un atlaižu zivi atpakaļ jūrā, kamēr stingrais muitas priekšnieks noskaidros, vai es tikai nenodarbojos ar kontrabandu. Man arī ir savas jāņugunis, kad hoeju lejā naktī. Ūdens pilns sīkām dzirkstelītēm, kas uzliesmo un mirgo pie katras kustības. Spīd rokas, kāpnes un Bullīša dibens, tikko saviļņoju ūdeni. Tīrs ūdens un priecīgs prāts palīdz strādāt. Līdz vasaras beigām mašīntelpas iztīrītas un katliem nospridzināti visi vārstuļi un kapara rores. Katlus izcelt mums nav spēka. Atliek vēl dzenskrūve, pie kuŗas atgriežos rudenī.

Spridzinot Livonijas dzelžus, vairāk domāju par ūdenslīdēju biedrību nekā par izceltiem dzelžiem. Katru brīvo brīdi izlietoju, satiekot vajadzīgos cilvēkus Ventspilī vai Bullīša kajītē, rakstot biedrības statūtus. Iepazinos ar Ventspils miertiesas sekretāri Rasu, kas man palīdzēja uzrakstīt attiecīgos papīrus ar mašīnu. Iepazinos ar Ventspils ūdenslīdējiem, kas atbalstīja biedrības dibināšanu. Pamazām izkristallizējās biedrības mērķi, nosaukums un darbības robežas. Nosaukums varēja būt tikai ,,Dzelme'', kas izklausījās ļoti skaisti. Mērķis skaidrs — sekmēt ūdenslīšanas attīstību Latvijā. Lai to sasniegtu, paredzēja visādus punktus: ūdenslīdēju vispārēja un speciāla izglītība, kuŗā ietilpst navigācija, fizika, matēmatika, spridzināšana un tā tālāk. Biedrībai paredzētas darbnīcas, laboratorijas u.c. Paredzēti izmēģinājumu darbi, pārbaudes — sacīkstes, goda tiesas, negodīgu uzņēmēju boikotēšana u.t.t. Biedrība jāpopulārizē plašākā sabiedrībā, sniedzot ziņas presei, sarīkojot izstādes, priekšlasījumus un kino izrādes. Vispirms aprunājos ar vecajiem ūdenslīdējiem Kontantu un Timofejevu. Tie abi bija pazīstami ūdenslīdēji un prieçājos, ka viņi manām idejām pievienojās. Dibinātājos bija Jānis Kontants, Vasilijs Timofejevs, Rūdolfs Dansbergs, Pauls Petroļevics un es.

Februārī sāku rakstīt biedrības statūtus, martā tie bija parakstīti un nosūtīti uz Apgabaltiesu, maijā biedrība reģistrēta, jūnijā apstiprināta un tai pašā laikā esam sākuši jau darboties. Reizē ar statūtiem rakstīju arī likumprojektu, pēc kuŗa nogrimušie kuģi pārietu valsts īpašumā un valsts tos nodotu biedrībai izcelšanai. Mans iesniegums Jūrniecības departamentam pamodināja lielu interesi par nogrimušiem kuģiem. 81. panta kārtībā izdeva likumu, ka nogrimušie kuģi pāriet valsts īpašumā pēc trim gadiem, ja īpašnieki tos neizceļ. Par Dzelmi tur nekas nebija minēts.

Sākās ,,jūras tīrīšana''. Hidrografs un kaŗa flotes trāleŗi sāka braukāt pa Ovīšu un Irbes šaurumu. Atrada nogrimušus kuģus, mīnas, mīnu enkurus un vecus celmus. Ko varēja, izcēla un noveda Ventspils ostā. Pirmais jūras tīrīšanas posms ātri pagāja. Izsludināja izsoles par nogrimušo kuģu vrakiem, sadalot piekrastes joslu rajonos. Pieteicās Liepājas žīdi un — izsoles izjuka. Kad 1933. gada 23. jūlijā ievēlēja pirmo pastāvīgo valdi uz trim gadiem, atstājot mani līdzšinējā priekšnieka amatā, Dzelmes darbības pirmais posms jau bija nobeidzies.

Dzelmei vajadzēja iziet dzīvē ar kādu lielāku notikumu, kā ūdenslīdēju sacīkstēm, kur katrs ūdenslīdējs demonstrētu savas spējas un aroda prasmi. Sacensībām izvēlējos Lielupi pie Bulduru tilta, jo ūdens Lielupē tīrāks nekā Daugavā un, galvenais, — no tilta un augstā priedainā krasta varēja labi redzēt, kas lejā notiek. Sacīkstes ietilpinātas Jūrmalas pilsētas jūras svētku nedēļā un noliktas uz devīto jūliju. Savu līdzdalību solīja Jūrniecības departaments, kaŗa flotes un Rīgas ostas ūdenslīdēji. Rīgas pilsētas valde noziedoja simts latu balvām sacīkšu uzvarētājiem, satiksmei atvēlēja vienu no saviem satiksmes kuģiem. Tāpat lielu pretimnākšanu izrādīja Jūrmalas pilsēta, Ostas valde, Jūrniecības departaments un kaŗa flotes vadība. Vienu dienu biju Rīgā, otru Jūrmalā, trešo Ventspilī un gadījās, ka naktī vajadzēja steigties uz Ovīšiem, kur mani gaidīja tēvs ar Bullīti. Pie Livonijas strādādams, mēģināju pārbaudīt sacīkšu programmu, un bieži pat tēvs pārbaudīja ar pulksteni rokā, cik ātri es apģērbjos un tieku zem ūdens. Darbam tas par sliktu nenāca. Pēkšņi notika kaut kas neparedzēts, kas stipri sabojāja mūsu sajūsmu. ,,Kāju placī'' pie Ventspils bija nogrimis kāds vācu kaŗa kuģis četrdesmit metru dziļumā, ko vēl neviens nebija apskatījis. Par kuģi klīda baumas, ka tajā esot daudz bagātību, bet visi zināja, ka ap kuģi ir aizķērušies un palikuši daudzi zvejnieku tīkli, jo ,,Kāju placī'' zvejnieki vilka vislabākos lomus un zvejoja, neskatoties uz risku pazaudēt tīklus.

Man ļoti gribējās zināt, kas tas par kuģi un kas tur iekšā, bet mans pie Ingeborgas dabūtais aparāts ,,spieda'' tikai līdz divdesmit metriem, bet ar Kontanta gaisa sūkni varēja uzspiest līdz sešām atmosfairām. Arī Kontantam gribējās redzēt nogrimušo kuģi, un abi divi gudrojām, ka vajadzētu to kopīgi apskatīt, lietojot Kontanta aparātu. Izdevība radās, kad Kontanta draugs pazaudēja Kāju placī gluži jaunus tīklus. Kontants solījās tīklus izvilkt un — atcerējās arī mani. Zvejnieka motorlaivā ar četriem vīriem, Kontanta dēlu—signālistu un mani kā ,,piekto riteni'' izbraucām jūrā. Braucu viņiem līdz, bet jutu, ka neesmu īsti vēlams, tādēļ pārkāpu uz Bullīti, tikko to jūrā panācām. Tēvs mani sagaidīja ar mazu zobgalību: ,,Ak, tad nobijies gan?'' Nobijies vai nē, bet ziņkārīgs gan. Sekojām motorlaivai, un noenkurojušies pieklājīgā attālumā, ieturējām brokastis un noskatījāmies, kā Kontants pazuda zem ūdens. Jutos mazliet vīlies, ka Kontants man nebija uzticējis signālista pienākumus. Dzelmes biedri un tā ... Lēnām malas vējam pūšot, jūra bija tik mierīga, ka no Bullīša varēja redzēt ūdenslīdēja burbuļus. Ūdenslīdējs gan pievilka, gan atlaida signāla virvi un ilgu laiku palika vienā vietā. ,,Liekas, būs atradis zelta kasti'', tēvs nosmējās. Ilgi mēs nesmējāmies, jo signālists mēģināja ūdenslīdēju vilkt augšā, bet nevarēja. Šļūtene vai signāla virve bija kaut kur aizķērusies. Pagāja stunda, kas bija par ilgu tādā dziļumā, lai tiktu augšā bez klizmām. Ne velti saka, ka ,,jāmaksā pie izejas''. Ieraudzīju, ka gaisa burbuļi nāk augšā divās strūkliņās. Ūdenslīdējs vairs gaisu nerēgulēja ar vārstuļiem. Vīri motorlaivā uztraucās. Kliedza cits caur citu, nezinādami, ko iesākt. Piesteidzāmies klāt, bet arī nekāda padoma nezinājām. Ūdenslīdējs nekādu signālu nedeva un ārā nenāca. Labi zinādami, ka no Ventspils karogus neredzēs, tomēr motorlaivas mastā uzvilka briesmu signālus. Bullītis bija par lēnu, lai pretim vējam aizskrietu uz ostu pēc palīdzības, bet zvejnieku laivā pumpēšanu nedrīkstēja pārtraukt. Ko citu varēju darīt, kā vilkt tērpu mugurā. Cilvēks zem ūdens — jāvelk laukā. Vismaz jāmēģina.

Tēvs nosauca mani par traku un ieskrēja kajītē. Kad pūlējos ar tērpu viens pats, izskrēja atkal palīdzēt. Solījos iet tikai tik dziļi, cik pietiks gaisa. Zināju, ka mans divvirzuļu sūknis dziļiem ūdeņiem nav domāts, bet mēģināts nav pazaudēts! Dažās minūtēs biju uz kāpnēm. Treniņš ūdenslīdēju sacīkstēm šoreiz noderēja. Kā uzmundrinājums noskanēja tēva plaukstas uzsitiens pa ķiveri.

(Turpinājums sekos)

Guna Ikona

Zīlē

Kūko dzeguze, rudens
mežā zvana drūmo
liktens zvanu
... divi, trīs, četri un
— kā negribot žēlastības dāvanu
dot — vēl piekto reizi.
Pieci gadi ražībai:
tūkstots mīlestības dīgsti,
simts auglības naktis
izdedžu aplenktas.
Vai
mūžīgie pārošanās pavasaŗi
bezbērnu brīvē.
Vieglo spārnu dzeguzīte,
rūpju būrim izbēgusi, lido, lido...
Tā, kas savu olu atstāj
citā ligzdā.
Putnu čigāniete — dzeguzīte.
Kā mežā sauc, tā — — —
un kā atskan
tavas dziesmas
aizdzīves ārēs?

* * *

Modris Lorbergs

JAUNAJAM

Tu esi sapinies,
Piedošanu — wrapped
Up tu your neck —
Jaunlaiku idejās,
Domāšanā, izdarībās,
Un esi piesējies.
Benzīna ātruma ratiem
Kā gribīgai meitenei.
Steigā tev nav laika
Uz brīdi apstāties domāt,
Nav laika, jo nemiers
Pātago tevi.
Un stumda, un grūsta
Ik brīdi virzienos desmit,
Un tu vairs nevari dzīvot,
Uz vietas stāvot,
Bez benzīna smakas
Un ātruma.
Tu iedomās nesi,
Ka benzīna straujums,
Iesaistība, klātiene
Visur — un nekur —
Ir vairāk
Kā pašam pēc patikas
Dzīvot savu dzīvi ...
Pie velna! Tu esi sapinies,
Sasējies trakajā steigā
Sevi drumstalot putekļos. —
Ziepēs tu esi līdz kakļam.
Mācies tad arī lēnīgi
Ar smilšu papīru
No šīm ziepēm
Tikt laukā.

* * *

Austra Balka

Dziesmu vējā

Aijā, mana skumjā tauta,
Aijā savas dziļās bēdas
Visu bēdu laiku krātās
Dziļi daiļās ilgu dziesmās!

Dzidri, daiļi auklēdamas,
Dziesmas dziedē sūrās rētas,
Kas vēl ilgi sāpēm čūlo,
Līdz pat sirdij plosīdamas.

Aijā, mana skumjā tauta,
Savu dziesmu dzidrā vējā!—
Ausīs jauna saules dziena,
Tālu skanēs tava dziesma.

Trīs atceres Bramptonas draudzē

Bramptonas ev.-lut. latviešu draudze 27. janvāŗa dievkalpojumā Grace United baznīcā atzīmēja trīs lielas atceres: draudzes 35 gadus, mācītāja Artura Brieža 50 gadu ordināciju un viņa 30 gadu darbību Bramptonas draudzē. Jubilejas dievkalpojumā piedalījās arī māc. E. Ķerģis no Hamiltonas un teica svētrunu. Dievkalpojumā bija ieradušies ap 150 dievlūdzēju.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmas bija izkārtojušas jubilejas mielastu. Tā ievadījumā trīs koklētāji Raita Freimaņa vadībā atskaņoja Finlandia, Cēli kā dzimtenes dievnami un divas tautas dziesmas. Pēc Grace United draudzes mācītāja D. Amoss vadītā svētbrīža Bramptonas draudzes priekšnieks J. Lūsis pateicās mācītājam D. Amosam par ilggadīgo iespēju lietot baznīcas telpas, pasniedzot balvu. Viņš veltīja pateicības vārdus arī draudzes ērģelniecei Džūnai Stonei un pakavējās pie Bramptonas latviešu draudzes sākuma gadiem un apsveica mācītāju Arturu Briedi divkāršā jubilejā, nolasot arī LELBA Kanadas apgabala vadītāja prāvesta A. Voitkus apsveikumu.

Dr. E. Pētersons plašākā stāstījumā pakavējās pie mācītāja A. Brieža garīdznieka gaitām kopš viņa ordinēšanas 1935. gada 27. janvārī Doma baznīcā Rīgā, pirmā mācītāja darba Burtnieku draudzē, kā arī pie 30 gadu ilgās kalpošanas Bramptonas draudzē , reizē esot ilgus gadus arī Toronto Austrumu draudzes mācītājam. Runātājs apcerēja arī mācītāja A. Brieža dzīves filozofiju. Svinībās klāt bija arī Austrumu draudzes priekšnieks A. Bērziņš un dāmu komitejas priekšniece L. Pētersone, apsveicot Bramptonas draudzi un mācītāju Briedi ar aploksnēm, bet mācītāja dzīvesbiedri Ainu ar ziediem. Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas vārdā A. Bērziņš pateicās mācītājam A. Briedim par skolotāja darbu ģimnazijā un pasniedza velti grāmatu. No Toronto latviešu biedrības sveica I. Alksnis. No Toronto latviešu katoļu kopas sveica J. Grodnis. Jubilāru sveicināja arī mācītājs E. Ķerģis, kam atmiņas ar viņu sākušās jau kopš Latvijas laikiem. Māc. Ķerģa dzīvesbiedre to savukārt izteica jubilāram veltītajās vārsmās.

DV Bramptonas nodaļas vanadžu kopas vadītāja Roze bija veltījusi jubilejas kliņģeri. Bramptonas draudze sumināja arī savus ilggadīgos draudzes darbiniekus — sekretāri Ainu Martinsoni, agrāko draudzes priekšnieku K. Ezīti un tagadējo priekšnieku J. Lūsi un citus.

Mācītāju A. Briedi lielajā jubilejā ar rakstu bija sveicinājuši LELBA pārvaldes priekšnieks prāv. V. Vārsbergs , prāv. L. Čuibe no Zviedrijas, māc. E. Lange no Otavas, LELBA archīva pārzinis doc. E. Ķiploks, māc. A. Dūmiņš no Port Kolbornas u.c. V.S.

Sarīkojumu Kalendārs

10. februārī no 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Dr. Māris Lūsis referēs par gaisa un apkārtnes piesārņošanu un kā mēs varam palīdzēt atrisināt šo problēmu.— Pl. 15 lielajā zālē TLB Sestdienas skolas audzēkņu dziesmas, dejas un koklēšana.

10. februārī pl. 13 Latviešu namā Latvisko zināšanu seminārā referēs Jānis Mežaks par ,,Latviešu emigrācija uz Kanadu no 1893.— 1961. g. un Dr. Andrejs Soms Piezīmes par varbūtības teoriju un statistiku''.

10. februārī DV klubā referāts

14. februārī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē koŗa dziesmas un kopdziedāšana.

16. februārī pl. 20 Latviešu Centrā dāmu komitejas rīkotais Sižu virpulis.

17. februārī no pulkst. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Krišjāņa Barona 150 g. atceres daudzinājums A. Memeņa sakārtojumā, teicēju, dziedātāju un koklētāju izpildījumā. Imanta Freiberga referāts par Krišjāni Baronu J. Paliepa lasījumā.

17. februārī DV klubā referāts

22. februārī pl. 19.30 mākslinieku vienības Latvis 30 gadu jubilejas izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās. Izstāde turpināsies 23. februārī no pl. 12—20 un 24. februārī no pl. 12—19.

24. februārī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Kultūras dienas.

22, 23. un 24. februārī L.N.A.K. kultūras dienu sarīkojumi (sk. slud. 9. febr. LA. No. 6).

24. februārī DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce.

2. martā pl. 12.30 Latviešu Namā tradicionālā pankūku pēcpusdiena. Programmā — Diždancītis. Ieeja brīva.

2. martā vīru koŗa Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts.

3. martā no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē farmaceites R. Pērkones un Dr. P. Cakula referāts — Līdzsvarotas dzīves slodzes nozīme labai veselībai.

3. martā pl. 18. Sv. Jāņa baznīcā puļkv. O. Kalpaka, Latvijas brīvības cīnītāju un visu latviešu karavīru piemiņas dievkalpojums.

3. martā DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce.

10. martā DV klubā referāts

16. martā DV namā latviešu legiona atceres diena.

16. martā pl. 19.00 — Pa skaistās vidzemnieces pēdām (jo drīz šo pēdu nebūs vairs). J. Dzeguzes uzvedums, I. Saksa mūzika. Kalvis, jaukta koŗa ansamblis un solisti dziedās, spēlēs un dancos. Vakars veltīts Centra atbalstam. Runči.

24. martā DV klubā referāts

30. martā pl. 19 Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

14. aprīlī DV klubā referāts.

14. aprīlī pl. 15 Latviešu Namā sopŗāna Lauras Zariņas koncerts.

21. aprīlī DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Toronto universitātē, Hart House.

No 26. aprīļa līdz 5. maijam DVK 35 gadu atceres sarīkojumi.

10. un 11. maijā Larisas koncerti West Park skolā.

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS
26. SEZONAS KONCERTI

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkholds no ASV. Pie klavierēm Pēteris Zariņš.

9. Aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas. Pie klavierēm Brigita Alka.

Visi koncerti notiks Town Hall pl. 20.00

BĒRZAINE

15. jūnijā DV Toronto nodaļas šaušanas sacensības un Jāņu ielīgošana.

Montrealas sabiedriskais centrs aug

Centra financiālo atbalstītāju sanāksmē 26. janvārī piedalījās apm. 120 dalībnieku. Kasieris Augusts Pušpurs katram izsniedza lapiņu — balsošanas zīmi, lai tur pēc savām domām ieraksta Centra pašreizējo financiālo stāvokli.

Sanāksmi atklāja priekšnieks Jānis Tērauds, norādot uz pēdējo Centra izdaiļojumu — zāles griestu divām lustrām, ko pēc Latvijas laika lidmašīnu konstruktora Kārļa Irbīša zīmējuma kokā griezis Voldemārs Ozols. Katrai lustrai 8 degpunkti. Kasieris Augusts Pušpurs sagādājis visus materiālus, un firmas Edwards Electric īpašnieks Gunārs Gemsts atvēlējis speciāli elektrībai vajadzīgos materiālus. Valdes loceklis Hūns tās pievienojis. Pēc priekšnieka paziņojuma zālē iestājās tumsa, lai lustru gaisma krāšņāk iemirdzētos. Līdz ar šo brīdi tās skaitījās Centra rīcībā. Priekšnieka aicinājumam uzdzēra laimes vēlējumus turpmākam darbības gadam.

Sākuma doma bijusi nopirkt Centru, lai nebūtu parādu, un nodibināt fondu centra uzturēšanai. 1984. gads rāda, ka tas tiešām sasniegts. Stāvoklis, 1984. gadu nobeidzot, šāds:

1.) Ziedojumi	$268,594.18
2.) Aizdevumi	85,500.00
Kopā	$354,094.18

No šīs summas Centrs pilnīgi samaksāts, un atlikusī nauda noguldīta:

1.) ilgterminā	$132.000.00
2.) īsterminā	20,000.00
Kopā	$152,000.00

1.) ilgterminā — gada augļi — $16,662.50

2.) īsterminā — gada augļi — $2,162.50

Kopā — gada augļi — $18,825.00

Pieskaitot dažas citas summas, Centra rīcības kapitāls $159,507.25. Balsošanas lapiņās noskaidrojās, ka tuvāko summu uzrādījusi Marija Tūtere — $155,000.00. Viņa laimēja paredzēto viskija pudeli.

1984. g. ienākumi (telpu īre, noguld.%, zied. —	$18,938.00
1984. g. izdevumi	12,308.00
Atlikums	$6,630.00

Skaitļu valoda skaidra — sākuma doma piepildīta. Aizdevumu atmaksa, kas sāksies pēc diviem gadiem, nevarēs radīt vairs nekādu problēmu. Tiešām pārskats jūtami atšķīrās no dažkārt lasītiem pārskatiem, ka ieņēmumi un izdevumi apmēram sedzas. Neaprimtīgi aplausi kasieŗa Pušpura pārskatam.

Kasieris pieminēja Jāņa Hūna lielģimeni, kas kopsummā Centram ziedojusi pāri par $20,000.00. Godināja Viesturu Hūnu, kas daudz no sava laika ziedojis Centra iekšējai pārbūvei un ārējai izdaiļošanai. Viņš saņēma simbolisku dāvanu — āmuru — un Centra atzinības rakstu, ko parakstīja visi klātesošie financiālie atbalstītāji.

— ,,Trakie'' uzvarēs, un Centrs pastāvēs — nobeidza kasieris.

Sākumā daudzu uzskats bija, ka tas tiešām traks un neattaisnojams pasākums. Bet Tērauds un Pušpurs — sauksim viņus labāk par fantastiem — bija iedegušies par šo lietu, ziedoja laiku, pat personiskos līdzekļus un aizrāva sev līdz daudzus, kā Krišjāņa Barona ,,Mazs Avots'', kas kalnā sākas kā sīka straumīte, bet lejā kļūst par plašu straumi. Cik līdzīga glezna! Tā daudzkārt redzēta mūsu valsts un sabiedriskā dzīvē! Šoreiz nozīmīgi vēl tas apstāklis, ka netraucēja nekādas ,,izdedzes''.

Sekoja humoristisks dziedājums Pušpura klavieru pavadījumā. Teksta un mūzikas autorus nepieminēja, un ,,aizkulisēs'' saklausītie vārdi nebūtu īstens pamats pieminēšanai. Dziedājumā piedalījās trakie, līkie un sīkie, katrai grupai raksturīgi slavinot Centru. Par trakiem — fantastiem pieminēts šai rakstā agrāk, līkie — mūsu pensionāri, kas ziedojumos piedalījušies un arī šovakar ieradušies kuplā skaitā, un sīkie (uz estrādes skolnieki, kam šis Centrs kādreiz kļūs par mantojumu. Humorā daudzkārt dziļa patiesība!

Krāšņu vakariņu galdu klāja Centra dāmas Gailes vadībā. Pēc pāris dienām viņai apaļa gadu jubileja, sveicienam Erika Vītiņa pasniedza ziedus. Centra atbalstītājam Frīšmanim tieši sanāksmes dienā gadu maiņa. Visi klātesošie abus sveicināja ar Daudz baltu dieniņu.

Parallēli visiem notikumiem darbojās bārs, kas darītāju un atbalstītāju prieku par padarīto tikai palielināja.

Sekoja vēl citi humoristiski priekšnesumi. Dažus, manuprāt, varēja aiztaupīt turpmākiem Centra sarīkojumiem arī! Par daudz!

Bet nozīmīgākais visā sanāksmē bija gandarījums par veikto — skaitļos un vārdos.

Daumants Vītols

VANKUVERA

DV Britu Kolumbijas nodaļas vanadzēm 21. janvārī notika gada sapulce, kuŗā vanadžu kopas vadītāja Lūcija Kajaka ziņoja par aizvadītajā gadā paveikto. Izcila vieta bijusi aprūpes darbam un latviešu jaunatnes atbalstam. Kopas kasiere nolasīja pārskatu par kases apgrozījumu un norādīja, ka aprūpes darbam kopa pagājušā gadā izdevusi 559.26 dol.

Par kopas vadītāju tekošam gadam ievēlēja Viju Pelēnu un par viņas palīdzēm Lūciju Kajaku un Māru Sīli.— Šī gada darbības plānā paredzēja rīkot Draudzības pēcpusdienu vecākās paaudzes tautiešiem maijā, Jautro vakaru augustā un tradicionālās vakarēšanas. Kā vienmēr, vanadzes atbalstīs visus nodaļas sarīkojumus.— Jaunā kopas vadītāja aicināja visas kopas vanadzes atbalstīt Vankuveras dziesmu svētku labu izdošanos un piedalīties vanagu un vanadžu salidojumā dziesmu svētku laikā, 5. jūlijā.

Deviņdesmitgadniece

Gaŗu un piedzīvojumiem bagātu mūžu piedzīvojusi Anna Kreile, kuŗai 7. februārī Toronto apritēja 90 mūža gadi. Viņa dzimusi 1895. gadā Rīgā, kur 1913. gada 21. decembrī Jaunajā Ģertrūdes baznīcā salaulājusies ar Jēkabu Kreili, vēlāk pazīstamo preses fotografu. Tad drīz jau arī sācies Pirmais pasaules kaŗš un bijis jādodas bēgļu gaitās uz Maskavu. Kreiļi Latvijā atgriezušies 1921. gadā un Rīgā iekārtojuši savu foto studiju. Kad pietuvojies Otrs pasaules kaŗš, šoreiz bēgļu ceļi veduši pretējā virzienā — uz Vāciju. Bēgļu gaitas vadījuši Vircburgas nometnē. Uz Kanadu izceļojuši 1950. gadā, visu laiku nodzīvodami savā mājā, meitas Valijas un znota Viļa Skujas aprūpē. Kad 1979. gada 12. martā miris Jēkabs Kreilis, tikai nepilnus četrus mēnešus pēc savas 65 gadu laulības atceres, Anna drīz palikusi braucamā krēslā un pārcēlusies uz Christie Park Nursing Home.

Jubilāri 9. februārī apsveicis archibīskaps A. Lūsis. Anna Kreile savā laikā Toronto dziedājusi trīs koŗos: Dainas korī kopš tā dibināšanas 1952. gadā līdz 1970. gadam, 25 gadus Sv. Andreja draudzes korī un Sv. Jāņa draudzes korī līdz tā darbības izbeigšanai. Dziesmu svētkos ieguvusi godalgu par etniski pareizu tautas tērpu. V. S.

RAIBĀ NEDĒĻA

RĒGENA BUDŽETS KRUSTUGUNĪS

Prezidents Rēgens pirmdien iesniedza kongresam 1986. gada budžeta projektu, kas paredz 973,7 bilj. dol. izdevumos, 793,7 bilj. dol. ienākumos un iztrūkumā 180 bilj. dol.

Brīvības un drošības budžets.

Šī budžeta ietvaros iesaldēti gandrīz visi federālās valdības izdevumu posteņi, tādējādi mēģinot samazināt iepriekš paredzēto iztrūkumu par 202 bilj. dolariem. Militāram budžetam paredzēti tajā pašā laikā 313 bilj. dol., t.i. par apm. 5,9 proc. vairāk nekā iepriekšējā budžetā, kurā militārām vajadzībām bija atvēlēti 294,6 bilj. dol.

Amerikāņu likumdevēji jau paspējuši sacelt nesaudzīgas kritikas vētru, un prezidentam Rēgenam būs jāliek lietā netikai savas apbrīnojamās pārliecināšanas spējas, bet arī atbalsts tautā, lai piespiestu šī budžeta apstiprināšanu. Rēgens budžeta projektu, kas stāsies spēkā tikai oktobrī, nosaucis par ,,miera, uzplaukuma un brīvības budžetu''. Likumdevēju kritikas degpunktā ir militārais budžets, jo tas nav apcirpts, bet gan palielināts. Uz to prezidents Rēgens atbildējis, ka valsts drošības interesēm neviena cena nav par augstu.

Jau budžeta projekta pasludināšanas dienā TASS aģentūra Maskavā apgalvoja, ka Rēgena patiesais nolūks esot iegūt ASV militāru pārākumu, lai varētu dominēt pasaules mērogā.

TEĀTRIS VAI TIESA TORNĀ

Tornas pilsētā, kas labā atmiņā vienam otram latviešu kaŗavīram, netālu no laukuma, kuŗā uzcelts piemineklis astronomam Kopernikam, pelēkā celtnē noslēgumam tuvojas tiesas prāva, kuŗā četriem poļu čekas virsniekiem jāatbild par priestera Populieško nolaupīšanu un nogalināšanu. Ir jāpievienojas tiem rietumu juristiem, kas, pazīstot komūnistu režīmu, apgalvo, ka apsūdzētajiem patiesībā bargi sodi nedraud par priestera nolaupīšanu un nogalināšanu, bet gan par to, ka viņi nepaspēja likvidēt vienīgo aculiecinieku — priestera šoferi. Šis šoferis izbēgot paspēja par notikušo noziegumu informēt katoļu baznīcu un Solidāritātes vadību.

Galvenais apsūdzētais Piotrovskis.

Līdzšinējā tiesas norisē prokurors prasījis nāves sodu kāpteinim Pietrovskim un bargus cietuma sodus pārējiem. Interesantākais ir tas, ka priestera ģimenes advokāts norādījis, ka uz apsūdzēto sola vajadzētu atrasties visai čekai, un, ka aiz visas šīs slepkavības stāv vara, ko viņš neiedrošinās saukt vārdā. Šī norāde tēmēta uz Pad. savienību, bet Varšavas komūnistu propagandas aparāts tūlīt reaģēja ar meliem, ka apcietinātie čekisti saņēmuši norādījumus no rietumiem.

Kaut arī prāva ir tikai juridisks propagandas uzvedums, tās sekas ir izrādījušās neaptveŗamas — visā poļu tautā pretestība uzspiestajam režīmam ir atkal strauji kāpusi.

OKSFORDA IGNORĒ TAČERI

Britu kreiso arodbiedrību atbalstītais ogļraču streiks premjēres Tačeres apņēmīgās nostājas dēļ tuvojas noslēgumam. Šonedēļ vēl notiek pēdējās sarunas, un Tačere neatsakās no pieteikto 20 neproduktīvo raktuvju slēgšanas. Tajā pašā laikā vairāk nekā

Bez Oksfordas doktores grada.

50 proc. streikotāju jau atgriezušies darbā, un, streikam izjūkot, marksistu dominētās arodbiedrības saņems smagu triecienu.

Slavenās Oksfordas universitātes profesori, kas savās galvās veikli sajaukuši marksismu ar dižciltību, noraidīja goda doktores grada piešķiršanu Tačerei. Parasti šo gradu piešķiŗ visiem Lielbritanijas ministru prezidentiem. Britu tautas vairākums par šo Oksfordas akadēmisko marksistu nostāju ir sašutis, un Tačere saņem tūkstošiem uzticības apliecinājumu telegrammu.

MEKLĒ VALLENBERGU

Pagājušajā mēnesī apriţēja 40 gadu kopš, sarkanai armijai okupējot Budapeštu, tur krievu rokās krita zviedru diplomāts Rauls Vallenbergs. Kaut arī pats Gromiko savā laikā apliecināja, ka Vallenbergs jau 1947. gadā miris Ļubļankas cietumā Maskavā, vairāki no sodu nometnēm atlaisti cietumnieki, to starpā arī divi latvieši, apgalvo, ka vēl septiņdesmito gadu vidū Vallenbergs atradies soda vietā Sibirijā. Tā par šī drošsirdīgā diplomāta likteni, kas izglāba no nacistu rokām vairāk par 100.000 žīdu, vēl nav skaidrības. Nav izslēgts, ka Vallenbergs vēl šodien ir dzīvs.

Pateicībā par visu, ko Vallenbergs darījis žīdu labā.

Pagājušā nedēļā Raula Vallenberga institūts Kalifornijā izsludināja 1 milj. dol. atlīdzību tam, kas izvestu Vallenbergu uz kādu brīvu valsti, kā arī 100.000 dol. tam, kas pierādītu, ka viņš vēl dzīvs.

Līdzekļus šai Vallenberga atrašanas akcijai ziedojis amerikāņu financists Irvings Borens kā pateicību par to, ko Vallenbergs darījis žīdu labā.

AR BADU PRET POLĪTISKIEM PRETINIEKIEM

Labdarības organizācijas, dažādu konfesiju baznīcas un profesionāli ziedojumu vācēji turpina klauvēt pie rietumu sirdsapziņas palīdzēt bada cietējiem Abesīnijā.

Adisabebas raidītājs noklusē ASV, Kanadas un citu rietumvalstu palīdzību, bet ik vakaru ziņo par brālīgo palīdzību, kas saņemta no Pad. savienības, Bulgārijas, Austrumvācijas un citām komūnistu zemēm. Tagad neapšaubāmi noskaidrots, ka pulkvedis Mengestū ir gādājis par to, lai pārtikas sūtījumi uz abām Abesīnijas ziemeļu provincēm, kur darbojas režīmam naidīgi spēki, pārtikas sūtījumus bada cietējiem aptur. Starptautiskais Sarkanais krusts ziņo, ka transportus, kas mēģina sasniegt šīs provinces, Abesīnijas komūnistu helikoptri apšauda ar ložmetējiem. Tā atkal komūnistu režīms izlieto badu kā savu polītisko pretinieku iznīcināšanas ieroci.

Apvienoto nāciju pārstāvis Afrikas bada cietēju komitejā paskaidrojis, ka viņš neiedrošinoties nokaitināt pulkvedi Mengestū, ja viņš pārmestu neattaisnojamos ierobežojumus sūtītās palīdzības sadalei. Abesīnija varot uzskatīt šādus iebildumus par iejaukšanos tās iekšējās lietās.

TIESA DEVIŅĀS MINŪTĒS

Rietumu presē nonākušas ziņas par 30 gadu vecā fizikas skolotāja Zahara Zunšeina apcietināšanu un izsūtīšanu uz soda nometni. Zunšeins strādājis Rīgā, bet 1984.g. martā piedalījies demonstrācijā Sarkanā laukumā Maskavā, kur iestājies par prasību atļaut izstāties no Pad. savienības pilsonības. Par šo noziegumu tiesas sēde ilgusi tikai deviņas minūtes, un Zunšeins notiesāts uz trim gadiem izsūtīšanas nometnē. Ierodoties Irkutskā, Rīgas skolotāju smagi piekāva, ievainoja nieres un salauza ribas. Dabūjusi zināt par Zunšeina ciešanām, viņa māte nomirusi triekas ķerta. Kopš pag.g. Ziemsvētkiem par Zunšeinu nav vairs nekādu ziņu.

Zunšeins čekas varā.

KANADAS PASTA BRĪNUMI

Tradicionālais Kanadas pastnieku streiks šogad var īstenoties jau marta mēnesī.

Kā darbojas Kanadas pasts, par to liecina gandrīz neticama 48 algas čeku pārsūtīšana pašiem pastniekiem, kas strādā uz laukiem. Tā kā čeki kaut kā bija aizķērušies, tad oficiālā Canada Post iestāde šos čekus nodeva privātai kurjeru firmai Purlator, kas par sūtījumu nogādāšanu uzņemas garantiju. Kanadas pasta pārstāvis Rapsijs gan izteicies, ka šis esot izolēts gadījums, un kaut kur notikusi kļūme.

TRUDO ATĒNĀS

Paklausot sava drauga Grieķijas ministru prezidenta Popandreu ielūgumam, bij. Kanadas liberāļu partijas līderis Pjērs Trudo Atēnās piedalījies 25 valstu kongresā, kuŗā pārrunāts, kā piespiest lielvaras ierobežot bruņošanos un novērst atomkaŗu. Trudo nav piedalījies kā oficiāls Kanadas pārstāvis, bet tur klāt bijuši tādi valstsvīri kā Tanzānijas prezidents Nijere, Arģentīnas prezidents Alfonsins un Zviedrijas sociālistu partijas līderis Olafs Palme. Kā zināms, Trudo atbalstā Popandreu savā laikā dabūja profesora vietu Jorkas universitātē Toronto. Kā Grieķijas valdības galva viņš dara visu iespējamo, lai komūnistu spiedienā izvāktu no Grieķijas bazēm amerikāņu bruņotos spēkus.

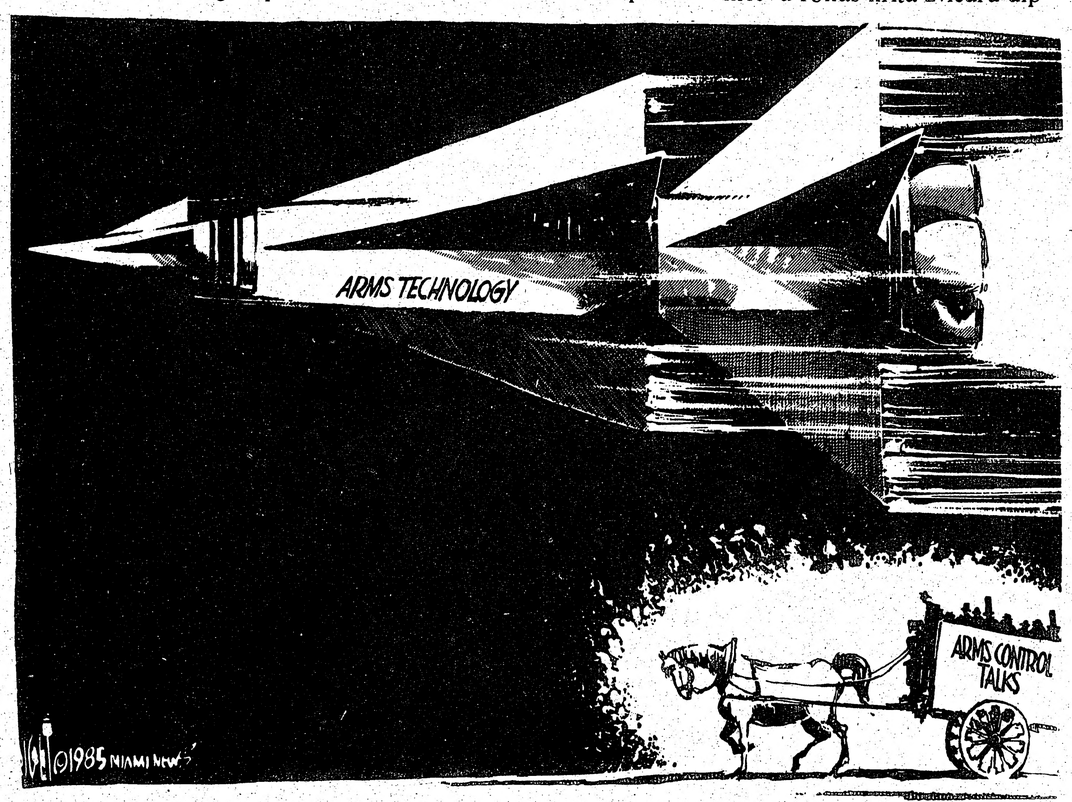

Pārmaiņas Ziemeļkalifornijas DV vadībā

Vanadzēm jauna priekšniece

Šī gada 13. janvārī Sanfrancisko, notika gadskārtējā Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu apvienības pilnsapulce, kas bija pulcējusi 30 dalībniekus. Pēc atsevišķu nozaru vadītāju ziņojumiem un 1985. gada budžeta sastādīšanas, par vēlēšanu rezultātiem informēja ZK DV Revīzijas komisijas priekšsēdis Arnods Adītājs. Par ZK DV priekšnieku atkārtoti ievēlēja Gunāru Griezi. Valdē, vairs nekandidējot Jānim Zītaram un Žanim Elevānam, nepieciešamo 50% balsu saņēma un tika ievēlēti: Jānis Šteinblūms, Leonīds Bleķis, Juris Kanašēvics,Andris Rutkovskis, Jānis Pružinskis, Alfrēds Bleķis un no jauna — Alfrēds Grīslis. Revīzijas komisijā līdzšinējie: Arnolds Adītājs, Fridrichs Bošs un Jānis Ezergailis.

Bet lielākais un patīkamākais pārsteigums bija, ka kandidēja un arī tika ievēlēta jauna vanadžu priekšniece — Silvija Pružinska. ZK DV priekšnieks Gunārs Grieze sakarā ar notikušo komentēja, ka šis ir savā ziņā liels notikums ne tikai Ziemeļkalifornijas, bet visas brīvās pasaules mērogā, kad tik jauna, patriotiski noskaņota un spējīga mūsu jauniete pārņem aprūpes, sabiedriskā un politiskā darba vadību un apsolīja no savas puses vislielāko palīdzību jaunajos pienākumos. Vanadžu valdē vēl ievēlēja Zentu Griezi, Dzintru Grīsli un Līgu Šteinblūmu.

Visumā pilnsapulce risinājās saticīgā, pat pacilātā garā un noslēgumā visi dalībnieki vienojās dziesmā ,,Daugavas Vanagi — sasauksimies''.

D.V.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Reta iespēja

latviešiem iegūt jaunu dzīvokli (Condominium) par izdevīgu cenu

‚KALEVA' Condominium Units sabiedrība pašlaik būvē 1 Innismore Cr. (Victoria Park stūrī pie Eglintonas, tuvu Latviešu Centram) dzīvokļu māju, kas **būs gatava apdzīvošanai 1985.g. aprīļa beigās.**

Šo dzīvokļu māju, kas nav augstceltne, ar 20 dzīvokļiem 5 stāvos, projektējis igauņu architekts G.E. Laikve.

Divu guļamistabu dzīvokļi — ar 2 vannas istabām un veļas mazgātuvi katrā, gaisa vēdināšanu, apakšzemes garāžu un kopīgām atpūtas telpām, klubu un saunu ar virpuļvannu (whirlpool).

Plaši un ērti dzīvokļi ar drošību un tīrību.

Visu ietverošā cena — bez īpašām piemaksām — apm. 1020—1075 kv. pēdu platībai no $90,200 līdz $96,800.

Tuvākai informācijai lūdz zvanīt Estoman Enterprises Inc. *444-6405* vai *444-2897*.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Ingrida A. Matckars

B.A., M.A., L L B.

ADVOKĀTE pie

DYSON & KACABA Barristers & Solicitors

100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00

☐ 6 mēnešiem $21.00

☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Grāmatas dāvanām

A. Johansons — Krēslainie spoguļi	$14.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
K. Strods — Nedrīkstu raudāt — nevaru smiet	$ 8.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte	$10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
J. Klīdzējs — Laidiet! Laidiet! Laidiet! noveles	$16.00
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis	$17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas	$17.50
K. Zvejnieks — Baltā pils, rom.	$16.00
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom.	$15.00
A. Baumanis — Krišjānis Barons	$21.00
H. Rudzītis — Manas dzīves dēkas, atmiņas	$17.50
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
E. Ābele — Mīlestība, rom.	$12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai	$ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā	$15.00
V. Mangulis — Latvia in the Wars	$26.25
Rūgtais Apenis Nr. 57	$ 5.00
O. Dīķis — 1985. g. Sienas kalendārs	$ 2.40
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$18.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dz.	$12.00
E. Andersons —LV 1920—1940 Ārpolītika I	$41.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
Latvijas Republikas satversme	$ 6.00
J. Vecozols — Dzidra, rom.	$17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom.	$14.50
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā	$ 3.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom.	$14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom.	$15.50
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm	$12.50
L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, kearmiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M4G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl 12.00 līdz pl. 16.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk,.no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās ..... no pl. 9.00 līdz pl. 13.00

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.

Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

SARMĪTE BULTE, BA, LLB

ADVOKĀTE—NOTĀRE

Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Ratas Optic

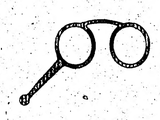

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktlēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Mūsu draugs un labvēlis

Jānis Rolavs

dzimis 1899. gada 27. martā Pērkones pagastā,
savas šīs zemes gaitas beidzis 1985. gada 25. janvārī Toronto

Tālu no dzimtenes bij' velets Tev mirt
Un Tavam nākotnes ceribam irt.
Uz mūžīgo dzimteni ceļš Tev nu iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet...

Viņu sirsnībā piemin
Andrejs, Anna un Mirdza Jaunzemji,
Māra un Indulis Kūlnieki,
Aina un Uldis Pavloviči.

Sirsnībā pieminam aizsaules ceļos aizsauktos mūsu biedrus

Vladislavu Bojāru

dzimušu 1905. gada 10. jūlijā Latvijā,
mirušu 1984. gada 27. novembrī Hamiltonā, Ontario,
un

Jāni Tropu

dzimušu 1911. gada 21. jūlijā Latvijā,
mirušu 1985. gada 22. janvārī Toronto.

Latviešu Katoļu Studentu
Apvienība *Dzintars*

Mana mīļā sieva

Austra-Anna Suplinskis, dzim. Mednis

dzimusi 1919. gada 17. jūnijā Rīgā,
mirusi 1985. gada 20. janvārī Hamiltonā, Ontario.
Apbedīta 23. janvārī Woodland kapsētā.

Par mīlestību un atmiņām
Nāvei nav varas.

Sēro
vīrs Aleksandris

No Kalpaka bataljona šķīries bij. bataljona
valdes loceklis ASV, Latvijas Neatkarības rotas kaŗavīrs

L.K.O.K. Aleksandrs Lasis

dzimis 1894. gada 20. novembrī Rīgas apr. Kokneses pag.,
miris 1985. gada 28. janvārī Kalamazoo, ASV.

Ja kādu brāli vest uz kapu klusu
Paticis nāves eņģelim,
Tad novēlam tam kapā miera dusu.

Kalpaka bataljona cīņu draugi.

MONTREALA

Pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē piedalījās ap 30 dalībnieku. Marta mēneša pirmajā sanāksmē 7. martā paredzēta apvienības pilnsapulce ar ziņojumiem, statūtu pieņemšanu un vēlēšanām.

D.V.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

10. februārī pl. 11 dievkalpojums.
17. februārī pl. 11 dievkalpojums.
24. februārī pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

10. februārī pl. 11 dievkalpojums.
17. februārī pl. 15 dievkalpojums, pēc tam draudzes bazārs.
24. februārī pl. 11 dievkalpojums, Ciešanu laika 1. svētdiena, predikants māc. J. Mednis no Grand Rapidiem, ASV. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.
No 25.—27. februārim Klusā laika pārdomu vakari.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

10. februārī pl. 13 dievkalpojums.
17. februārī pl. 13 dievkalpojums, māc. A. Briedis.
24. februārī pl. 13 ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.
28. februārī pl. 19 Sv. Barnabas baznīcā ciešanu laika meditācija.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

Nākošais dievkalpojums 10. februārī pl. 13.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškevics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

10. februārī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 17 Garīgs koncerts — Sv. Jāņa dr. ansamblis un ērģelniece A. Rundāne; pl. 18.15 — Draudzes vakars.
17. februārī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums, padomes ievešana.
24. februārī pl. 16 — Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.
3. martā pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bibeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums, Kalpaka un brivības cīnītāju piemiņa.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

TRĪSVIENĪBAS EV.LUT.DRAUDZE. Dievkalpojumi — ja nav citādi norādīts, notiek baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

10. februārī pl. 11 Ģimeņu dievkalpojums baznīcā, dziesmu lapiņas. Jauniešu saiets pēc dievkalpojums.
17. februārī pl. 11 dievkalpojums baznīcā. Pēc dievkalpojuma pensionāru sanāksme. Pārrunas, slīdītes. Dziesmu grāmatas.
24. februārī pl. 11 dievkalpojums baznīcā, dziesmu grāmatas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no 12 — 21.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus šķiņķus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻU LIGZDAS

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Baida ar kaŗa nenovēršamību

KAS NOTIEK BALTIJAS TELPĀ UN VAI ĻAUDIS GATAVO KAŖAM? ATBILDI TAM DOD N.N., KAS NO OKUPĒTĀS LATVIJAS IERADIES BRĪVAJĀ PASAULĒ.

Baltijas un Padomju savienības rietumu joslas galvenos ceļus un ostas vēl būvē un rekonstruē, bet galvenie darbi jau pabeigti un viss gatavs ātrai kaŗaspēka pārvietošanai uz ostām un tālāk caur ostām.

Ostās specbūves kaŗa vajadzībām nebūvē, jo visas ostu celtnes pilnīgi bez rekonstrukcijas der kaŗa vajadzībām.

Baltijas un Pad. savienības rietumu joslas galvenais ceļu tīkls, vispirms, tiek veidots un rekonstruēts kaŗa vajadzībām ar virzienu galvenokārt uz Baltijas ostām.

Visa atklātā jūŗa un liela daļa Rīgas jūŗas līča piekrastes ir slēgtas zonas pat republikas iedzīvotājiem. Slēgtās joslās drīkst pirkt mājas un apmesties uz dzīvi tikai tās zonas iedzīvotāji. Pamazām gatavo no iedzīvotājiem brīvās piejūras joslas.

Visa Pad. savienības prese, radio, televīzija, dažādas lekcijas neatlaidīgi, regulāri aģitē, ka NATO ar ASV priekšgalā pastiprināti gatavojās kaŗam un grib iznīcināt sociālisma valstis. Tas viss lielā mērā domāts, lai segtu nebūšanas, atpalikušo chaotisko ekonomiju, lielo noziedzību, tautas apdzirdīšanu un lai attaisnotu drudžaino bruņošanos. Aģitācijai ir labi panākumi, vairākums cilvēku tam tic. Nav kas to atspēkotu. Civīlai aizsardzībai regulāri tiek apmācīti visi strādājošie skolnieki, studenti un arī mājsaimnieces. Katru gadu pavasarī un vasarā ar visiem civīliem formējumiem notiek nedēļu ilgas apmācības, kuŗas apgādātas ar visu nepieciešamo atomkaŗam. Teorētiski, daļēji arī praktiski, visiem civīliedzīvotājiem ir sagatavotas pretradiācijas patvertnes māju pagrabos kā arī gāzmaskas. Visos rūpniecības centros iedzīvotājiem ir izstrādāti sīki evakuācijas plāni, kuŗi paredz iedzīvotāju izvietošanu lauku raijonos.

Regulāri reizi gadā, no viena līdz 3 mēnešiem, visus I kategorijas rezerves virsniekus iesauc kaŗadienestā. Tāpat liela daļa rezerves kaŗavīru, sevišķi tie, kuŗi dienēja mechanizētās, raķešu un sakaru vienībās.

Visi rezervisti ir piesaistīti pie kaŗaspēka daļām, kuģiem, zemūdenēm. Visiem I kategorijas rezervistiem, kuŗi sastāda apm. 50 proc. vīriešu no 18 — 50 gadiem, kaŗa stāvokļa gadījumā, divu stundu laikā, nekavējoties, jāierodas speciālās pulcēšanās vietās.

Visu rūpnīcu, organizāciju, saimniecību automašīnas, traktori, zemes rokamās mašīnas, kaŗa stāvokļa gadījumā 2 stundu laikā ar visu apkalpi jānodod kaŗa vajadzībām. Viss, kas derīgs kaŗam — cilvēki, technika, būvmateriāli, pārtikas rezerves — atrodas kaŗa komisariāta stingrā uzskaitē un kontrolē.

Tautu brīdina, ka kaŗš var būt negaidīts, pēkšņs, un visam jābūt pilnā kaujas gatavībā. Domāts NATO valsts uzbrukums, bet liekas, ka gatavots pretējs.

Gatavojot jaunus virsniekus, kaŗaskolās un daudzās civīlās augstskolās teorētiski strādā ar rietumvalsts kaŗadarbības plāniem, kuŗi uzņemti ar padomju mākslīgajiem satelītiem. Visi virsnieki gatavo aizsargāt Pad. savienību rietumvalstu teritorijā, galvenokārt Rietumvācijā. Iedzīvotāji atomkaŗam sagatavoti slikti, bet iebaidīti labi. Nav nekādu pārtikas rezervju un puslīdz drošu pretradiācijas patvertņu. Toties ļoti labi sagatavojušies atomkaŗam: republikas vadošā virsotne, iekšlietu ministrija, KGB un Baltijas kaŗa apgabala štābs, kuŗiem ir labas modernas un drošas patvertnes.

Padomju armija, flote ir ļoti fanātiski noskaņota un sakarā ar to ļoti bīstama, gatava uz visu. Aptumšots spēks ir vienmēr bīstams. Šaubos vai rietumu politiķi un kaŗavadoņi to pilnīgi saprot.

Ko gaida tauta Latvijā no svešuma latviešiem?

Vairākums Latvijas latviešu par emigrācijas organizāciju darbību neko nezin. Padomju prese ir stipri nomelnojusi un regulāri nomelno latviešu un arī Baltijas tautu emigrāciju. Atspēkojumus un patiesību tautas vairākums nesaņem. Tauta visvairāk cer, ka Pad. savienības un NATO valsts konflikta rezultātā varētu būt kaut kādas pārmaiņas, bet arī stipri baidās no atomkŗa, ar kuŗu tiek regulāri baidīta.

Tautieši, kuŗi informēti par emigrācijas darbību, vēlētos saņemt vairāk konkrētas patiesības par dzīvi rietumos ar skaitļiem un datiem, un arī atbildes uz padomju dezinformāciju.

Kā nobremzēt krievu un citu tautību ieplūdumu Latvijā? Vai tas iespējams?

Jā, var stipri piebremzēt! Tas ir plašs un grūts darba lauks, bet dotu labas sekmes. Vispirms jāatveŗ tautai acis un latviešiem jāpastāsta patiesība par 1939—40 gada notikumiem, kā arī par visu, kas noticis un notiek Latvijā krievu okupācijas rezultātā.

Dot tautai cerību uz labāku nākotni un tautas pastāvēšanu. Ideoloģiski jāsagatavo Baltijas tautas pretestībai. Tas tiek ļoti maz darīts.

Jāatmodina visu Pad. savienības apspiesto tautu nacionālās jūtas.

Jāatveŗ krieviem acis uz patiesību un jāparāda, ka viņu kundzība Baltijas valstīs nav droša un mūžīga. Kamēr viņi nejuta drošību uz ilgu palikšanu Latvijā, pieplūdums bija samērā mazs. Kā piemērs Kaļeņingrada (Kenigsberga). Līdz Helsinku konferencei un līgumam starp Pad. savienību un Rietumvāciju šī pilsēta bija izmirstoša, bet pēc tam sāka strauji būvēties un krievu pieplūdums stipri pieauga. Krievi sajuta drošību uz ilgu palikšanu.

Vai atentāts pret Vosu Rīgā pirms pāris gadiem atbilst patiesībai?

Pēc daudzu cilvēku nostāstiem atentāts pret Vosu tika rīkots uz Rīgas-Jūrmalas šosejas izbraucot no Rīgas. Vosa mašīnu apšaudīja no automašīnas virsnieku drēbēs pārģērbušies cilvēki, dienas laikā. Tika nāvīgi ievainots Vosa šoferis. Uzbrucēji netika notverti. Izmantojot apjukumu viņi ātri aizbrauca un droši vien pārģērbās. 1982. gada rudenī Jūrmalā — Lielupē, naktī nodedzināja Vosa māju pēc viņa izpriecu vakara ar Panamas Kompartijas ģenerālsekretāru.

Ap 1979. gadu bija dzirdamas runas par kaut kādu Baltijas jūrā avarējušu zemūdeni, bet nekā konkrēta. Tādas lietas vienmēr tiek noklusētas, vai izskaidrotas citā pretējā versijā. Cits gadījums: 1976. gadā Rīgas kaŗa slimnīcā, no saņemtā izstarojuma kaŗadienesta laikā apsargājot kādas slepenas noliktavas, mira latvietis no Mērsraga, Ezermalis. Gadu agrāk tādā pat nāvē, kaŗa slimnīcā, Rīgā, mira viņa dienesta biedrs un draugs no Kolkas (uzvārdu neatceros). Daudzi baltieši, kaŗadienesta laikā, tiek norīkoti apsargāt dažādas slepenas kaŗa noliktavas un viņi reti kad uzzina, ko viņi apsargā.

Vai tauta neko nerunā par zviedru lidmašīnām, kas pazudušas Baltijas jūrā?

Par zviedru lidmašīnas pazušanu Baltijas jūras telpā netiku dzirdējis. 1983. gadā, latvietis, kas bēga ar laiksaimniecības lidmašīnu no Valmieras uz Zviedriju, tika notriekts nesasniedzot Zviedrijas ūdeņus. Viena lidmašīna, kuŗa izlidoja nedēļu agrāk, sasniedza Zviedrijas krastu (uzvārdu neatceros). Lekcijās, kuŗas lasīja labi informēti kompartijas CK lektori, viņi sūdzējās, ka zviedru lidmašīnas regulāri lidojot virs Baltijas jūras, novērojot un ļoti pazīstot Pad. savienības Baltijas jūŗas objektus un krastus.

Pēdējo gadu streiki Latvijā?

Stichiski streiki notiek Maskavā un Leņingradā, bet Baltijas republikās, tai skaitā arī Latvijā, tādu praktiski nav un tie nevar būt — tos neatļauj. „Streikus", kad kāda grupa strādnieku, sakarā ar nepareizu pazemināt darba apmaksu un sliktiem darba apstākļiem, atsakās izpildīt darbu, nevar saukt par streikiem īstā nozīmē. Tādu mazu streiku ir daudz, un tie tiek ātri apklusināti, noregulējot strādnieku un administrācijas domstarpības. Parasti piekāpjas administrācija dažu stundu laikā. Viss tiek darīts, lai būtu klusi un mierīgi. Arodbiedrības parasti ir administrācijas pusē. Tādos mazos streikos parasti piedalās viena, divas brigādes, kopā ap 20—50 cilvēku. Par lielākiem organizētiem streikiem Latvijā nav dzirdēts. Tie tiek apklusināti pašā iedīglī, vispirms apklusinot to ierosinātājus.

Kas dotu uzmudinājumu latviešu tautai okupācijā?

Dzīvojot Latvijā

Dzīvojot Latvijā vairākumam latviešu ir tāda sajūta, ka viņi atstāti likteņa varā. Viņi raugās bezcerību nākotnē. Regulārie, netīrie padomju dezinformācijas plūdi dara postošu darbu cilvēku smadzenēs netikai Latvijā, bet arī visā Pad. savienībā. Sevišķi tiek dezinformētas Baltijas tautas. Uz šo jautājumu var atbildēt šādi:

Vispirms masveidā informēt un izstāstīt patiesību par Latvijas vēsturi, sevišķi par 1939.-40. gadu notikumiem un par krievu okupācijas varas netīrajām vardarbībām Latvijā un citās Baltijas republikās. Stāstīt patiesību par krievu īstajiem mērķiem.

Dot tautai sajust, ka viņa nav atstāta likteņa varā, ka ir spēki, kas cīnās par latviešu tautu un galvenais kopā ar pārējām Baltijas tautām.

Kāpēc Maskava aizliedz muitas samaksātu dāvanu saiņu iesūtīšanu Latvijā?

Cik zināms, šādu saiņu sūtīšana aizliegta visā Pad. savienībā sakarā ar kapitālistu mantu postošo iedarbību uz padomju cilvēku smadzenēm. Komūnists, kuŗš saņēmis pāris saiņus, vairs nav komūnists vai komjaunietis, jo viņu smadzenes sāk pārorientēties uz kapitālisma pusi. Tas visvairāk uztrauc komūnista partijas virsotni, kaut gan viņi gandrīz visi nēsā ārzemju apģērbus un apavus un ar lielu baudu ēd kapitālistu pārtikas produktus un dzeŗ viņu dzērienus. Visvairāk saiņi samaitā vienkāršo tautu. Otra lieta, sūtītajos saiņos mantas ir daudz vērtīgākas un labākas nekā neejošās Pad. savienībā ražotās. Trešā lieta, lai pārtrauktu nevēlamus sakarus ar ārzemēm. Apmaksātos saiņus ir grūtāk nobēdzināt. Te ir naudas lieta, daudz saiņu izlaupa padomju muitnieki, rodas daudz sūdzību no saiņu saņēmējiem. Nesūtīs saiņus, sūtīs vairāk naudas.

Latviešu kaŗavīriem Afganistānā daudz upuŗu?

Pat daudzi vecāki nezina, ka viņu dēls kaŗo Afganistānā. Vēstules sūta uz pasta kastīti kaŗaspēka daļā. Kur tāda kaŗaspēka daļa atrodas, to neviens ierindas cilvēks nezina. Vēstules tiek pastāvīgi stingri cenzētas. Agrāk nošautie tika vesti uz mājām cinka aizlodētos zārkos un apglabāti kaŗa komisāra — virsnieka klātbūtnē un uzraudzībā.

Tagad, cik zināms, neviens netiek vests uz dzimteni, visi tiek apglabāti Brāļu kapos Turkmēnijā un Tadžikistānā, kur tos nogādā no Afganistānas lidmašīnās tikai naktīs. Ir arī izņēmumi. Daļu Afganistānā kritušo apbedī arī tēvzemē. Slepenībā arī tiek apglabāti. Pēdējā laikā, pirms Afganistānas slaktiņa neuzkrītoši kaŗavīri tiek vervēti kā brīvprātīgie savās kaŗaspēka daļās. Daudzi no viņiem ir apmuļķoti. Virsniekiem pirms termiņa, piešķir jaunas dienesta pakāpes un viņiem ir daudz citu privilēģiju.

Ja padomju tauta zinātu visu patiesību par Afganistānas slaktiņu, padomju cilvēku bezjēdzīgo bojā eju kauna kaŗalaukos, būtu ļoti lielas neapmierinātības izpausmes. Rietumzemju radio klausās ne vairāk kā 5 proc. padomju pilsoņu, galvenokārt tā saucamie disidenti. Ne visiem ir piemēroti aparāti ārzemju raidījumu uztveršanai.

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076**

VĒSTIS,

žurnāls latviešu valodas praktiskiem jautājumiem, atsāk savas gaitas! Līdz šim iznākušas 12 burtnīcas. **6 pirmo burtnīcu** abonements — 17 ASV dol., **pēdējo sešu** — 18 dol., atsevišķas burtnīcas maksa — 3 dol. **Turpmāko 6 burtnīcu** abonements — 18 dol., 12 burtnīcu — 36 dol.; **atsevišķa burtnīca** arī turpmāk maksās 3 dol.

Pasūtinājumus un naudu sūtīt *Ievai Kalniņai*
4736 N. Damen Ave., Chicago, Il. 60625, USA.
„Čikagas latviešu valodas pulciņš"

Ojārs Kalniņš – jaunais ALA Ārējās informācijas biroja lietvedis

Ar 1985.g. 2. janvāri Ojārs Kalniņš ir iesācis darbu ALA birojā Rokvilē, MD, kā Ārējās informācijas biroja pirmais pilna laika darbinieks.

O. Kalniņš pārcēlās no Čikagas, kur 10 gadus strādājis par reklāmu nodaļu vadītāju (Copy Creative Director) tirdzniecību sludinājumu aģentūrā. Kopš 1981.g. darbojies Čikagas Apspiesto Nāciju Komitejā par padomdevēju preses un nacionālpolitiskos jautājumos, kā arī par Čikagas Ziņu angļu valodas pielikuma ,,Chicago Latvian Newsletter'' redaktoru. Kā aktīvs angļu valodas publicists latviešu un baltiešu nacionālpolitiskā laukā, ir ievietojis vairākus rakstus un lasītāju vēstules ASV avīzēs un žurnālos, piemēram: *The Chicago Tribune, Chicago Sun Times, National Review, Time* un *US News & World Report*. Ir arī piedalījies kā autors, redaktors un tulkotājs grāmatas Latvija sagatavošanā.

Dzimis 1949.g. Varner Kaserne latviešu nometnē Minchenē. 1951.g. kopā ar vecākiem ieceļojis Amerikā un uzaudzis Čikagā. Beidzis Roosevelt universitāti 1972.g., iegūdams bakalaura gradu filozofijā.

1978.g. kopā ar dzīvesbiedri Ingrīdu Kalniņu apciemojis Latviju, kur viņš pirmo reizi izjutis savu latvisko mantojumu. Viņš saka: ,,Amerikā uzaugot, redzēt okupēto Latviju bija liels emocionāls un garīgs pārdzīvojums. Es pirmo reizi redzēju savu tēvzemi un sapratu savas tautas apspiestos dzīves apstākļus. Izjutu dziļas dusmas un sāpes. Kad atgriezos Amerikā, biju pārsteigts, cik maz amerikāņi zina par Latvijas un Baltijas un Austrumeiropas traģisko stāvokli. Gribēju kaut kā palīdzēt.''

Kā rakstniekam un sakaru pārstāvim amerikāņu sludinājumu aģentūrā, O. Kalniņam izdevās iepazīties ar dažādām modernām sludinājumu metodēm. ,,Esmu pārliecināts, ka latviešu trimdas sabiedrība var efektīvi izmantot šos līdzekļus savas tautas labā. Tas prasīs plašu sadarbību starp trimdas latviešiem, centrālām organizācijām un sabiedriskām starptautiskām grupām, bet redzu, ka tas jau tagad īstenojas. Jūtos ne tikai laimīgs, bet arī pagodināts, ka varēšu strādāt šo svarīgo darbu.''ā ALA Ārējās informācijas biroja lietveža postenis (Public Relations Director) ir domāts, lai veicinātu latviešu tautas panākumus un nacionālpolitiskās prasības plašā un sistēmatiskā mērogā. Pašreizējos darbības mērķos ietilpst: • paplašināt Latvian News Digest metienu, izplatīšanu un abonentu skaitu; • paplašināt dalībnieku skaitu ASV kongresa Ad Hoc komitejā baltiešu un ukraiņu jautājumā; • paplašināg Ārējās informācijas biroja sakarnieku tīklu; • organizēt polītisko aktīvitāti sakarā ar Latvijas 45. gada okupācijas atzīmēšanu; • sagatavot un sistēmatiski izplatīt paraugu lasītāju vēstules un rakstus ievietošanai ASV avīzēs 14. jūnijā un 18. novembrī; • sadarboties ar latviešu un cittautiešu organizācijām polītiskās akcijās.

GRAND RAPIDI

● Nesen Grand Rapid Press parādījās ziņa, ka Grand Rapidu 59. iecirkņa tiesā par direktrisi iecelta Inese Liepiņa-Benett, līdzšinējam direktoram aizejot citā darbā. No raksta varēja secināt, ka Ineses rīcībā nonāk cilvēki, kas atbrīvoti no cietuma ar zināmiem nosacījumiem. Viņai būs padots viens algots un 13 brīvprātīgie darbinieki.

Inese Liepiņa-Benett ieguvusi bakalaura gradu psiholoģijā un mastera gradu padomdošanā Rietummičigenas universitātē Kalamazū. Vairāk nekā divus gadus strādājusi katoļu sociālā darba iestādē ar bērniem, kuŗu dzīves posms bijis grūtību un ciešanu pilns. Tagadējais darbs patīkot labāk, varot redzēt panākumus, ,,uzvest cilvēkus uz ceļa''. Darbinieku starpā esot laba saskaņa. Inese norādījusi, ka viņas vecāki ieradušies no Latvijas, un viņas vārds patapināts no kāda skaista ezera nosaukuma. Sastāvot vietējā teātŗa grupā, kas nedēļu nogalēs apciemojot ar izrādēm Amerikas vidējās valstis. Mācījusies desmit gadus baletu, rakstot dzejas, stāstus, spēlējot klavieres, daudz lasot, sportojot, ceļot svarus, audzinot 5 g. vecu dēlu.

● Kad aizvadīts vecais gads un sagaidīts jaunais, janvāŗa mēneša pirmajā pusē parasti kopā savā sarīkojumā pulcējas teātŗa kopas ļaudis, lai atcerētos paveikto un mestu skatus nākotnē. Tas vairāk domāts pašu priekam, aicinot piedalīties arī dažus viesus. Šoreiz tāds vakars notika 12. janvārī Latviešu biedrības namā. Būt kopējā pulkā bija vēl aicināti: Latviešu biedrības priekšnieks un kādreizējais teātŗa kopas vadītājs A. Meiers, ALA teātŗa nozares referente A. Geriņa, latviešu preses pārstāvis V. Zirnītis u.c. Sarīkojumu atklāja kopas priekšniece R. Puriņa, kas deva pārskatu par aizvadīto laika posmu pagājušā gadā. Iestudēta J. Jaunsudrabiņa komēdija Jo pliks, jo traks. Ar to viesojušies Indianapolē un Kalamazū, iegūtas labas atsauksmes. Vasarā rīkots izbraukums uz Rasmas un Zigfrīda īpašumu pie ezera, teātŗa ļaudis sekmējuši citu organizāciju sarīkojumus. Deklamēja L. Tarbunasa un I. Liepiņa-Benett. Speciāli šī sarīkojuma vajadzībai N. Zemgals bija sarakstījis humoreskuskeču — Slavenība. Uzvedumā piedalījās: U. Šubiņš, I. Liepiņa-Benett, O. Jansone un A. Kazlovskis, režisors N. Šubiņš, sufliere M. Šubiņa. Ar to noslēdzās sarīkojuma nopietnākā daļa, kaut netrūka humora pieskaņas. Tad sākās brīvā stila improvizācijas, ko lieliski vadīja T. Valdmane.

V. Z.

ŅUJORKA

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze 20. janvārī Jonkeru baznīcā atcerējās prāvesta A. Ozola 45 ordinēšanas gadus un 70 mūža gadus. Prāvests A. Ozols spredikī runāja par aicinātiem un izredzētiem, dievkalpojumu kuplināja vijolniece S. Padega ar diviem solo gabaliem. Kad dievkalpojums nobeidzās, Ņujorkas draudzes priekšnieks V. Zālīte piecēlās un nolasīja apsveikumu, bet Ziemeļu novada dāmu komitejas priekšniece V. Skrodele pasniedza prāvestam zelta amata krustu, ko bija dāvinājušas draudzes dāmu komitejas 2,500 dolāru vērtībā. Prāvests aizgāja pie altāŗa, noņēma sudraba krustu, bet Ņujorkas draudzes vecākais mācītājs R. Zariņš uzlika prāvestam zelta krustu. Pēc tam nolasīja archibīskapa A. Lūša apsveikumu. Novada vecākais G. Ziediņš informēja, ka apakšējā zālē mielastā varēs piedalīties tikai tie, kas iepriekš pieteikušies un samaksājuši dalības maksu, pārējie prāvestu var apsveikt blakus telpās pie vīna glāzes. Jubilejas svinēšana nebija oficiāli izziņoja, to paziņoja tikai viņs otram. Pārējo novadu pārstāvjiem bija rezervētas vietas pie galdiem.

Sarīkojumu zālē prāvestu jubilejās sveica māc. R. Zariņš, draudzes priekšnieks V. Zālīte, novadu pārstāvji, no Ņujorkas skolām sveica Ņudžersijas skolas pārzine Z. Lapiņa un korporāciju pārstāvji. Noslēgumā jubilārs pateicās apsveicējiem. Ziemeļu novada dāmu komiteja bija rūpējusies par apmēram 300 viesu pacienāšanu.

Četras atceres Detroitā

Šā gada 20. janvāŗa pēcpusdienā Latviešu Apvienība Detroitā bija rīkojusi Draudzīgā aicinājuma atceri, kas izvērtās par četrkārtīgu atceŗu pēcpusdienu.

Sarīkojumu ievadīja LAD kultūras un sarīkojumu daļas vadītāja Daina Medne, aicinot klātesošos ar klusuma brīdi pieminēt un godināt ļoti nesen mūžībā aizgājušo Sigurdu Rudzīti. Sarkanbaltsarkanas puķes, kas bija nestas Sigurda Rudzīša piemiņai, rotāja sarīkojuma zāli Sv. Pāvila draudzes telpās, un visa sanāksme zināmā mērā bija veltīta Sigurda Rudzīša atcerei. Tā vien šķita, ka tūlīt atvērsies durvis, un viņš ienāks zālē, lai rūpīgi sekotu sarīkojuma gaitai un tad par to rakstītu laikrakstiem.

Trim citām atcerēm bija veltīta viesa Latviešu Preses Biedrības centrālās valdes viceprieksšsēža Ojāra Jēgena runa. Proti, 1984. gadā pagāja 400 gadu, kopš iespiesta pirmā latviešu tautasdziesma, šogad paiet 150 gadu no Krišjāņa Barona dzimšanas, un 50 gadu atcere ir Kārļa Ulmaņa Draudzīgajam aicinājumam.

Kārļa Ulmaņa un Krišjāņa Barone ģimetnes greznoja sarīkojuma zāli. Barona ģimetni (Jāņa Rozentāla) bija paņēmis līdz Ojāra Jēgens, lai to parādītu detroitiešiem.

Plašā un ļoti interesantā stāstījumā Ojārs Jēgens klausītājiem parādīja kultūrvēsturisku ainavu, kas aptvēra četrus gadu simtus, un tanī bija redzami gan tautasdziesmu, gan grāmatu un bibliotēku likteņi, gan Krišjāņa Barona un Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma nozīme.

Pirmā zināmā bibliotēka nodibināta 1828. gadā Neretā. Tālāk Jēgens izgaismoja Garlība Merķeļa, Krišjāņa Valdemāra un Latviešu Draugu Biedrības nozīmi bibliotēku veidošanā. Ar 1923. gadu bibliotēkas izveidoja Kultūras Fonds, kas bibliotēkas nosūtīja uz tādām vietām, kur to nebija, arī uz ārzemēm, kur dzīvoja latvieši. Šādu Kultūras Fonda sūtītu bibliotēku Jēgens ir atradis Čikagā.

Tālāk runātājs parādīja Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma ļoti lielo nozīmi, kas bagātīgi augļus nesa visām latviešu skolām un bibliotēkām laikā no 1935. līdz 1939. gadam Grāmatās, kas bija dāvinātas, sekojot Draudzīgajam aicinājumam, bija ielīmētas īpašas grāmatu zīmes, tādēļ krievu laikā tās viegli atrodamas un izņemamas no bibliotēkām. Daļu šo grāmatu samala papīru maltuvēs, daļa paglābās privātās rokās.

Okupētajā Latvijā Draudzīgo aicinājumu vairs nepiemin, bet emigrācijā tas joprojām ir ļoti nozīmīgs kultūras veicinātājs spēks.

Runas otrā daļā Jēgens apcerēja tautasdziesmu krāšanas darbu. Arī šim darbam ierosmi deva Krišjānis Valdemārs. Valdemāra aicinājumam sekoja Brīvzemnieks un Barons. Ar savu darbu tautasdziesmu kārtošanā Barons ieguva pelnītu Dainu tēva vārdu, viņa veikums bija liels un varens. Jēgens runāja arī par tautasdziesmu un dainu nosaukumu un par Visendorfa nozīmi dainu publicēšanas darbā. Jēgens izskaidroja tautasdziesmu sakārtošanas principus un stāstīja par dažādajiem Latvju dainu vai tautasdziesmu izdevumiem. Vislielākais piemineklis, kas trimdā uzcelts Krišjānim Baronam, ir Imantas apgāda *Latviešu tautas dziesmu* izdevums 12 sējumos. Šinī izdevumā ļoti lielu darbu ir darījis pats Ojārs Jēgens, jo viņš ir apvienojis Barona *Latvju dainas* ar Folkloras krātuves dziesmu krājumiem.

Par prieku bērniem Jēgens pielikumam nolasīja pats savu *Pasaku par brīnumgaili* (ritmā). Šis gailis ,,izauga no dziesmām un no pasakām.'' Otrs pielikums bija satīrisks dzejojums *Dieva sēta.*

Gundega Cenne, kas ar savu gleznu izstādi viesojās Detroitā valsts svētku laikā, bija dāvinājusi Detroitas latviešu skolai gleznu, lai to varētu izlozēt Draudzīgā aicinājuma dienā un lai skola tā iegūtu līdzekļus. Lozes bija pārdotas par 1000 dol. Gleznu laimēja Melita Puryiņa. Lai paldies gleznotājai Gundegai Cennei!

DV vārdā ziedojumu skolai nodeva V. Kalniņš, LAD vārdā J. Kukainis, Sv. Pāvila draudze bija ziedojusi samaksu par telpu īri. Dažus ziedojumus skolai nodeva Sigurda Rudzīša piemiņai.

Detroitas latviešu skolas skolēni deklamēja tautasdziesmas un dzejoļus par dainām. A. Kalniņas vadībā viņi arī nodziedāja dažas tautasdziesmas. Pie klavierēm E. Lizlovs.

Daina Medne sirsnīgi pateicās referentam Ojāram Jēgenam, skolas saimei un visiem, kas bija palīdzējuši sarīkot sanāksmi.

Pēc tam detroitiešiem bija izdevība satikties ar viesi Ojāru Jēgenu un apskatīt dažādos dainu izdevumus, ko viņš bija atvedis līdz.

R. S.

Senatnei 20 gadi

Senatne savas dziesmotās gaitas uzsāka 1965. g. 15. februārī ar vienpadsmit dziedātājām, dibinātājas un diriģentes Ludmillas Albertiņas vadībā. Pirmā uzstāšanās notika rudenī, izpildot korim veltīto komponista Imanta Raminā dziesmu ,,Vanagu piedzimšana''.

Dziesmu pūrs krājās un dziedātāju skaits īsā laikā trīskāršojās. 1967. g. diriģentei Albertiņai aizejot mūžībā, koŗa diriģēšanu uzņēmās Viktors Rundāns.Dziedātāju skaits turpina pieaugt un dažu gadu laikā korī 45 dziedātājas. Diriģenta Rundāna vēlēšanās, diriģēt kori ar simts dziedātājām, nepiepildās. 1976. g. V. Rundānam pārceļoties uz dzīvi Queenstonā, koŗa vadību pārņem Alma Skudra-Kārkliņa.

Koris dziedājis gandrīz visos latviešu centros Kanadā un bieži viesojies ASV. Piedalījies visos dziesmu svētkos Kanadā un ASV., Latgaļu dziesmu dienās, DV 25 un 30 gadu jubilejās, koncertsarīkojumos. Izpelnījies arī DV KV atzinības ŗakstu. Senatnes dziesmas skanējušas arī kanadiešu publikai, gan vietējā Daudzkultūru centra sarīkojumos, gan televizijas 11. un 10. raidītājā.

Gadu ŗecējumā koristu skaits samazinājies. No dibinātājām korī palikušas tikai piecas, ieskaitot koŗa priekšnieci Āriju Freimani, kas ar neizsīkstošu enerģiju un dziesmu mīlestību turējusi kori kopā izpildot visus ,,melnos darbus''. Senatne iecerējusi iemūžināt savu bagāto dziesmu pūru lentē un rudenī rīkot 20 g. jubilejas koncertu.

Koris piedalīsies DV 35 g. jubilejas dievkalpojumā 28. aprīlī Sv. Jāņa baznīcā Toronto.

- es.

Tā tur dzīvo

ALBERTA EGLĪŠA PIEZĪMES PAR DZĪVI OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Pagātni nedrīkst atgādināt, tā ir jāaizmirst. Sabrūk viensētas, un ar laiku izgaist arī iemīļotie māju vārdi. Veco pagastu nosaukumi arvien vairāk tiek izdzēsti. Cilvēku sadzīvi, sabiedrisko dzīvi ietekmē valdošais režīms un vēro lielā biedra vietējie punduri. Viss tiek pārorganizēts, lai nekā nebūtu no tā, kas kādreiz laimes gados bija. Piemēram, no Elkšņu pagasta tagad ir radīti divi kolchozi — Susēja, ar centru bijušā Latvijas finanču ministra Jāņa Kaminska Dzeņos, un starp Gobāniekiem, ieslēdzot Laimaņu ciemu Biržos — Mežgale.

Saukas pagasta vietā eksistē vairs tikai kolchozs Lone un Klaucēs saimniecība. Augšzemē slavenais pagasta nosaukums ir atstāts vēl vienīgi 59. profesionāli techniskajai vidusskolai, kuŗā dažādos posteņos strādā 101 darbinieks. Skolā sagatavo Jēkabpils rajona kolchoziem, sovchoziem techniskos speciālistus un pievērš neparasti plašu vērību militāri patriotiskajai audzināšanai. Lietuvas pierobežā skaisto Rites vārdu nedzird vairs nemaz.

Jēkabpils rajonā beidzot radušies 8000 telefonu abonenti, taču sarunu savienošanai nav automatikas, notiek tāpat kā senajos, vecajos pirmskaŗa gados, jo tā viņiem vieglāk kontrolēt, ko viens ar otru runā.

Turklāt Jēkabpils pilsētas milicija atrodas tikai okupantu - krievu rokās. Čaklākie starp tiem esot R. Gurkovskis, M. Ļeonovs, V. Vdovins, un palīgmiliciju atkal vada biedrs D. Pupa.

Tāpat kā pirmajā — 1940. gadā, arī tagad gājienos uz mītiņiem kolektīvos strādājošiem jāpiedalās obligāti. Iepludinātie no citām, tā sauktajām republikām, pieradināšanai pie propagandas sapulču trokšņa ņemot līdz pat mazus bērnus.

1984. gadā Krustpils cukurfabrikā nodarbināti 450 šofeŗi, no tiem jau pagājušā novembrī 57 sākuši izstrādāt 1985. gada normas, bet 9 dažos gados jau paspējuši izpildīt visu piecgades plānu. Kas par vareniem vīriem! Sarauj, izstrādā normas, alga nāk, un pēc tam mierīgi garšo vodku, guļ dārzā zem ābeles un katrs jūtas kā putns paradīzē.

Autovadītājiem fabrikās pastāvīgi savā starpā visādas sacensības. Uzvarētāji saņemot goda rakstus, retos gadījumos arī naudas prēmijas. Šofeŗu vadība atrodas tādu komūnistu rokās kā P. Šestakovs, V. Medvedjevs, V. Kļimenko un V. Filipskis.

Rīgas dzelzceļnieku t.s. kultūras pilī Amatu ielā augustā notika dzelzceļniekiem arodbiedrību darbinieku sanāksme. Referēja arodbiedrību domes priekšsēdis A. Zitmanis. Temats: Republikas arodbiedrību orgānu uzdevumi. Runātājs nepieskārās ne ar vienu teikumu strādnieku tiesībām vai stāvokļa uzlabošanai, bet tikai runāja, cik visiem kopā, cik katram atsevišķi jāievēro partijas intereses, kā jāgatavojas 1985. gada 8. maija svinībām. Lai nākotnē ievērojot, ka vēlēšanās par saviem kandidātiem jābalsojot 100%.

Sapulces gaitu apmierināti vērojuši Baltijas dzelzceļu darbinieku arodbiedrības priekšsēdis J. Olševskis un Baltijas dzelzceļu priekšnieks J. Jemecs.

Stāvokļa nopietnību tēvzemē lai raksturo arī vēl šī piezīme: 1984. gadā, Rīgas civilās aviācijas skolā mācās, piemēram R. Sajahovs — no Kazahijas, J. Siļemajevs — no Igarkas, kur pašlaik valda polārā nakts, A. Vinogradovs — maskavietis, A. Avhimovičs no Urāliem, un tā tālāk. Skolā neesot neviena latvieša, lietuvieša, igauņa (interesanti, kāpēc?). Atkal jauns pārsteigums: Šīs skolas audzēkņiem vasaras brīvlaiks bijis jāpavada Jēkabpilī, strādājot Kombinētās lopbarības rūpnīcas būvlaukumā, bet sestdienās un svētdienās bijis jāiet talkā kolchozam Zasa sagatavot lopbarību. Nopelnītos 7000 rubļus tie ,,brīvprātīgi'' iemaksājuši Miera kustības financēšanai.

Aiz Krustpils un Rēzeknes ceļa malā esošajā Jaunajā muižā, kas reiz piederēja slavenam latviešu dzelzceļu būvētājam uzņēmējam Vilnēram, tagad ir iekārtota veco ļaužu mītne un saucas — Jēkabpils pansionāts. Trakākais tomēr, ka Jēkabpils pilsētas skolu audzēkņi 1985. gadam ir iedalīti 6 darba komandās, un viņiem būs jāveic darbi par 195000 rubļiem.

Jēkabpils rajona partijas pirmorganizāciju sekretāri pagājušā jūlijā divas dienas pulcējušies kārtējā sanāksmē, lai klausītos savu un no Krievijas iebraukušo ,,načaļņiku'' gudrībās. Sākumā runāts visvairāk par ražas novākšanu. Spriests pat par sodiem, ja kāds kollektīvs kaut kā kavētos vai atsevišķa persona izvairītos no darbiem. Aģitrunātāji vairākkārt uzsvēruši: visās akcijās un visā dzīvē visu organizē, vada, par visu atbild tikai partija. Katram komūnistam jābūt paraugam pārējiem pilsoņiem. Bet partijas komitejas priekšsēdis rajonā — P. Bogdānovs piezīmējis, ka, dzīvojot fašistu un kapitālistu draudos, nevienam komūnistam nedrīkst trūkt modrības, nedrīkst trūkt paša iniciātīvas. Laikam kluss mājiens un mudinājums jēkabpiliešiem: viens otru centīgāk vērot, un — novēroto paziņot tālāk.

Jēkabpils rajonā 5500 kojauniešu. Jau vairākus gadus starp tiem populārizē dzīvāku iesaistīšanos darbam lopkopībā. Pēdējo triju gadu laikā aicinājumam atsaukušies tikai 87. Lai gan partija rīko rēgulāri propagandistu seminārus, mītiņiem trūkst klausītāju masas. Temati: Ideoloģiskā cīņa, vai Sociālistiskais dzīves veids, tāpat kā sauklis: Slava lielajai padomju tautai — komūnisma cēlājai! neizraisot nekādu redzamāku efektu, pat paši komjaunieši esot reti pamanāmi sapulcēs (nav ko brīnīties, ka beidzot, diendienā dzīvojot pēc priekšrakstiem, klausoties nepārtrauktajā birokratiskajā blēšanā, viss sāk apriebties, viss sāk pazaudēt pievilcību.

Arī mudinājumiem vairāk piedalīties sociālistiskās sacensībās paliekot bez jūsmīgākas atsaucības, bet talkas nākoties vienkārši norīkot. Netrūkstot blēņu, netrūkstot smagu pārkāpumu, un arī likumu pārkāpēju. Nākotnē vēl vairāk speciāli sagatavoti funkcionāri rūpēšoties par jauniešu un pusaudžu intensīvāku iesaistīšanu kolektīvās brīvā laika nodarbībās, ieskaitot kopēju grāmatu lasīšanu, kino apmeklēšanu, satikšanos ar Otrā pasaules kaŗā bijušajiem sarkanarmiešiem, parku un ,,varoņu'' kapu apkopšanā, tāpat pastaigās (galvenai, jaunieši jāsāk stingrāk turēt acīs, citādi tie — sovjetu ģenerāllīnijai pazudīs). Enerģiskāk (velti sapņots) jāpanākot arī lepnuma sajūta par piederību pie sociālistiskās dzimtenes — Padomju savienības (Baltijas valstu okupantes).

Visspilgtākais drauds tautas pastāvēšanai slēpjas arī jau sen sovjetu praktizētajā reālitātē, kas nepārtraukti pieņemas plašumā, kā to apliecina pagājušā rudenī notikušais 22. rajona komjauniešu kongress Jēkabpilī, kuŗā piedalījušies 281 latviešu un 114 krievu tautības delegāti. Viss noticis krievu valodā, viss pieņemts ar visām balsīm, kaut daudzi delegāti valodu nemaz nesapratuši un nezinājuši, par ko viņiem jābalso.

Nobeidzot vēl jāpiemin tūristu ,,brīvība'' Pad. savienības imperijā: Ārvalstniekiem (tas attiecas arī uz tūristiem — trimdas baltiešiem) pārbraucot robežu ir pienākums pa īsāko atļauto maršrutu doties uz punktu, kas norādīts vīzā vai citā iebraukšanas dokumentā, kas apliecina iebraukšanas mērķi.

Ārvalstu pilsoņiem aizliegts uzturēties pierobežas joslā, kā arī apvidos, kuŗus ārvalstnieki nedrīkst apmeklēt. Nav vēlama individuāla tūristošana. Pārvietoties ar automašīnām drīkst tikai pa ceļiem, ko valdība atļāvusi starptautiskajai automobiļu satiksmei (iemesli var būt tikai divi, lai slēptu zemes iedzīvotāju nabadzību, vai arī — savus pasaules iekaŗošanai izvietotos garnizonus un drausmīgos ieročus). Neviens padomju pilsonis nav tiesīgs dot ārzemniekam (arī saviem tiviniekiem trimdā) privāti savā mājā vai dzīvoklī pajumti, ja par to nav iepriekš milicija sazinājusies ar čeku drausmīgajā stūŗa mājā — atļāvusi. Tāpat bez sevišķas atļaujas ārzemniekam nedrīkst aizdot savu mašīnu ceļojumiem uz savu roku. Par minēto un līdzīgu noteikumu neievērošanu draud vainīgajam kriminālatbildība.

Cik pretēja īstenība: Pilsoņi no okupētās Baltijas, no pašas Pad. savienības iebraukuši rietumos (vienalga, grupās vai individuāli) var pēc sirds patikas ceļot, iepirkties, fotografēties, redzēto piezīmēt, satikties un viesoties, var darīt, ko grib, un — krustām, šķērsām kā tik vēlas. Viņu izskrējiens (ar visādām čekas un arodbiedrību ceļa zīmēm) brīvībā mūs te neuztrauc, jo zinām — viņu atgriešanās pašu ,,paradīzē'' — būs tālāk lēna slīkšana pelēkā dziļumā.

Izdodama

liela istaba ar lielu virtuvi. Parkošanas iespējas.
Lūdz zvanīt 463-2670.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Tupenīši, rācenīši Rīgas tirgos.

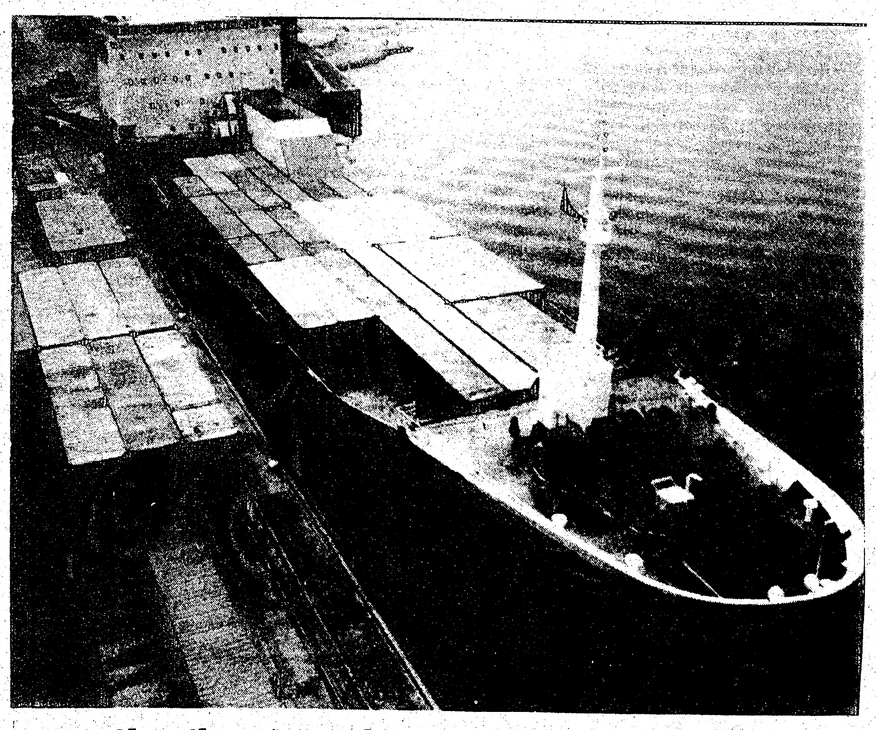

Rīgas Jūras tirdzniecības ostas Kundziņsalas terminālā.

Pirmie piecpadsmit gadi

Latviešu fonds dibināts 1970. gadā ASV, lai radītu latviskās kultūras un audzināšanas darbam pastāvīgu , drošu materiālu bazi. LF iniciātoru sapulce Dr. V. Muižnieka vadībā sanāca jau 1968. g., bet fondu inkorporēja 1970. g. 15. septembrī Mičigenā, ASV, kā Latvian Foundation, Incorporated. Par savas darbības pirmā posmā mērķi LF nolika 1,000,000 dol., kapitāla sagādāšanu, lai ar šī kapitāla peļņu ik gadu nodrošinātu iespējas nozīmīgiem veikumiem latviskās kultūras veidošanā, izplatīšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm.

Latviešu fondu pārvalda deviņu locekļu padome, ko ievēl balstiesīgie LF dalībnieki, katru gadu pārvēlot trīs locekļus.

Latviešu fonda dalībnieku skaits kopš dibināšanas ir nemitīgi audzis:1971.g.(140 dalībnieki), 1972 (274), 1973 (394), 1974 (529), 1975 (618), 1976 (676), 1977 (701), 1978 (761), 1979 (788), 1980 (807), 1981 ((834), 1982 (863), 1983 (873), 1984 (890 +).

Apmēram 92% dalībnieku ir ģimenes vai atsevišķas personas, bet pārējie ir centrālās organizācijas (DV ASV, DV Kanadā, LNAK, LNJAK, ALJA), akadēmiskās organizācijas (20), vietējās organizācijas (45, ieskaitot 12 vietējās DV apvienības) un saimnieciski uzņēmumi (8). No šī kopskaita apmēram 70% dzīvo ASV, 25% Kanadā, 3% Austrālijā un 2% Vācijā, Venecuēlā un citās valstīs.

Tāpat kā dalībnieku skaits, arī LF kapitāls nemitīgi audzis:

1971. g. 30. aprīlī	($29.000),
1972	($82.000,),
1973	($131.000,),
1974	($183.000,),
1975	($243.000,),
1976	($267.000,),
1977	($308.000,),
1978	($362.000,),
1979	($365.000,),
1980	($407.000,),
1981	($449.000,),
1982	($484.000,),
1983	($520.000,),
1984	($549.000,).

Līdzekļu sadalījums ir apmēram šāds: ilgtermiņa noguldījumi ASV finanču un rūpniecības uzņēmumu akcijās 43 %, ilgtermiņa noguldījumi Kanadas valdības un rūpniecības uzņēmumu akcijās un obligācijās 38%, īstermiņa noguldījumi banku kontos un latviešu kreditsabiedrībās kanadā un Austrālijā 15%, aizdevumi projektiem 4%. Līdzekļu ieguldījumus pēc padomes norādījumiem ir veikusi īpaša lietpratēju komiteja, bet sākot ar 1985. g. šo darbu veiks profesionāla ieguldījumu firma.

Latviešu fonds saviem piešķīrumiem lieto tikai ieguldīto līdzekļu peļņu un vērtības pieaugums, kā arī speciālus piešķīrumiem domātus ziedojumus. (LF kapitāls paliek neskarts.

Katru gadu LF padome izlemj piešķīrumiem izlietojamo summu, ko paziņo dalībniekiem un izziņo latviešu presē ar uzaicinājumu pieteikt projektus kultūras un izglītības laukā. Padome sakopo un izsūta LF dalībniekiem projektu sarakstus. Līdzekļus piešķir balstiesīgie LF dalībnieki, rakstveidā nobalsojot par iesniegtajiem projektiem.

Pirmie LF piešķīrumi 1972. g. bija $2.500,,

bet: 1973. g. ($6.000), 1974 ($8.000), 1975 ($17.000), 1976 ($20.300), 1977 ($23.810), 1978 ($26.400), 1979 ($31.376) 1980 ($45.400), 1981 (40.150), 1982 ($51.000), 1983 ($41.475), 1984 ($40.000), kopsummā pārsniedzot $350.000, tikai 14 gadu laikā, un kapitālam paliekot par pusmiljona dol.

Lielākie piešķīrumi doti vidusskolām Beverīnai un Kursai (32.600, 1980—84. g.), jauno skolotāju seminārам Piebalgai ($19.776, 1979—80), Latvju enciklopēdijas papilsējuma sagatavošanai ($17.500, 1975—79), Latviešu video lenšu studijai un bibliotēkai ($15.400, 1979 & 84), Saules jostas anasamblim ($24.200, 1979—83), Alfrēda Kalniņa ,,Baņutas'' koncertuzvedumam ($10.000, 1981), ALA Jāņa Riekstiņa latviešu studiju centra mācības līdzekļu krātuvei ($19.000, 1982 & 84), Latviešu periodikas sakārtošanai, restaurēšanai un mikrofilmēšanai Helsinku universitātē ($18.000, 1983), Dokumentārfilmai ,,Latvia'' ($15.000 , 1984), J. Siliņa vēstures grāmatām ,,Latvijas māksla '' ($6.500, no kā 5.000 ir aizdevums, 1975, 81), Ceļinieka apgādam teksta salikšanai mašīnai ($10.000). Kopā LF piešķīrumus saņēmuši simt piecpadsmit projekti rakstveida nobalsošanā, un 46 projekti, kas steidzamības dēļ griezās pie padomes ar lūgumu piešķirt ,,sēklas naudu'' no rezerves līdzekļiem.

Par Latviešu fonda dalībnieku var kļūt atsevišķas personas, ģimenes un organizācijas, kas nokārtojušas 50 dol. iestāju maksu, bet iegūst un patur balstiesības aizdodot vai ziedojot 10 dol. mēnesī līdz sasniegts 1.000 dol., kas dod balstiesības uz mūžu. Studenti var kļūt par LF dalībnieku, iemaksājot 10 dol. un iegūst balstiesības, maksājot 10 dol. gadā, bet pēc studiju beigšanas veicot parastos dalībnieka maksājumus.

Latviešu fonds ar pateicību pieņem ārkārtējus maksājumus, ziedojumus, testamentārus novēlējumus, uz vienošanos apsaimnieko piemiņas fondu un ieteic esošajiem dalībniekiem dāvanu vietā saviem draugiem un paziņām jubileju gadījumos noziedot Latviešu fondam jubilāra iestāju maksu.

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Siržu virpulis

Spāņu naktī

sestdien, 16. februārī, pl. 20.

Piedalās: *Ceļinieki un Flamingo dejotāji.*
Tērpsimies spāniski.
Runču deju mūzika.

Ieeja $10. Galdiņu rezervēšana un biļešu pasūtināšana: 759-4900.

VISUS LAIPNI IELŪDZ
LATVIEŠU CENTRA DĀMU KOMITEJA

Uzmanību nekustamu īpašumu īpašnieki un īrnieki Toronto, York, Etobicoke, North York un Scarborough un East York pašvaldībā.

VAI VĒLATIES PĀRSŪDZĒT SAVA ĪPAŠUMA NOVĒRTĒJUMU?

Jums vēl ir laiks pārsūdzēt 1984. gada īpašuma novērtējumu, ja jums liekas, ka jūsu māja vai uzņēmuma īpašums nav bijis pareizi novērtēts.

Jūsu īpašuma novērtējums ir svarīgs, tādēļ, ka īpašuma nodokļa lielums, ko jūs maksājat, no tā atkarīgs, jo novērtējuma summa ir pareizināta ar pašvaldības un skolu nodokļu likmi (mill rate), lai noteiktu jūsu 1985. gada īpašuma nodokli.

Paziņojumi par īpašuma novērtējumu izsūtīti nekustamu īpašumu īpašniekiem un īrniekiem, kuŗu īpašumu novērtējums kopš pag. gada ir mainījies. Ir atvērti biroji jūsu apkārtnē, lai atbildētu uz jautājumiem un izlabotu īpašuma novērtējuma informāciju, ja nepieciešams. Atvērtā biroja laiks un novietojums ir izziņots iepriekšējos sludinājumos.

Īpašumu novērtējuma saraksts ir nosūtīts jūsu pašvaldībai, lai aprēķinātu nodokļa lielumu, kas jums jāmaksā par savu īpašumu par 1985. gadu. Informācijas iegūšanai par īpašuma novērtējumu tagad pieejams pārbaudei īpašumu novērtējuma saraksts pašvaldību birojā (Municipal Office) kārtējās biroja stundās. Ja jums liekas, ka jūsu īpašums nav taisnīgi novērtēts un jūs vēl neesat iesnieguši savu pārsūdzību, jums vēl ir laiks līdz 12. februārim iesniegt vai atsūtīt pa pastu pārsūdzību Īpašumu novērtējuma pārsūdzību daļai (Assessment Review Board). ***Un atcerieties, pat ja jūs nebūtu saņēmuši Īpašumu novērtējuma daļas paziņojumu (Notice of Assessment), jums vēl ir tiesības pārsūdzēt.***

Pārsūdzību pēdējais datums — 1985.g. 12. februāris

Īpašumu novērtējuma pārsūdzību daļa (Assessment Review Board) ir objektīva iestāde, kas padota Ontario galvenajam prokuroram, kas paredz jums vēl vienu iespēju par jaunu pārbaudīt jūsu īpašuma novērtējumu, ja tas pēc jūsu domām nav bijis taisnīgs vai atšķirīgs no citiem īpašumiem jūsu apkārtnē. Novērtējuma pārsūdzības daļa (Review Board) ir mazāk formāla un pieļāvīgāka nekā rēgulāra tiesu iestāde. Jūs varat pats pārstāvēt savu lietu, pieņemt advokātu vai lūgt kādu radinieku vai draugu jūs reprezentēt.

Lai jums palīdzētu izdarīt pārsūdzību, pārsūdzības veidlapas (Notice of Appeal) ir dabūjamas īpašuma novērtējuma pārsūdzību daļā (Assessment Review Board) vai jūsu rajona īpašuma novērtējuma daļā (Regional Assessment Office) vai pašvaldību birojā (Municipal Office). Tāpat jūs varat izmantot īpašuma novērtējuma paziņojuma (Notice of Assessment) otru pusi vai uzrakstīt vēstuli, norādīt īpašuma pareizo adresi un novērtējuma numuru (roll number), minot iemeslu, kāpēc jūs pārsūdzat. Pārsūdzība nododama Īpašumu novērtējuma pārsūdzību daļā (Assessment Review Board) rajona reģistrātam (Regional Registrar), kas zemāk minēta.

Ontario Ministry of Revenue

Regional Registrar
ASSESSMENT REVIEW BOARD
MINISTRY OF THE ATTORNEY GENERAL
Suite 701, 80 Bloor Street W.
Toronto, Ontario M5S 1L9

Latvijas vienpadsmitā...

(Turpinājums no 4. lp.)

lidlaukus — katru 100 līdz 400 hektaru platībā, viņi ieguva skolu, biedrību, kooperātīvu ēkas, un tā tālāk. Vācu repatrianti savukārt izmantoja pēc Berlīnes rīkojuma diplomātisko pastu, lai kontrabandas ceļā izvestu no Latvijas valūtu, dārglietas, zeltu. Kad baltvācu delegācija 1939. gada decembrī ieradās pie prezidenta Ulmaņa uz atvadīšanos un žēlojās par latviešu iestāžu stingrību par mantu izvešanu, Latvijas valsts galvas atbilde bija īsa un kodolīga: ,,Cik mantu jums bija, kad jūs uz šo zemi atnācāt?''

Latvijas dienas bija skaitītas līdz ar kaŗa sākumu. Vai tai bija dotajos apstākļos kāda izeja vai nē? Jautājumu var parafrazēt vēl šādi: vai mūsu valsts un tautas nelaime 1939. un 40. gadā bija Šekspīra traģēdija, kur varonim kaut uz īsu brīdi ir dota iespēja arī pārvarēt milzīgās grūtības un uzvarēt? Jeb tā bija sengrieķu traģēdija, kur visu izlemj dievi un kur varoņa bojā eja tam ielikta jau šūpulī? Nevar būt nekādu šaubu, ka tiklab Baltijas tautas, kā arī viņu vadītāji karsti vēlējās uzturēt savu valstu neatkarību, kas bija tik dārgi pirkta. Taču līdzekļu, lai tas īstenotos, bija ārkārtīgi maz. Baltijas valstis nebija savā starpā vienotas, tām nebija ne kopēju aizsardzības plānu, ne pietiekami daudz ieroču, ne sabiedroto, ne tuvumā, ne tālumā, ne arī tautas bija pienācīgi sagatavotas nopietnai stundai. Vadītāji Rīgā, Tallinā un Kauņā tikai pašā pēdējā brīdī sāka atskārst to, kas bija nepieciešams, bet tad jau viss bija nokavēts.

Mums bija iespēja pastāvēt, lai gan atradāmies, angļu sakāmvārdu lietojot, starp velnu un dziļu jūru. Taču par nākamo pārbaudījumu bija jāsāk domāt jau tūliņ pēc brīvības izcīnīšanas, jau sākot ar 1920., 21. gadu. Ne brīdi nedrīkstējām aizmirst ne vācu kolonizācijas plānus, ne arī pasaules aplaimošanas plānus no Maskavas puses. Bija pietiekami labi zināmi kā vieni, tā otri. Vienpusīgs pacifisms ir ļoti bīstams kā toreiz, tā tagad.

Šis ir Orvela gads. Tajā rietumos tiek godināts Orvels, kas nācis klajā ar brīdinājumu neļaut tagadnes vadītājiem nomākt, aizliegt pagātni un to izveidot pēc savas patikas. Tieši to vēlas darīt mūsu valsts iznīcinātāja totālitārā imperija.

Atmiņas par mūsu pagātni, par mūsu neatkarīgo valsti, viņas patiesā vēsture ir viens no mūsu stiprākajiem ieročiem.

Melburnas latviešu vidusskolas 1984. gada abitūrientu klase. 1. rindā no kr.: — Karīna Vīksne, Tālis Šterns, Laima Baumane, klases audzinātājs Kārlis Brēmanis, Karīna Lezdkalna, Pēteris Cīrulis, Anita Grosa; 2. rindā — Vilis Padoms, Ligita Ritere, Valdis Vagars, Selga Lielkāja, Dr. Richards Rozentāls. Iztrūkst Inese Daliņa.

Adelaides latviešu vidusskolas izlaiduma sarīkojumā debašu dalībnieki. No kr.: Kārlis Ceplītis, Kārlis Kambala, Pauls Rumpe, priekšsēde Indra Priedkalne (stāv), Valda Jankovska, Zenta Kronīte un Varis Līdums.

Latvijas pilsētas pastmarkās

Latvijas pastmarku izdevums nav liels, bet tanī ir markas, kas tik jauki stāsta par to, kas mums ir bijis. Mums ir markas ar valstsvīru un dzejnieku attēliem, markas labdarības nolūkiem, kā arī markas, kas stāsta par Latvijas dabas jaukumu, par mūsu pilsētām u. t. t. soreiz runāsim par markām, kas mūs iepazīstina tuvāk ar dažām Latvijas pilsētām.

Sakarā ar Latvijas valsts 10 gadu pastāvēšanu Latvijas pasts izdeva pastmarku sēriju, kas saucās ,,10 gadu jubilejas sērija''. Sērijā ir sešas markas ar dažādiem Latvijas pilsētu skatiem. Tās iespiestas pēc K. Krauzes uzmetumiem, ir ar ugunskrusta ūdenszīmēm, zobotas, un ar dažādu izdevuma daudzumu.

Pirmās serijas marka ir sešu santimu vērtībā, zaļi violētā krāsā, izdota 4.000.000 eks. Uz markas Rēzeknes pilsētas skats.

Otrā sērijas marka ir 15 santimu vērtībā, brūnā oliva krāsā un izdota 6,000.000 eks. Uz šīs markas redzam Jelgavas pilsētas skatu.

Trešā marka šinī sērijā ir karmina zaļā krāsā 20 sant. vērtībā ar 640.000 izdevumu, uz tās redzam Cēsu pilsētas skatu. Šī nelielā, jaukā pilsētiņa atrodas Vidzemes augstienē ap 100 m virs jūras līmeņa.

1925. g. 25. maijā sakarā ar pilsētas 300 gadu jubileju Latvijas pasts izdeva speciālu Liepājas pastmarku seriju, par kuŗu tuvāk lasāms ,,Krājējs'' Nr. 4, 154. un Latvija Amerikā 11. februāŗa 1984. g. numurā.

Piektā serijas marka ir 50 sant. vērtībā, pelēki violētā brūnā krāsā ar 200.000 izdevumu un uz tās redzam Rīgas skatu pāri Daugavai. Rīga mūsu sirmā galvas pilsēta, par to jau tik daudz rakstīts, ka te nebūtu nozīmes vēl ko atkārtot.

Sestā un pēdējā sērijas marka ir lata vērtībā melni brūnā-brūnā krāsā ar izdevumu tikai 110.000. Uz šīs markas redzam vienu no Rīgas, pat visas Latvijas vēsturiskām celtnēm, Rīgas Nacionālo Teātri.

K. Strazdiņš

Aizsaules pulkiem pievienojies bij. Cēsu kaujas pulka dalībnieks

L.K.O.K. kapt. Arturs Vītoliņš

dzimis 1897. gada 4. novembrī,
miris 1985. gada 26. janvārī.

Par tēviju!

Sēro
5.C.K.P. atceres komiteja

Mūsu apvienības biedrs

Roberts Strazdiņš

dzimis 1918. gada 17. aprīlī Palsmanē,
miris 1985. gada 4. janvārī Toronto.

Viņu piemiņā paturēs
Latviešu Kaŗa Invalidu apvienība Kanadā

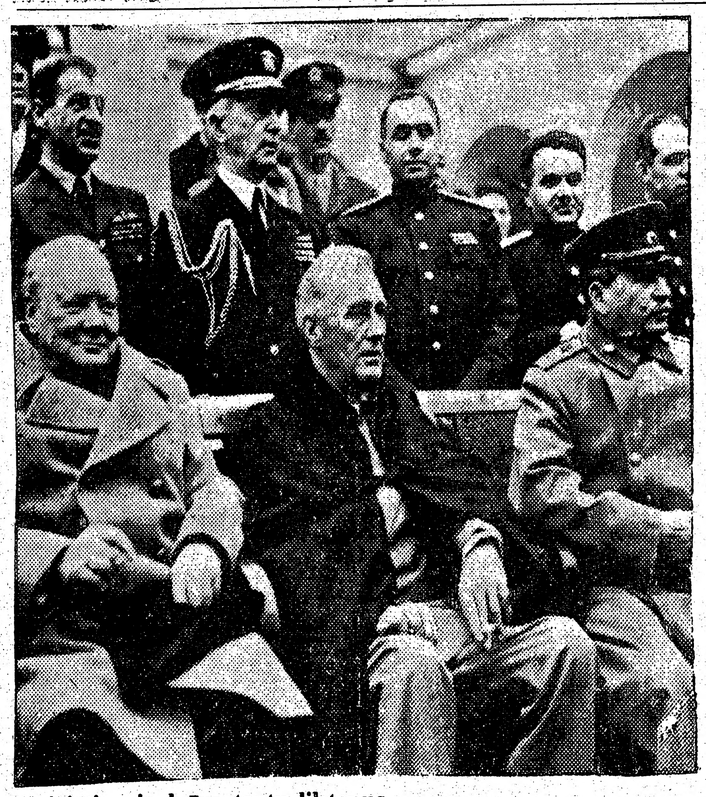

Viņi iztirgoja brīvo tautu likteņus.

Uz irstošās...

(Turpinājums no 1. lp.)

bumba vēl nebija uznākusi skatuvē. Staļina cena par kara pieteikšanu Japānai Rūzveltam izlikās neiedomājami pieticīga — dažu nenozīmīgu Japānas saliņu atdošana Pad. savienībai. Rūzvelts nezināja, ka kominterna spiegs Dr. Zorge jau pirms vairākiem gadiem bija nosūtījis Kremlim neatsveramu informāciju par Japānas militāro potenciālu. Otrs Rūzvelta mērķis bija dabūt Staļina piekrišanu līdzdalībai Apvienotās Nācijās, kam nelaikā bojā aizgājušās Tautu savienības vietā būtu jāizveidojas par galveno starptautisko forumu. Šo divu piekāpību aizkulisēs Staļins jau bija sagatavojis likt galdā savu kārti — Eiropas politisko dalīšanu ietekmes sfairās. Staļina iemidzināti, Rūzvelts un Čerčils pievienoja savus parakstus dokumentam, kas noteica Eiropas kontinenta nākotni uz daudziem gadu desmitiem. Te gan jāpiezīmē, ka Staļins svēti solījās gādāt par to, lai visas tautas savu politisko nākotni pašas izšķirtu brīvās demokratiskās vēlēšanās. Ka šīs vēlēšanas izvērtīsies par slīpētu blēdību, kuŗā vēlētāji varēs izšķirties tikai par vienu vienīgo, t.i. komūnistu partiju, to Rūzvelts nenojauta. Rūzvelts Čerčilam pat apgalvoja, ka Staļins turēšot vārdu un patiesi ļaušot Eiropas valstīm pašām izšķirties par savu likteni. Tinte vēl nebija nožuvusi uz parakstītā dokumenta, kad Staļins politbirojam ziņoja, kas īsti viņam padomā pēc kaŗa. Rūzvelts bija aizmirsis, ka Staļina armijas jau atradās tuvu Eiropas sirdij un ka austrumu varas kārais tiranns nekad un nekur nebija atsaucis atpakaļ savas tanku ordas.

Čerčils Jaltu atstāja lielās šaubās par Staļina dotā vārda vērtību. Viņa bažas drīz vien izrādījās pamatotas. Ilgi nebija jāgaida, kad uz dalītās Eiropas drupām nolaidās Dzelzs aizkars. Tajā pašā laikā skatuvē uznāca arī lielvaru konfrontācija gan ar aukstā kaŗa, saimnieciskā kaŗa un arī 3. Pasaules kaŗa uzliesmošanas briesmām.

Austrumeiropas iedzīvotāju miljoni vēl šodien Jaltas nolīgumu uzskata par kauna pilnu nodevības aktu.

Starptautiskā arēnā Jaltas auglis — dalītā Eiropa — ir bīstama militāras un politiskas konfrontācijas bumba ar laika degli. Par nožēlošanu Jaltas kauna dokumentam 1975. gadā pievienojās bēdīgi slavenais Helsinku nolīgums, ar kuŗu naivie rietumi klusuciešot atkārtoja Jaltas kapitulāciju Kremlim. Pad. savienība no savas puses Helsinkos dotos solījumus jau sen aizmirsusi, un tādēļ vien rietumiem ir visas tiesības jau tagad atsaukt savus parakstus no Helsinku dokumenta.

Tieši pēdējā laikā ir atskanējušas daudzas balsis par Jaltas līguma revīziju. Ar gandarījumu jāatzīst, ka arī prezidents Rēgens ir pievienojis savu ietekmīgo protesta balsi. Bijušais prezidenta Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos Zbigņevs Bžezinskis arī iestājies un plaši popularizē Jaltas līguma revīzijas nepieciešamību. Bžezinska pieņēmums ir tas, ka pēc amerikāņu militārā kontingenta samazināšanas Eiropā samazināšoties arī Pad. savienības okupācijas spēku kontingents Kremļa satelītu valstīs Austrumeiropā. Tā evolūcijas ceļā radīšoties ciešāka Rietumeiropas un Austrumeiropas valstu saimnieciska sadarbība ar neizbēgamām politiskām sekām. Bžezinska akadēmiskā doktrīna var izrādīties gauži aplama, jo tāpat kā 2. Pasaules kaŗa beigās, arī nākotnē Kremlis savus zaldātus no kaŗa laupījumā iegūtām zemēm neatsauks. Manuprāt par ļoti reālu un interesantu jāuzskata Bostonas profesora R. Paipa doktrīna. Šis profesors divus gadus bija arī viens no tuvākiem prezidenta Rēgena padomdevējiem. Viņš norāda uz Lielbritanijas imperijas likteni, kuŗas saimnieciskā un politiskā vājuma dēļ britu kolonijas ieguva brīvību. Arī Sarkanā imperija, par kuŗas iekšpolitiskām un saimnieciskām problēmām nav nekādu šaubu, kļūšot aizvien vājāka un nespēšot vairs savās rokās paturēt koloniālo varu ne Austrumeiropā, nedz arī kur citur. Tā nav nekāda sapņošana, bet nenovēršama īstenība. Sarkanās imperijas iziršana jau sākusies. Uz Sarkanās imperijas izirušām drupām važas nokratīs visa Austrumeiropa.

Līdz tam mums nešaubīgā ticībā jākoncentrē visi spēki, lai saglabātu ticību un latviešu tautas vitālās intereses.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Draudzīgais aicinājums ģimnazijā

Kā Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā savā uzrunā atzīmēja TLTA ģimnazijas direktrise V. Slavieša, no prezidenta K. Ulmaņa ierosinājuma aprit 50 gadi. Ģimnazija jau 30 gadus janvāra beigās rīkojusi Draudzīgā aicinājuma atceri, būdama pirmā, kas savā 1954./55. mācības gadā šādus sarīkojumus iesākusi. Viņa ar pateicību arī pieminēja visas devīgās rokas, kas visus šos trīsdesmit gadus ģimnaziju atbalstījušas. 30 gadus darbojas arī ģimnazijas drāmatiskais pulciņš, katru gadu Draudzīgā aicinājuma atcerē izrādot kādu jauniestudējumu. Pulciņa vadītāji bijuši Milda Bērziņa-Muižarāja, Hugo Miķelsons un tagadējais Ernests Jurševskis.

Draudzīgā aicinājuma atcerē šogad režisora Jurševska režijā bija iestudēta Anšlava Eglīša luga Labāki cilvēki, ko izrādīja divus vakarus no vietas — 26. un 27. janvārī, abās reizēs pulcinot Latviešu namā 450 apmeklētāju. Lugā tēloja ģimnazisti: Gunars Brants (rūpnieks Bākurs), Ruta Rozentāle (Bākura meita Elvīre), Markus Brants (dēls Manfreds), Pēteris Brīviņš (inženieris Līčups), Andris Ābols (viņa dēls Orests), Kārlis Briedis (Bauskas smalkmaiznieks), Nora Luksa (viņa sieva Betija), Silvija Kalniņa (Betijas māte Made Tuiska), Pēteris Matīss (lauksaimnieks) un Sandra Ozola (skolotāja). Vecākai paaudzei luga atsauca atmiņā kaŗa bēgļu sākuma laiku Vācijā, kur bēgļi ierodas nobružātos kofeŗos ar savas nožēlojamās mantības paliekām, tās sargādami un glabādami, kamēr jaunākai paaudzei, kas dzimusi un augusi pēckaŗa gados pārticīgās rietumzemēs, tas likās kā interesants „farss". Lipīgā fraze „Un tādi ir latvieši!" laikam vēl ilgi dzīvos. Skatītājiem izrāde patika, un tēlotājus apveltīja ar pelnīto rozi un aplausiem. Laikmetam atbilstošas dekorācijas bija gatavojis Valdis Vare, skatuves meistars Andrejs Briedis, suflētāji Pēteris Rudzītis un Ojārs Kness-Knezinskis.

Referātu par Draudzīgo aicinājumu sestdien teica Linda Skomba, bet svētdien Laila Vilka, abas abitūrijas klases audzēknes. Pirmizrādes vakarā LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks pasniedza goda diplomu mākslinieka Jānim Zuntakam par nostrādātiem 20 gadiem skolas darbā. Sarīkojumu vadīja skolotāji Inese Kukse un Ojārs Sils.

Par saimniecību rūpējās vecāki B. Priedīte un Z. Skuja, bet par loterijas izlozi G. Rozentāls un G. Ezera. Loterijai laimestus bija dāvājuši daiļamatnieki, uzņēmumu īpašnieki u.c. ģimnazijas labvēļi: Zigfrids Jurševskis, Aleksandrs Gugāns, Benjamiņa filmu laboratorija, St. Vasarājs, G. Rasa, R. Krastiņa, A. Bērziņš, H. Vilipa, T. Rozentāls, Holandere. Vecāku padomes galdam divas tortes bija dāvinājusi L. Pauzere. Ģimnazija bija saņēmusi arī daudzus grāmatu dāvinājumus. Tādus bija devuši: Sv. Andreja draudze, B. Senkēviča, Daugavas vanadzes, M. un I. Zaļupes un astoņas grāmatas kāds anonims ziedotājs. Gada abonementu bija ziedojis laikraksts Latvija Amerikā un žurnāls Krājējs. Organizāciju naudas dāvinājumos lielākais ziedojums saņemts no LNAK izglītības un kultūras fonda — 900 dolari un individuālais dāvinājums no ģimnazijas pirmā izlaiduma absolventes Dzintras Simanovskas — 400 dolari. Draudzīgais aicinājums ģimnazijai šogad būs devis pāri par 5000 dolariem ieņēmumos. Ģimnazijas vecāku padomes priekšsēdis Laimons Ozols un Benita Tinta bijuši palīdzīgi Draudzīgā aicinājuma izkārtošanā. Saviesīgā vakara norisi vadīja Alberts Vītols jun. un tautas dejas Jānis Vītiņš.

Kā katru gadu, arī šoreiz iznācis skolēnu žurnāls Sīkumi ar ģimnazistu sacerējumiem, zīmējumiem un foto attēliem tekstā, arī no katras atsevišķās klases. Žurnālu sastādījuši septiņi redaktori: Andra Matušēvica (atbildīgā redaktrise), Linda Skomba, Pēteris Ruģelis, Viktors Freibergs, Anita Kalniņa, Gunārs Brants un Andris Lukss. Redakcija pateikusies arī skolotājai I. Krūmiņai par palīdzību.

V.S.

TORONTO

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena 16. februārī pl. 14 Sv. Andreja baznīcas telpās. Galvenā runātāja Erna Baruša runās par tematu Pazīsim Dievu.

● Igauņu kaŗa veterānu organizācijas Toronto nodaļas 32. g. svētki notika 26. janv. Pēc svinīgās karoga ienešanas, svētku dalībniekus uzrunāja ģenerālkonsuls I. Heinso un citi igauņu nacionālo organizāciju vadītāji. Apsveicēju vidū bija arī latviešu un lietuviešu veterānu pārstāvji. No lietuviešiem sveica Toronto aizsargu (šauļu) nod. pr-ks S. Jokubaitis un no latviešiem Latvju kaŗavīra pr-ka vietn. Edm. Ozols.

Programmas daļā dziedāja populāras melodijas no operetēm un igauņu patriotiskas dziesmas. Ļoti skaistu baleta uzvedumu sniedza Kai Kaarid baleta skolas audzēknes.

Mūsu apvienības biedrs

L.K.O.K. kapt. Artūrs Rūdolfs Vītoliņš

dzimis 1897. gada 4. novembrī Adulienas pagastā,
miris 1985. gada 26. janvārī Toronto.

Viņu piemiņā paturēs

Latviešu Kaŗa Invalīdu apvienība Kanadā

L.K.O.K. kapt. Artūrs Rūdolfs Vītoliņš

dzimis 1897. gada 4. novembrī Adulienas pagastā,
miris 1985. gada 26. janvārī Toronto.

Tēvzemei un brīvībai.

Latviešu virsnieku apvienība Kanadā